

ARCHIWA
PAŃSTWOWE ■

Archiwa Pomorza
Środkowego w stulecie
archiwów państwowych
Wybór źródeł

ARCHIWUM
PAŃSTWOWE W KOSZALINIE

ARCHIWUM DIECEZJI
KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKIEJ

Najcenniejsze archiwalia
z okazji 100-lecia podpisania dekretu
o organizacji archiwów państwowych

Archiwa Pomorza
Środkowego
w stulecie archiwów
państwowych

Wybór źródeł

■ Pod redakcją
Katarzyny Królczyk

Koszalin 2020

„Archiwa Pomorza Środkowego w stulecie archiwów państwowych.
Wybór źródeł” pod redakcją Katarzyny Królczyk

Zespół redakcyjny: Robert Borucki, ks. dr Tadeusz Ceynowa,
Dorota Cywińska, Monika Głuszak, Katarzyna Lisiecka,
Artur Sikorski, Krzysztof Skrzypiec, Małgorzata Wieczorkowska,
Anna Zbroszczyk

Recenzja wydawnicza: dr Kacper Pencarski

Redaktor pomocniczy: Joanna Woźniak

Korekta i redakcja: Joanna Wyrzykowska

W publikacji wykorzystano materiały z zasobu:
Archiwum Państwowego w Koszalinie, Archiwum Państwowego
w Koszalinie Oddział w Słupsku, Archiwum Państwowego w Koszalinie
Oddział w Szczecinku oraz Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej

Wydawca:
Archiwum Państwowe w Koszalinie
ul. Marii Skłodowskiej-Curie 2
75-803 Koszalin
www.koszalin.ap.gov.pl

Koedycja:
Wydawnictwo Libra PL
ul. Jagiellońska 12
35-205 Rzeszów
www.wydawnictwo.libra.pl

Opracowanie graficzne:
Studio Graficzne Karandasz
ul. Rydygiera 8
bud. 20A, lok. 238
01-793 Warszawa

Skład i przygotowanie do druku: Wydawnictwo Libra PL

© Copyright by Archiwum Państwowe w Koszalinie

ISBN 978-83-61066-14-9

Publikacja powstała przy dofinansowaniu
Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych

Przedmowa

Pamięć jest jednym z najszlachetniejszych hołdów, jaki możemy złożyć tym, którym winniśmy wdzięczność za to, kim jesteśmy dziś. Nasza tożsamość, ta indywidualna i ta zbiorowa, samoświadomość, poczucie odrębności i wspólnoty rodziły się i zmieniały pod wpływem marzeń, słów i czynów kolejnych pokoleń. Pamięć jednak, której zwykliśmy słusznie przypisywać ulotność, potrzebuje nieustannego wsparcia konkretnego, rusztowania materii, pozwalających z jednej strony pozostawać w sferze mitów, a z drugiej – faktów.

Ową esencję rzeczywistości współcześni zawsze mogą czerpać z zasobów archiwów, które – być może wybiórczo i fragmentarycznie z przyczyn systemowych lub historycznych – odbijają w niepełnym zwierciadle zgromadzonych materiałów archiwalnych postać minionego, jeszcze nie naszego, świata. Nie sposób w tym kontekście nie docenić roli archiwistów uzupełniających owo spękane wydarzeniami i zatarte przez czas zwierciadło o brakujące elementy, nierzadko drobne, ale konieczne, by móc przejrzeć się we własnej przeszłości. To być może najważniejsze zadanie archiwistów i archiwów, niezależnie od zmieniających się ideologii i ustrojów. Zadanie, które w setną rocznicę odzyskania niepodległości, a zarazem organizacji archiwów państwowych i opieki nad archiwaliaми, nie utraciło nic ze swej wagi.

Tym większą czuję radość, oddając w Państwa ręce serię albumów przygotowanych z okazji stulecia archiwów państwowych,

ze świadomością, że każdy z nich jest kolejnym dopowiedzeniem przeszłości i dowodem naszej pamięci wobec poprzedników, a przecież – jak pisała Wisława Szymborska – „umarłych wieczność dotąd trwa, dokąd pamięcią się im płaci”.

dr Paweł Pietrzyk
Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych

Wprowadzenie

Szanowni Państwo,

7 lutego 1919 r. Naczelnik Państwa Józef Piłsudski podpisał Dekret o organizacji archiwów państwowych i opiece nad archiwaliami¹. Dokument ten określił misję współczesnej państwowej służby archiwalnej, którą jest trwale zachowanie świadectw przeszłości, i stworzył warunki do powszechnego do nich dostępu w przyszłości. Ten doniosły moment nastąpił u progu odzyskania przez Ojczyznę niepodległości po 1918 r., jak i z chwilą umocnienia państwa polskiego w pierwszych miesiącach 1919 r.

Wpisując się w ten wyjątkowy czas składamy na Państwa ręce naszą najnowszą publikację pt. „Archiwa Pomorza Środkowego w stulecie archiwów państwowych. Wybór źródeł”, która stanowi kolejną część jubileuszowej serii wydawniczej zainicjowanej przez Naczelną Dyрекcję Archiwów Państwowych pt. „Najcenniejsze archiwalia z okazji 100-lecia podpisania dekretu o organizacji archiwów państwowych”.

Dlaczego archiwa Pomorza Środkowego? Termin ten powstał po utworzeniu województwa koszalińskiego w 1950 r. jako próba geograficznego i administracyjnego określenia tej części Pomorza, które

¹ „Dziennik Ustaw” 1919, nr 14, poz. 182: Dekret o organizacji archiwów państwowych i opiece nad archiwaliami.

w 1945 r. weszło w skład państwa polskiego. Znaczeniowo określenie „Pomorze Środkowe” nie było i nie jest ściśle usytuowane w granicach. Obejmowało ono również obszar, który w latach 1815–1945 wchodził w skład jednej lub kilku jednostek administracyjnych wyższego szczebla w byłym państwie pruskim (rejencja koszalińska, północna część rejencji pilskiej). Utrwaliło się przede wszystkim w publicystyce i w administracji, początkowo nie mając uzasadnienia w piśmiennictwie naukowym, a następnie znajdując je, w ograniczonym stopniu, w piśmiennictwie związanym z geografiami regionu i – rzadziej – z historią.

Aby jak najpełniej oddać zachowany w dokumentach charakter i specyfikę naszego regionu oraz jego skomplikowaną historię, prezentujemy w książce wybrane materiały, które nie pochodzą wyłącznie z zasobu Archiwum Państwowego w Koszalinie. Różnorodność źródeł archiwalnych i przechowywanie ich nie tylko w naszym archiwum stało się przesłanką do przedstawienia w niniejszej publikacji szczególnego rodzaju źródeł archiwalnych, które wprawdzie wykraczają poza urzędowy charakter, ale są świadectwem duchowej przeszłości regionu. Mowa jest, oczywiście, o źródłach obrazujących dzieje Kościoła katolickiego, przechowywanych w Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej w Koszalinie. Umieszczenie w jednej zbiorczej publikacji źródeł z Archiwum Państwowego w Koszalinie i archiwum diecezjalnego pozwala na zaprezentowanie interesującej, naszym zdaniem, podstawy źródłowej w tych przestrzeniach działalności człowieka, które wzajemnie się uzupełniały. Jest to także kolejny namacalny wyraz współpracy obu archiwów w zakresie wymiany doświadczeń i informacji o zasobie oraz o jego popularyzacji.

Współpraca ta zaowocowała wydaniem w jednym tomie wyboru reprodukcji źródeł, które są szczególnie cenne ze względu na zawarte w nim materiały odnoszące się do zmiany organizacji Kościoła katolickiego na ziemi koszalińskiej i słupskiej oraz utrwalenia istnienia Kościoła i jego struktur po 1945 r. Po okresie funkcjonowania tymczasowej administracji kościelnej z siedzibą w Gorzowie papież Paweł VI ustanowił diecezję koszalińsko-kołobrzeską (28 czerwca 1972 r.), funkcjonującą w ramach metropolii gnieźnieńskiej, a następnie (1992) metropolii szczecińsko-kamieńskiej.

Wybór materiałów archiwalnych z zasobu Archiwum Państwowego w Koszalinie, które prezentujemy Państwu w publikacji, dokonany został na podstawie kilku zasadniczych kryteriów. Pierwszym z nich było kryterium czasu. Dokumenty zostały uszeregowane

chronologicznie, a znaleźć wśród nich można m.in. skrypt dłużny z 1513 r. wystawiony w Trzebielinie koło Miastka, reces graniczny pomiędzy właścicielami Strzeżenic i Mście a Koszalinem z 1555 r. czy mandat wydany przez króla polskiego Władysława IV Wazę dla Israela Jaschiego, potwierdzający jego prawa do dzierżawy pól i zbierania bursztynu z 1634 r. Autorzy w uzasadnionych przypadkach odstąpili od tego kryterium, by nie zaburzyć narracji źródeł, szczególnie tych, które odnosiły się do kart pocztowych i zdjęć.

Drugim kryterium była zawartość informacyjna materiałów archiwalnych. Przykładem może być tu kronika Johanna Davida Wendlanda², w której znajdują się informacje dotyczące życia społecznego, religijnego czy gospodarczego Koszalina. Jest ona jednocześnie jedynym źródłem historycznym w zasobie Archiwum Państwowego w Koszalinie, które w tak różnorodny sposób traktuje o dziejach miasta, a odnosi się do jego historii od wczesnego średniowiecza po czasy nowożytne.

Trzecim kryterium wyboru opublikowanych materiałów była różnorodność rodzajów i form dokumentacji. Archiwalia najczęściej występują w formie papierowej, jednak w zasobie Archiwum Państwowego w Koszalinie znajdują się również niezwykle ciekawe fotografie, mapy, pocztówki, pieczęcie, a nawet muzealia. Mamy nadzieję, że wybrane materiały (takie jak np. artefakty przechowywane w zbiorze Zbigniewa Wojtkiewicza, unikatowa kartka pocztowa z frontu wschodniego z czasów I wojny światowej wykonana z kory brzozonej czy plan Szczecinka z 1945 r., na którym odrecznie zaznaczono stopień zniszczeń budynków i obiekty zajęte przez wojska sowieckie) zaciekawia Państwa i wskażą, że na dziedzictwo przechowywane w archiwach składają się unikatowe materiały występujące w różnych formach i rodzajach.

² Archiwum Państwowe w Koszalinie, Akta miasta Koszalina, sygn. 2: „Eine Sammlung unterschiedlicher die Historie der Stadt Cöslin betreffende Sachen, welche Theils aus gedruckten Büchern, Theils und am meisten aus glaubwürdigen Manuscripten, alten Urkunden, Inventariis, Registraturen, Acten und dergleichen geschriebenen Nachrichten zusammengetragen, auch mit einigen Beylagen bestärcket seyn. Item mit Kupferstücken geziert von Johann David Wendland” („Zbiór rzeczy rozmaitych historii Miasta Koszalina dotyczących, w części z ksiąg drukowanych, w części i nade wszystko z godnych wiary manuskryptów, dawnych dokumentów, inwentarzy, registratur, akt i tym podobnych przekazów spisanych razem zebranych, tudzież kilkoma załącznikami wzbogacony. Także rycinami ozdobiony pióra Johanna Davida Wendlanda”).

Ostatnim kryterium wyboru materiałów zaprezentowanych w książce były opinie i zainteresowanie naszych użytkowników. Staraliśmy się wybrać materiały, które spotykały się z największym zainteresowaniem gości odwiedzających siedziby Archiwum Państwowego w Koszalinie oraz oddziałów w Słupsku i w Szczecinku podczas licznych wystaw, pokazów, prelekcji, spotkań tematycznych, które organizujemy dla Państwa każdego roku. W ramach tego kryterium uwzględniliśmy także Państwa zainteresowanie mierzone liczbą wyświetleń kopii cyfrowych, które udostępniamy za pomocą serwisu „Szukaj w Archiwach”, naszej strony internetowej oraz na naszych profilach w mediach społecznościowych.

Podobne kryteria zastosowano w odniesieniu do wyboru źródeł pochodzących z Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej, prezentując swoje dokumenty. Najstarsze z nich sięgają połowy XVII w. Archiwalia zgromadzone w zasobie archiwum diecezjalnego odnoszą się do dawnej przynależności kościelnej terenów dzisiejszej diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej. Zgromadzone materiały dotyczą następujących struktur kościelnych: archidiecezji gnieźnieńskiej, archidiecezji poznańskiej, diecezji chełmińskiej, diecezji wrocławskiej, diecezji berlińskiej i Wolnej Prałatury Pilskiej.

Państwa zaangażowanie podczas wydarzeń organizowanych w naszym archiwum staje się inspiracją do dalszych poszukiwań dokumentów w zasobie archiwalnym zarówno dla odwiedzających, jak i dla archiwistów. Tym samym źródła archiwalne nabierają nowego znaczenia i kontekstu, wzbogacając naszą wiedzę o roli człowieka w przeszłości. A w naszym lokalnym wymiarze budują wspólną tożsamość, pomagając wszystkim nam zrozumieć, gdzie przyszło nam żyć, kim byli ci, którzy byli tu przed nami, a przede wszystkim to, kim sami jesteśmy.

Katarzyna Królczyk
Dyrektor Archiwum Państwowego w Koszalinie

Część I
Archiwum Państwowe
w Koszalinie

Rys historyczny i zasób

Na mocy Ustawy z dnia 28 czerwca 1950 r. o zmianach podziału administracyjnego Państwa¹ powstało województwo koszalińskie. Objęło terytorium wschodniej części dotychczasowego województwa szczecińskiego, które zajmowało wcześniej niemal całe Pomorze Zachodnie. Na terenie nowo powstałego województwa początkowo nie funkcjonowała żadna placówka zabezpieczająca dokumentację urzędową. Opiekę archiwalną nad dzisiejszym Pomorzem Środkowym sprawowało po wojnie Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Szczecinie. W latach 1950–1954 nadzór archiwalny nad stworzonym w 1950 r. województwem przejęło przejściowo Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Gdańsku.

Państwowa sieć archiwalna na terenach środkowego Pomorza powstała w 1952 r. wraz z powołaniem przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych w Warszawie² powiatowych archiwów państwowych w Słupsku i w Szczecinku. Wojewódzkie Archiwum Państwowe (WAP) w Koszalinie zostało formalnie powołane w 1953 r. zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów³, jednak z uwagi na brak odpo-

¹ „Dziennik Ustaw” 1950, nr 28, poz. 255: Ustawa o zmianach podziału administracyjnego Państwa.

² Zarządzenie Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych w Warszawie z 28 lipca 1952 r.

³ „Monitor Polski” 1953, nr A-13, poz. 177; Zarządzenie nr 9 Prezesa Rady Ministrów w sprawie utworzenia Wojewódzkich Archiwów Państwowych w Koszalinie, Opolu i Zielonej Górze.

wiedniego lokalu przez wiele lat nie mogło rozpocząć działalności. Ze względu na brak archiwum na szczeblu wojewódzkim w 1955 r. działalność rozpoczęło Powiatowe Archiwum Państwowe (PAP) w Białogardzie, zlikwidowane z chwilą uruchomienia WAP w Koszalinie, które rzeczywiście działalność rozpoczęło 1 lutego 1961 r., dysponując zasobem archiwalnym przejętym po zlikwidowanym PAP w Białogardzie. Archiwum objęło swoim zasięgiem działania teren ówczesnego województwa koszalińskiego. W jego skład weszły dwa istniejące już archiwa powiatowe – w Słupsku, działające we wschodniej części województwa, i w Szczecinku, obejmujące swoim zasięgiem południe województwa koszalińskiego.

Reforma administracyjna przeprowadzona w 1975 r. zmieniła granice działania WAP w Koszalinie. Nadal podlegały mu jednak placówki terenowe w Szczecinku i w Słupsku, bowiem WAP swoim zasięgiem objęło także nowo utworzone województwo słupskie. Zmniejszeniu uległ jednakże teren działania PAP w Szczecinku, m.in. w związku z włączeniem południowych obszarów dawnego województwa koszalińskiego do nowo utworzonego województwa pilskiego. 1 stycznia 1980 r. oddział słupski uzyskał samodzielność i rozpoczął działalność jako Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Słupsku. W konsekwencji zasięg działania WAP w Koszalinie został ograniczony do obszaru województwa koszalińskiego, mimo że były w nim akta, związane z innymi regionami Polski północnej.

Archiwum Państwowe w Słupsku (AP w Słupsku) prowadziło samodzielną działalność do 1995 r., kiedy to zlikwidowano je i włączono ponownie jako oddział do Archiwum Państwowego w Koszalinie (AP w Koszalinie). Wtedy koszalińska placówka objęła zasięgiem także województwo słupskie.

Reforma administracyjna z 1999 r. nie zmieniła statusu ani zasięgu działania AP w Koszalinie. Teren jego działania to obecnie wschodnia część województwa zachodniopomorskiego i zachodnia część województwa pomorskiego, czyli terytorium dawnych województw koszalińskiego i słupskiego.

Z materiałów archiwalnych przechowywanych w Archiwum Państwowym w Koszalinie na szczególne wyróżnienie, ze względu zarówno na objętość, jak i na bogactwo treści, zasługuje zwłaszcza zespół „Rejencja Koszalińska”, liczący ponad 15 000 jednostek archiwalnych. Obejmuje głównie lata 1816–1945, czyli okres rzeczywistego funkcjonowania urzędu, chociaż zawiera także niewielką ilość akt wcześniej działających instytucji, nawet z XVI w.

Akta, należące do tego zespołu, mają, niestety, sporo luk. Braki te spowodowane zostały przez II wojnę światową, podczas której wiele dokumentów zaginęło. Mimo tych niedoborów materiały dostępne w archiwum są cennym źródłem wiedzy z dziejów politycznych, ustrojowych, gospodarczych, a także z dziedziny kultury, szkolnictwa, leśnictwa i Kościoła ewangelickiego na obszarze środkowej części Pomorza. Analogiczne zagadnienia reprezentowane są także w aktach landratur (odpowiedników współczesnych starostw powiatowych), nie należących wprawdzie do rejencji, ale graniczących z nią – człuchowskiej, waleckiej i złotowskiej. Na specjalną uwagę zasługują w nich materiały dotyczące polskiej ludności rodzimej, żyjącej głównie na ziemi bytowskiej, lęborskiej i złotowskiej.

Do najbardziej wartościowych zespołów należy zaliczyć także akta miast: Człuchowa (1736–1925), Koszalina (1555–1945) i Złotowa (1766–1942). Szeroki zakres występujących w nich zagadnień daje możliwość dość dokładnego prześledzenia funkcjonowania samorządów miejskich, szczególnie w XIX i na początku XX w.

Dużym zainteresowaniem użytkowników cieszy się też zbiór map katastralnych, planów miast, wsi i urządzeń technicznych.

Zasób poniemiecki stanowi w zasadzie zamkniętą część, do której nie odnotowuje się już znaczących nabytków. Stały, niewielki dopływ dokumentacji z okresu do 1945 r. zapewniają obecnie przede wszystkim urzędy stanu cywilnego, przekazujące do AP corocznie kolejne tomy ksiąg małżeństw, urodzin i zgonów. Księgi te cieszą się szczególnym zainteresowaniem użytkowników zajmujących się badaniami genealogicznymi.

Dla badaczy i amatorów zainteresowanych historią przedwojennego regionu koszalińskiego i słupskiego z pewnością ważną będzie informacja, że znaczna część archiwaliów z tego terenu sprzed 1945 r. znajduje się m.in. w Archiwum Państwowym w Szczecinie, w Archiwum Państwowym w Gdańsku i w jego oddziale w Gdyni, w Archiwum Państwowym w Poznaniu Oddział w Pile oraz w Archiwum Krajowym w Greifswaldzie.

Polski zasób archiwalny obejmuje lata 1945–2020. Najliczniej reprezentowana jest grupa zespołów administracji ogólnej – państwowej i samorządowej. Późne utworzenie archiwum sprawiło, że dokumentów z lat 1945–1950 nie jest zbyt wiele. Z tego okresu archiwum przechowuje wyłącznie materiały urzędów państwowych szczebla powiatowego i gminnego oraz samorządów

miejskich (akta instytucji szczebla wojewódzkiego, wytworzone do 1950 r. znajdują się w większości w Archiwum Państwowym w Szczecinie).

Z okresu po 1950 r. bogaty jest zwłaszcza zbiór akt urzędów administracji państwowej szczebla wojewódzkiego, powiatowego, miejskiego, gromadzkiego czy gminnego. Fundamentalną podstawę do badania większości zagadnień z historii środkowego Pomorza w latach 1950–1973 stanowi w pełni opracowany, liczący ponad 4700 j.a., zespół „Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie” (PWRN). Jego uzupełnieniem w odniesieniu do poszczególnych powiatów są dobrze zachowane materiały prezydiów powiatowych i miejskich rad narodowych z lat 1950–1975. Kontynuację zagadnień występujących w PWRN można znaleźć w aktach dwóch kolejnych urzędów wojewódzkich w Koszalinie z lat 1973–1990 i 1990–1998 oraz Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie z lat 1973–1990.

Niewątpliwie bardzo dużą wartość badawczą mają materiały, które zawierają zespoły z grupy partii politycznych. Wśród nich dominuje zespół Komitet Wojewódzki Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Koszalinie. Jego akta, o różnorodnej problematyce, obejmują lata 1950–1990. Stanowią istotne dopełnienie zagadnień występujących zwłaszcza w zespołach administracji państwowej i samorządowej.

Nie można też nie wspomnieć o aktach Koszalińskiego Ośrodka Naukowo-Badawczego z bogatą dokumentacją regionalnych prac naukowo-badawczych czy o unikatowej dokumentacji sztuk wystawianych w latach 1954–1975 przez Bałtycki Teatr Dramatyczny w Koszalinie.

Nie należy również, mówiąc o zbiorach archiwalnych, pominąć niezwykle istotnego źródła. Ważnym, a zatem godnym wspomnienia, patrząc na wieloletnie doświadczenia i obserwacje archiwistów, uzupełnieniem materiałów pochodzących z państwowych i samorządowych jednostek organizacyjnych są spuścizny osób prywatnych. W zasobie Archiwum Państwowego w Koszalinie znajduje się blisko sto archiwów rodzinnych, spuścizn i zbiorów przekazanych przez ich dysponentów prawnych. Są to m.in. Archiwum rodzinne Beaty Mech, Archiwum rodzinne Bronisława Strzoka, Archiwum rodzinne Hanny Śniegockiej, Spuścizna Klemensa Bielińskiego, Spuścizna Marii Blicharz, Spuścizna Janusza Bortnika, Spuścizna Gabrieli Cwojdzńskiej, Spuścizna Jana Ćwika, Spuścizna Telesfora Klockowskiego, Spuścizna Jolanty Kurowskiej, Spuścizna Pawła Michalaka, Spuścizna Stanisława Ossowskiego,

Spuścizna Antoniego Pawłowicza, Spuścizna Kazimierza Szajdeka, Spuścizna Krystyny Zalewskiej, Zbiór Marzeny Domisiewicz, Zbiór Krystyny Jankowskiej, Zbiór Natalii Legun, Zbiór Wacława Nowickiego, Zbiór Stefanii Tomaszewskiej, Zbiór Zbigniewa Wojtkiewicza, Zbiór Stanisławy Zdunek.

Istotnym uzupełnieniem materiałów archiwalnych są zbiory Biblioteki Archiwum Państwowego w Koszalinie, w których zgromadzono blisko 12 000 woluminów publikacji zwartych oraz periodyków z zakresu historii, archiwistyki, a także innych nauk pomocniczych historii czy prawa administracyjnego. Największą część tych zbiorów stanowią publikacje dotyczące historii, gospodarki i kultury Pomorza.

Do najstarszych i jednych z najcenniejszych archiwaliów z zasobu szczecineckiego oddziału Archiwum Państwowego w Koszalinie zalicza się Akta miasta Szczecinka z lat 1684–1945. Zespół tworzy dokumentacja aktowa i techniczna nadzoru budowlanego, stanowiąca unikatowe źródło uwieczniające życie społeczne, gospodarcze, polityczne, kulturalne, oświatowe czy religijne mieszkańców dawnego Szczecinka.

Bezcenny materiał źródłowy do badań historycznych, wytworzony w okresie od drugiej połowy XVIII do pierwszej połowy XX w., stanowi także zachowana dokumentacja pruskiej administracji specjalnej, tj. niemieckich urzędów katastralnych (w Drawsku Pomorskim, w Wałczu), akta sądów obwodowych (w Barwicach, w Czaplunku, w Okonku, w Szczecinku i w Złocięncu) oraz Urząd Stanu Cywilnego w Wałczu.

W kręgu zainteresowania wielu badaczy historii po 1945 r. są również przechowywane w zasobie szczecineckiego oddziału akta administracji ogólnej państwowej i samorządowej (akta starostw powiatowych, biur prezydialnych – powiatowych rad narodowych, zarządów miejskich i miejskich rad narodowych, gmin wiejskich, prezydiów powiatowych rad narodowych i urzędów powiatowych, prezydiów miejskich rad narodowych, prezydiów gromadzkich rad narodowych i urzędów miejskich, gminnych rad narodowych, urzędów gmin i urzędów rejonowych).

Cenną grupę materiałów archiwalnych stanowią również spuścizny osób prywatnych. W szczecineckim oddziale AP przechowywana jest m.in. spuścizna po Józefie Sakrajdzie, pionierze powojennego Szczecinka, zawodowym żołnierzu, nauczycielu, działaczu Związku Harcerstwa Polskiego i Ligi Obrony Kraju, prezesie stowarzyszenia

„Pokolenia”. Swoje miejsce w archiwum ma również Zdzisław Naja, długoletni kierownik pracowni urbanistycznej Urzędu Powiatowego w Szczecinku. Warta wymienienia jest także spuścizna po Zofii Dorożyńskiej, działaczce zaangażowanej w utworzenie i organizację Towarzystwa Muzycznego w Szczecinku, a następnie Państwowej Szkoły Muzycznej w Szczecinku. Odnotać należy też zebrane materiały z życia Kazimierza Margola, wieloletniego dyrektora Zespołu Szkół Zawodowych w Szczecinku, nauczyciela i wychowawcy, pasjonata sportu, twórcy potęgi klubu „Medyk”, prezesa MKKS Darzbór, założyciela stowarzyszenia szczecineckich amazonek oraz Szczecineckiego Stowarzyszenia Kardiologicznego „Moje Serce”.

Dużą wartość informacyjną dla badacza historii ma również zgromadzony przez lata w Szczecinku księgozbiór, liczący ok. 2300 woluminów książek i czasopism, obejmujących zagadnienia z zakresu archiwistyki, historii, prawa administracyjnego, statystyki, a ponadto: kroniki, słowniki oraz czasopisma urzędowe i dzienniki. Archiwum Państwowe w Koszalinie, w tym także oddział w Szczecinku, przystąpiło do polskiego systemu cyfrowych wypożyczeń międzybibliotecznych *Academica*, administrowanego przez Bibliotekę Narodową w Warszawie.

Najstarsze dokumenty z zasobu słupskiego oddziału Archiwum Państwowego w Koszalinie pochodzą z początku XVI w. i znajdują się w zespołach: Akta miasta Słupska (1525–1945), Akta szpitali miasta Słupska (1530–1846), Akta kościoła Najświętszej Marii Panny w Słupsku (1534–1945), Akta wizytacji kościołów synodu słupskiego (1590–1734) oraz akta cechów miasta Słupska (1681–1913).

Bogaty materiał źródłowy do badań historii regionu XIX i XX w. odnajdziemy w zachowanej dokumentacji dawnych urzędów administracji specjalnej: urzędów katastralnych w Bytowie, w Człuchowie, w Miastku, w Sławnie i w Słupsku, sądów obwodowych w Białym Borze, w Bytowie, w Człuchowie, w Debrznie i w Słupsku, Dyrekcji Okręgowej Ziemstwa w Słupsku oraz urzędów budownictwa portowego w Kołobrzegu i w Ustce.

Największe zainteresowanie badaczy, zwłaszcza genealogów, odnotowujemy udostępniając księgi urodzeń, zapowiedzi, małżeństw i zgonów oraz ksiąg rodzinnych powstałych po 1874 r.

W magazynach archiwum przechowywana jest także dokumentacja powstałych i działających po 1945 r. miejscowych urzędów,

instytucji, organizacji i zakładów pracy. Do najczęściej udostępnianych materiałów o znacznej wartości historycznej należą niewątpliwie akta urzędów administracji ogólnej i samorządu terytorialnego: miejskich rad narodowych i urzędów miejskich, starostw powiatowych i powiatowych rad narodowych, gminnych rad narodowych i urzędów gminnych, Wojewódzkiej Rady Narodowej w Słupsku i Urzędu Wojewódzkiego w Słupsku.

Równie popularne są akta urzędów administracji specjalnej, dokumentacja przedsiębiorstw i urzędów administracji gospodarczej oraz akta spółdzielni i ich związków branżowych i spółdzielczych. Pozostałą część zasobu stanowi dokumentacja działających do czasu prywatyzacji instytucji finansowych, kulturalnych i oświatowych, partii politycznych, organizacji i stowarzyszeń.

Ponadto Archiwum Państwowe w Koszalinie oraz jego oddziały w Słupsku i w Szczecinku przechowują i udostępniają zainteresowanym użytkownikom dokumentację powstałą po 1945 r.: urzędów administracji specjalnej (np. urzędów skarbowych, inspektoratów szkolnych, rejonowych urzędów likwidacyjnych, inspektoratów statystycznych, Okręgowego Zarządu Lasów Państwowych w Szczecinku), akta sądowe i instytucji wymiaru sprawiedliwości (sądów grodzkich, sądów powiatowych, prokuratur powiatowych), akta notariuszy, akta instytucji finansowych i gospodarczych oraz przedsiębiorstw państwowych (banków, fabryk, przedsiębiorstw, zakładów przemysłowych), akta instytucji nauki, kultury i oświaty (szkół podstawowych, gimnazjów, liceów), dokumentację organizacji spółdzielczych, stowarzyszeń i związków zawodowych, a także instytucji ochrony zdrowia i opieki społecznej.

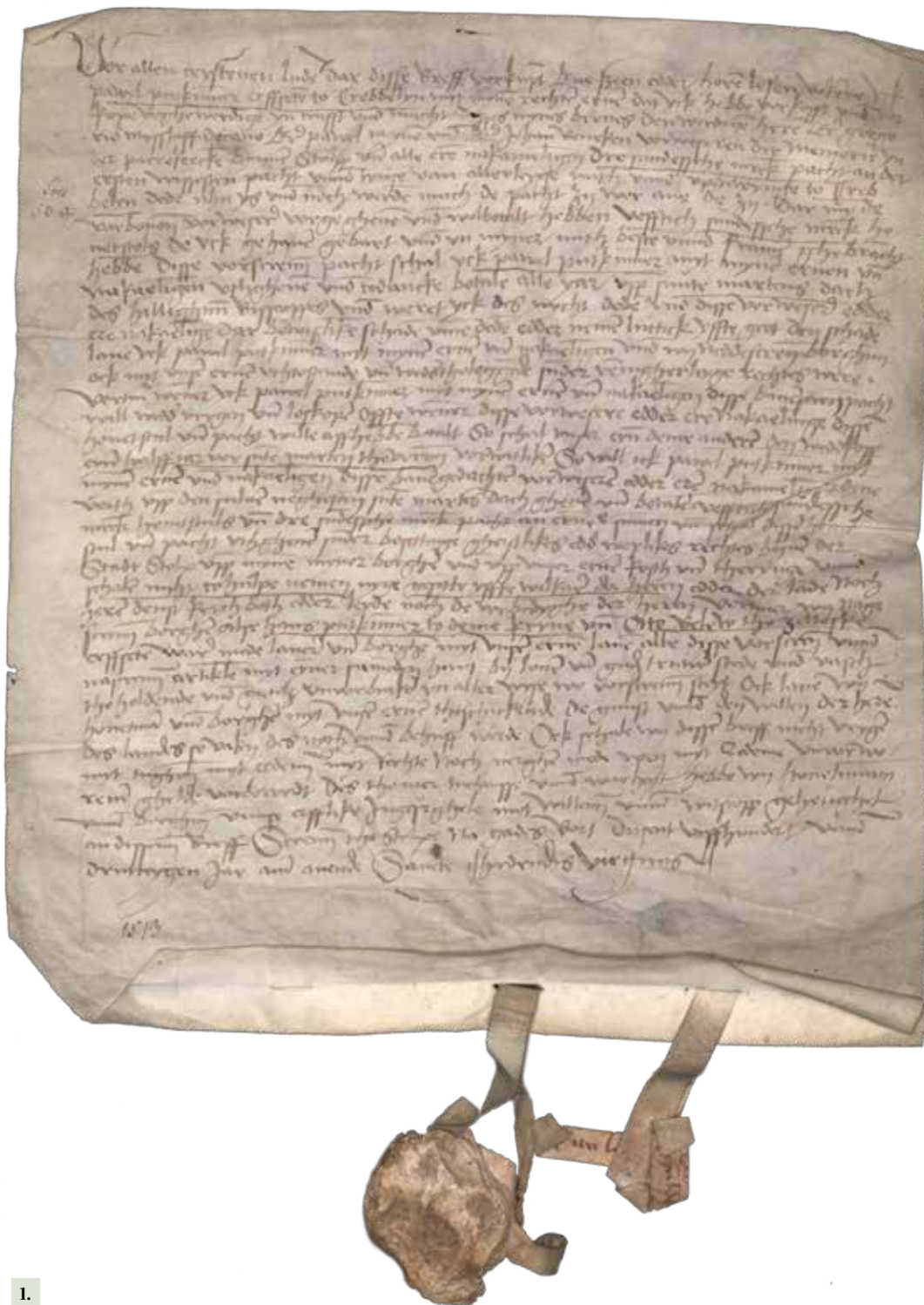
W oparciu o archiwalia koszalińskiego AP powstało już kilka tysięcy prac licencjackich, magisterskich, doktorskich i habilitacyjnych, referatów naukowych, artykułów czy wydawnictw zwartych, napisanych przez polskich i zagranicznych badaczy. Wśród użytkowników, którzy corocznie kilkaset razy odwiedzają czytelnie akt w Koszalinie, w Słupsku i w Szczecinku, przeważają historycy, jak i inni badacze zjawisk społeczno-gospodarczych nauk pokrewnych historii. Dużą grupę odwiedzających stanowią także pracownicy urzędów i innych zakładów pracy, korzystający z materiałów archiwalnych do celów służbowych.

Monika Głuszak
Krzysztof Skrzypiec
Joanna Woźniak

■ Archiwalia

1.

1. Skrypt dłużny z 1513 r. wystawiony w Trzebielinie koło Miastka, dotyczący pożyczki w wysokości 50 grzywn sundzkich, zaciągniętej przez Paula Puttkamera z kasy kościoła Mariackiego w Słupsku

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Zbiór nowożytnych dokumentów pergaminowych i papierowych, sygn. II

2. Reces graniczny z 25 maja 1555 r. pomiędzy właścicielami Strzeżenic i Mścic a Koszalinem

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Akta miasta Koszalina, sygn. 71, p. 5

3a.-3b. Rejestr kościelny przychodów i wydatków kościoła Mariackiego w Koszalinie z 1574 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Akta parafii ewangelickiej kościoła Mariackiego w Koszalinie, sygn. 3, okładka, p. 26-27

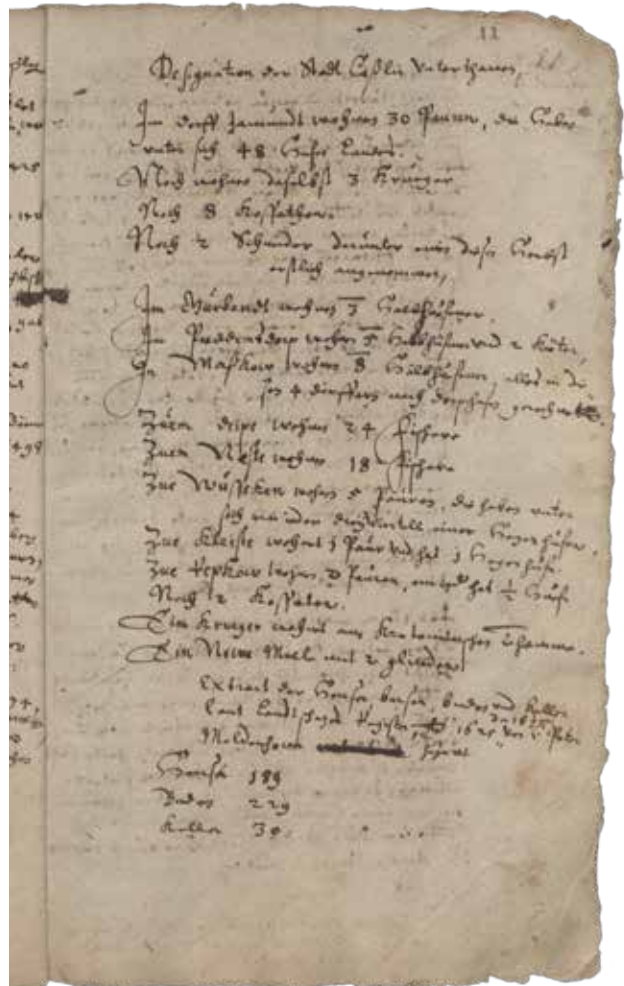

4.

4. Mandat wydany w 1634 r. przez króla polskiego Władysława IV Wazę dla Israhela Jaschi, potwierdzający jego prawa do dzierżawy pól i zbierania bursztynu

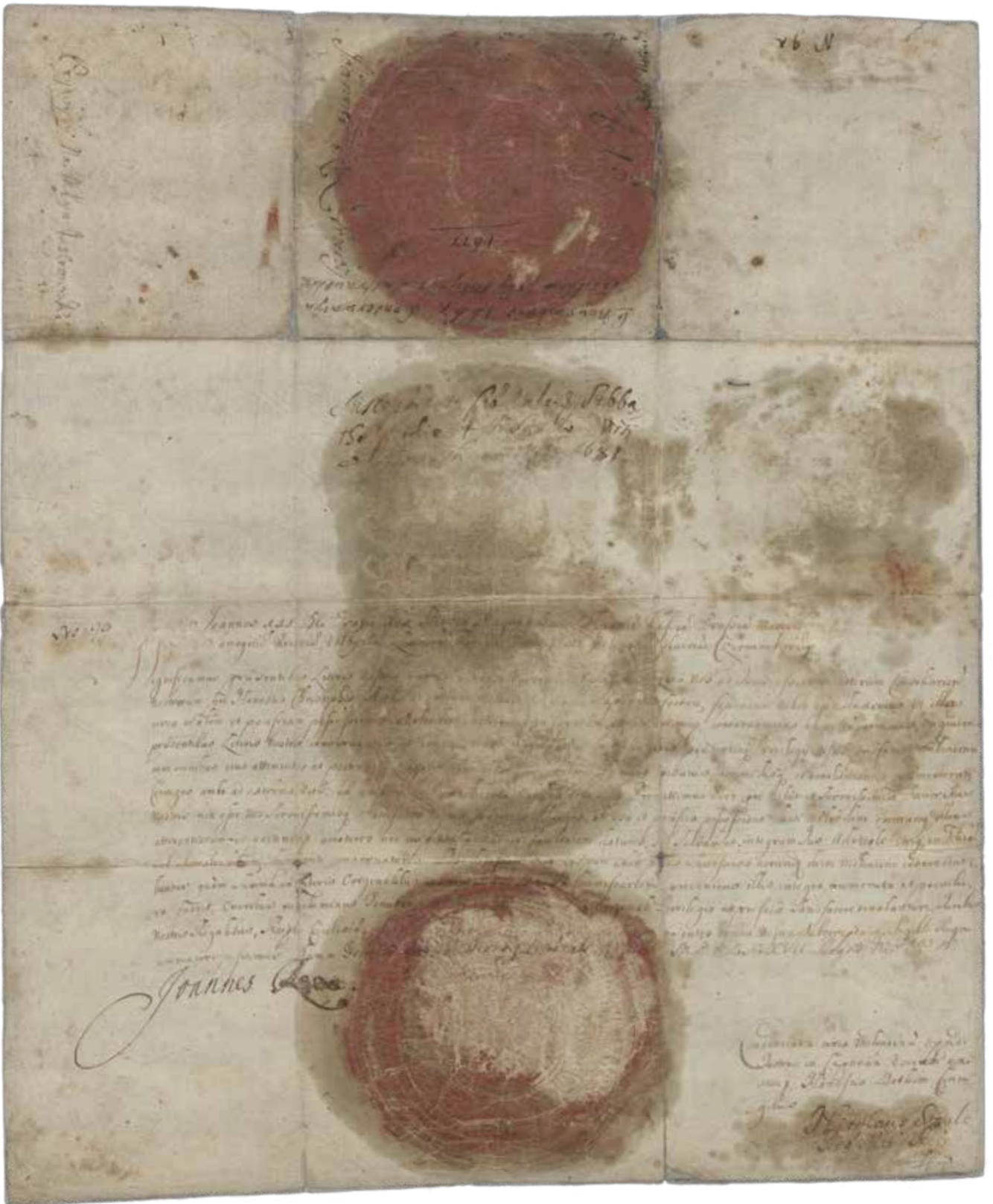
Archiwum Państwowe w Koszalinie Oddział w Słupsku, Akta cechu bursztyniarzy miasta Słupska, sygn. I, p. 2

5.

5. Wykaz poddanych miasta Koszalina i miejscowości do niego należących na podstawie rejestru szacunkowego gruntów z 18 stycznia 1625 r. Dokument z najstarszego koszalińskiego urbarza, czyli księgi inwentarzowej miasta z 1640 r., do którego wpisywano nieruchomości oraz uzyskiwane z nich dochody

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Akta miasta Koszalina, sygn. II6, p. 21

6.

6. Akt króla Jana III Sobieskiego z 1677 r., napisany po łacinie, potwierdzający miastu Jastrowiu prawo do dzierżawy młyna

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Zbiór nowożytnych dokumentów pergaminowych i papierowych, sygn. 3

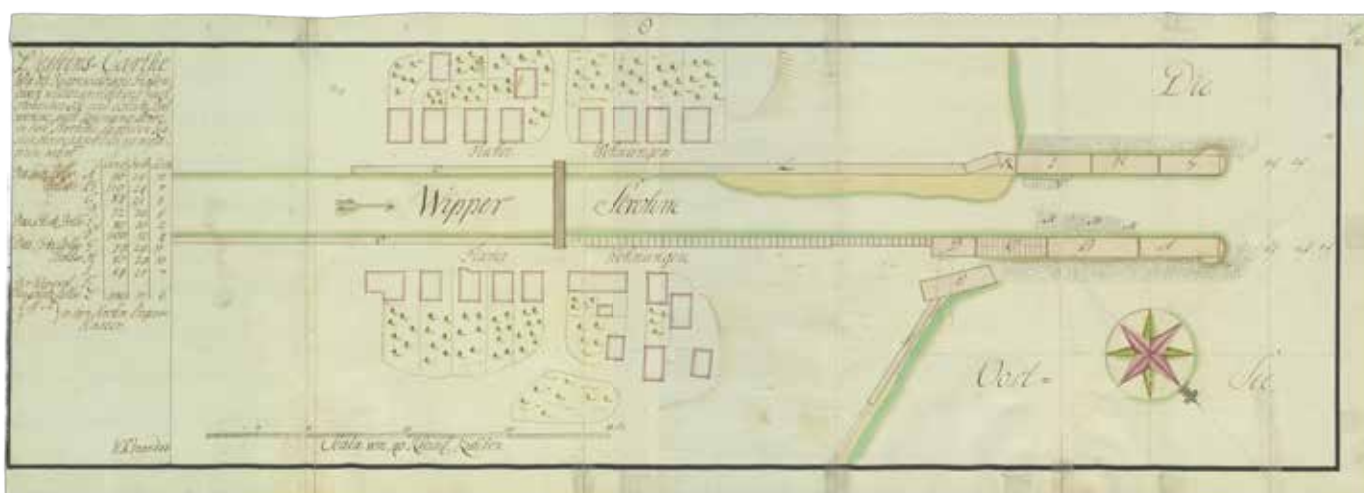
7a.

7b.

7a.–7b. Zarządzenie króla pruskiego Fryderyka Wilhelma I w sprawie pomorskich lasów, opasu i łowiectwa z 1719 r., traktujące m.in. o warunkach łowiectwa oraz o odbudowie stanu zwierzyny

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Akta miasta Koszalina, sygn. 340, p. 3-5

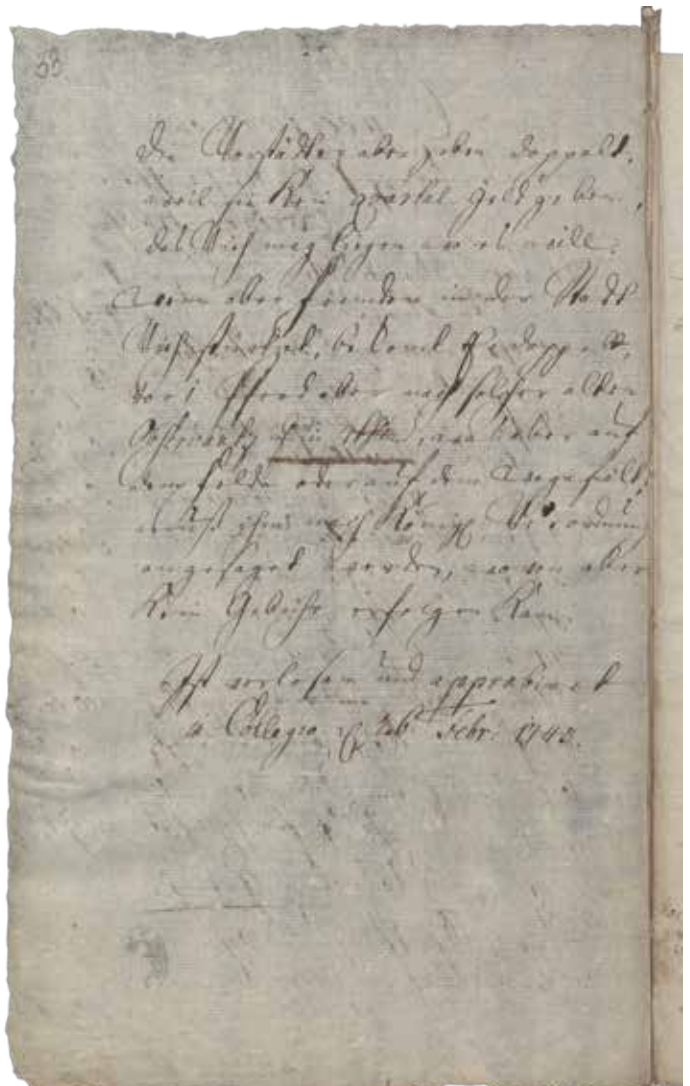
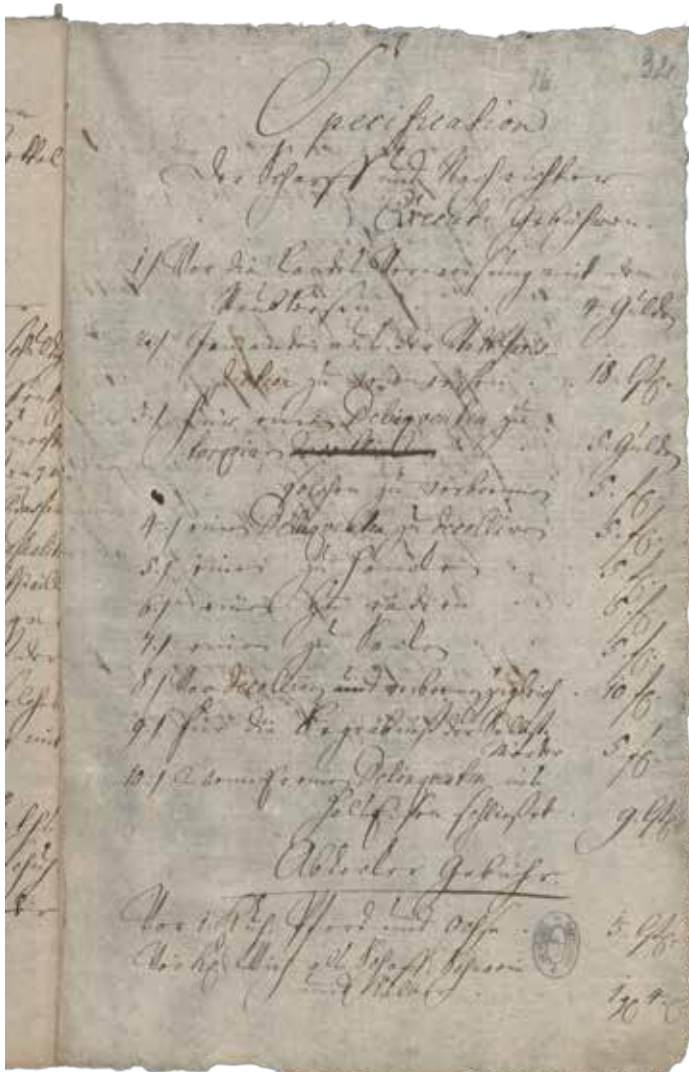

8.

8. Plan sytuacyjny portu w Darłównku z 1738 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Rejencja Koszalińska, sygn. 14986, p. 40

9a.

9b.

9a.-9b. Cennik usług katowskich zatwierdzony na posiedzeniu Rady Miejskiej Koszalina 26 lutego 1743 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Akta miasta Koszalina, sygn. 508, p. 32-33

Specification der Scharf und Nachrichter Executionis - Gebühren.	
1/ Vor die Landes Verweisung mit dem Staub Besen	4. Gulden
2/ Jemanden aus der Stadt Jurisdiction zu verweisen	18. Issl
3/ Für einen Deliquenten zu torqviren solchen zu verbrennen	5. Gulden 5. Florine
4/ Einen Deliquenten zu decolliren	5. Florine
5/ einen zu hencken	5. Florine
6/ Einen zu rädern	5. Florine
7/ Einen zu sacken	5. Florine
8/ Vor decolliren und verbrennen zugleich	10. Florine
9/ Für die Begräbnis der Selbst-Mörder	5. Florine
10/ Wenn Er eine Deliquenten ins Hals-Eisen schließet	9. Florine
Abdecker Gebühr	
Vor 1. Kuh, Pferd und Ochse	3. Issl
Vor kleines Vieh als Schaf, Schwein und Kälber	1 groschen 4 pfennigen

Wyszczególnienie opłat egzekucyjnych:

1/ za wygnanie z kraju z publicznym smaganiem różgami	4 guldeny
2/ wydalenie kogoś z granic jurysdykcji miejskiej	18 szylingów
3/ za torturowanie jednego przestępcy	5 guldenów
spalenie takowego	5 florenów
4/ wieszanie jednego na szubienicy	5 florenów
6/ łamanie jednego kołem	5 florenów
7/ utopienie jednego w worku	5 florenów
8/ za ścięcie i zarazem spalenie	10 florenów
9/ za pochowanie samobójcy	5 florenów
10/ jeśli przykuwa on jednego przestępcę w żelaznych obręczach do pręgierza	9 szylingów

Oplaty rakarskie

Za 1. krowę, konia i wołu	3 szylingów
Za drobne bydło, jak owca, świnia i cielaki	1 grosz 4 fenigi

Transkrypcję oraz tłumaczenie na język polski opracowała Joanna Chojecka

1
Eine Sammlung
Unterschiedlicher
Die Historie der Stadt Eßlin
betreffende Sachen

arsalifa

Thail aus gedruckten Büchern, Thail
und aus ungedruckten glaubwürdigen,
Ligen M.C. alten Urkunden,
Inventarijs, Registraturen,
Acten und dergleichen an,
Freiburger Nachrichten zu,
Pommern getragen, und
mit einigen Anlagen

Extrakt der
Item mit Kupferstein gezeichnet
Johann David Merckel.
L. L. C.

1.

C. P. 1.

Von der Stadt fundation, deren Privi-
legis, alten Häusern und dergleichen.

§. 1.

Die Stadt Cöslin oder wie die Alten geschrieben Cuzelinum
Cusselin, Cussalin, Cusslin, Cosselin, Cosselin, Cosselin
Immediat und absonderlich fürstliche Residenz
Lübe Resident Stadt Litzow von nunmehr
Litzow Ort und Dist. zehrent umblan mit vielen
Teilen umgeben gedenck, so aber nunmehr
nicht mehr vorhanden und zugeordnet.
Anno

Cuzelinum
: V. d. J. C. fundation
Forum. Alts
p. m. 14

(1.) Wegen der derivation des Namens Cussalin
oder Cöslin sind die Mapenungen herab geliden.
Nab. Microlicius vor Opundian hat, basist in sei-
ner Forum. Chron. lib. 2. in der 2. Buchst. und in
ninan alten MS. hat, das Jahr 1270 fundation
der Stadt fundation sich einen Liebte Litzow gege-
ben, das Jahr Cussalin der Name von Litzow
kommt. Helmoldes gedank hat auch in
Chron. Slavorum cap. 59. pag. 127. et 128. Cap. 64.
p. 136. C. 70. p. 152. et C. 71. p. 160. in ab Cuzelins
Cuzelins Most sinam respicere nach ein
Wendisch Most signum und durchschneidendlich
so wie bei Hagersdorf (in der Volle!)
jadow

Anno 1188. ist dieses Ort, wie man saget
von denen Wenden, so aus Vorvornamen in
Gintarponen geartigen, zu denen unge
gungen (2) Artlicher von aber durch die
und andern Vererbung erindat in
Stochan gewaltan, die public, nachdem
die Wenden von hier sich abgezogen
durch Abtheilung aller dieser Privilegien
und Herrschaften das Camerun des Hofes
Her

Vom de Fran

jedoch ist wohl gewis, das solches Cuzelin
so stark in Polstein bei Brunn gelegen
haben mag, nicht in der im Günstlichen
Camerun gelegen als Cuzelin sind also das
die derivation das Namen Cuzelin sich
zuletzt auf die oder jene Weise sagen oder
mühen, allein dieses mit einem Namen
Gründe bezeugen, nicht ist ab eine Vergeben
dies eines Stadt eine derivation von Cuzelin
wobon man eines documenta hat, und
wobon auch solches bezeugen können.
(2) Conf. Hartknoch Orig. Pom. S. 23. p. m. 65. Vide et
Valentia v. Eickstedt Annal. Pomer. MDC. ad
annum 1188. Hier soll diese nicht die Meinung
haben

9

Hermanns Graff von Gleichen, welcher in der
 Zeit des VIII. Bischoffs gezeuget und dem Bischoff
 Hume Camin von anno 1249. bis 1287. vor
 gestanden (3). Das Orban dieſes Orban Jura
 d'auſſe ſie wohnt von unſer arbiſchere Be
 ſodert erorden. Dan dieſer Biſchoff ſich außgung
 dem Marguardo und Hartmann die Stadt
 in poſſeß gegeben und der Stadt ^{dieſe ſind} ~~erorden~~ ^{der}
 ſie ſchickten nicht allein 100. Engen Lande, (a)
 darob aber dazum poſſeßoribus und ihren
 Erben 30. Engen Lande ab, ſoudar man
 dazugab ein nix Mülls zu bauen, zu ſchick
 zu ſchick und das Übrige Recht zu geben.
 Da

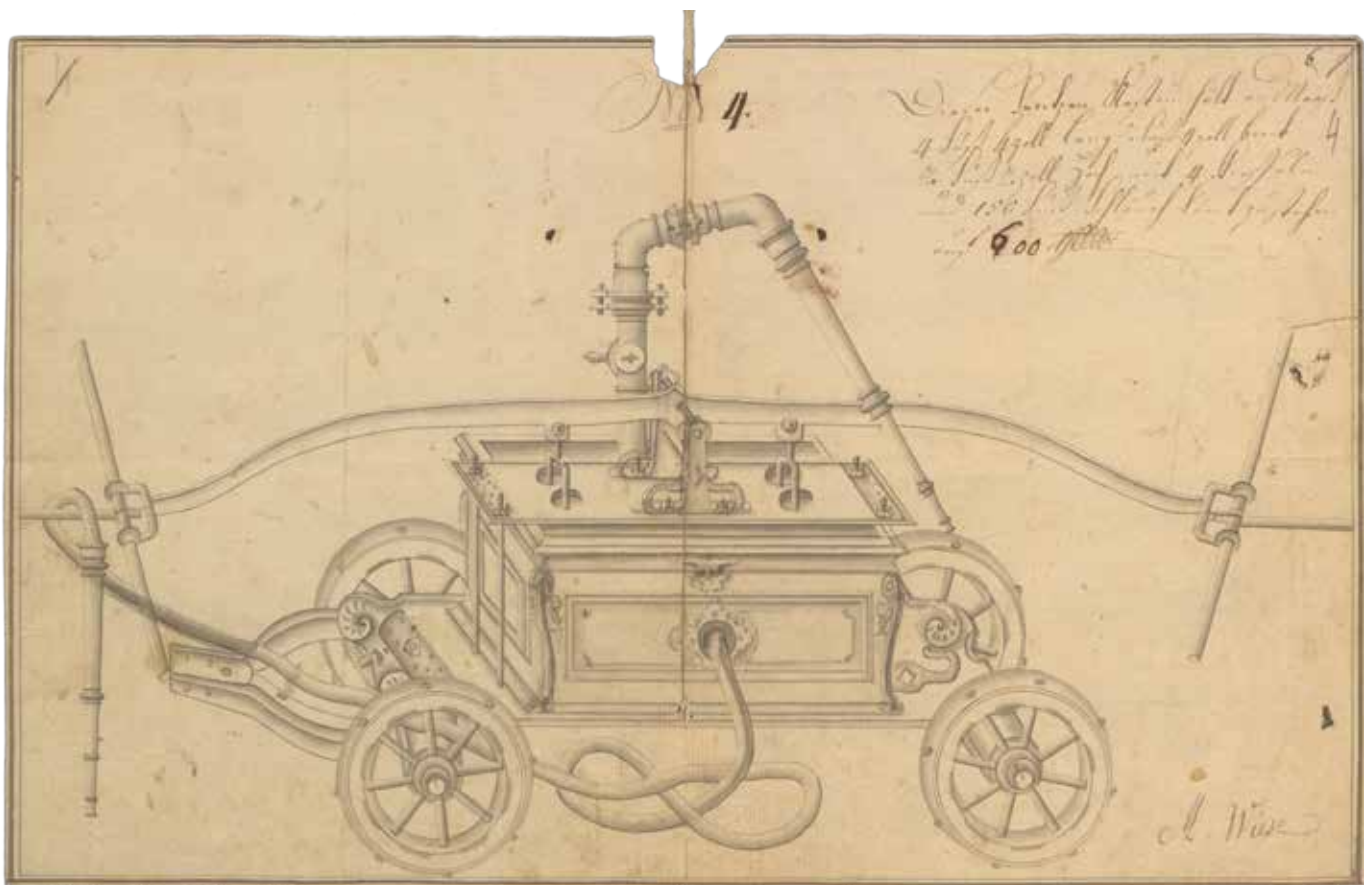
Erben ſon, als er ſein Cöplin vor a. 1188. nicht ſolte
 gezeuget ſon. Dan das ſon a. 1026. und alle
 102. Jahr vor ſeinem a. 1188. Heengarn oder
 Cöplin in Cöplin vor, ſolglich ſon ſchick auf
 zu Cöplin gezeuget und dan Cöplin de quo
 infra d. by. nachgelassen d. d. Cöplin oder
 zu ſon das alleg. Microb. lib. 2. cap. 52. p. m. 130
 (3) Cramer. inf. quiden ſon. Cöplin Chron. a. 1628.
 zu alt ſchick ged. d. C. 15.
 (a) Solte ſind jederzeit ſon d. d. Cöplin von
 das contribution eximerte ſon gezeuget
 Confer. Baylage ſon et. Cöplin Cöplin
 Medical ſon ſchick ſon d. d. Cöplin
 repräsentiret ſon ſon ſon ſon
 C. d. d. Cöplin. No. 1. Cöplin 381

10d.

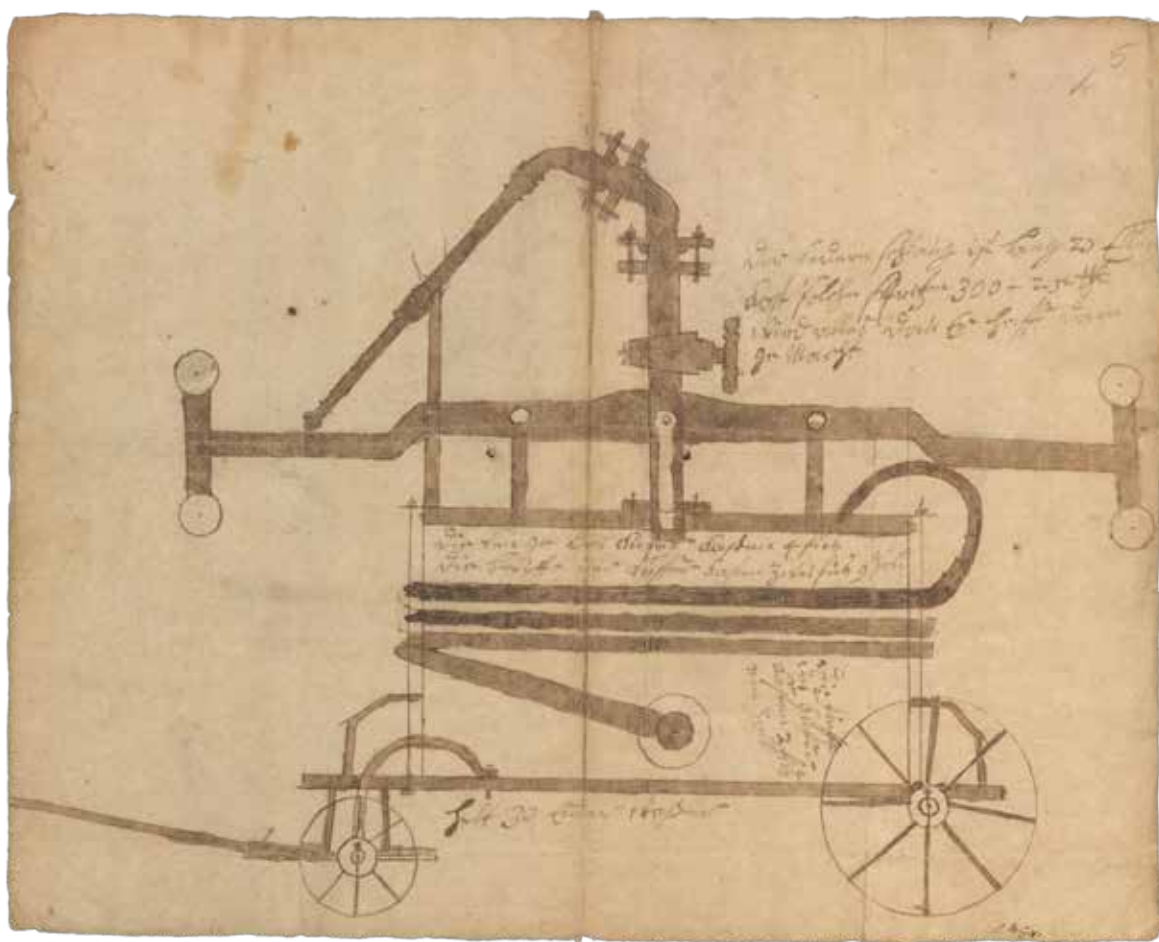
10a.–10d. Fragmety rękopiśmiennej kroniki Koszalina Johanna Davida Wendlanda, napisanej w latach 1749–1756, pod tytułem (w tłumaczeniu na język polski): „Zbiór rzeczy rozmaitych historii Miasta Koszalina dotyczących, w części z ksiąg drukowanych, w części i nade wszystko z godnych wiary manuskryptów, dawnych dokumentów, inwentarzy, registratur, akt i tym podobnych przekazów spisanych razem zebranych, tudzież kilkoma załącznikami wzbogacony. Także rycinami ozdobiony pióra Johanna Davida Wendlanda”

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Akta miasta Koszalina, sygn. 2, p. 1, 7–9

11a.

11b.

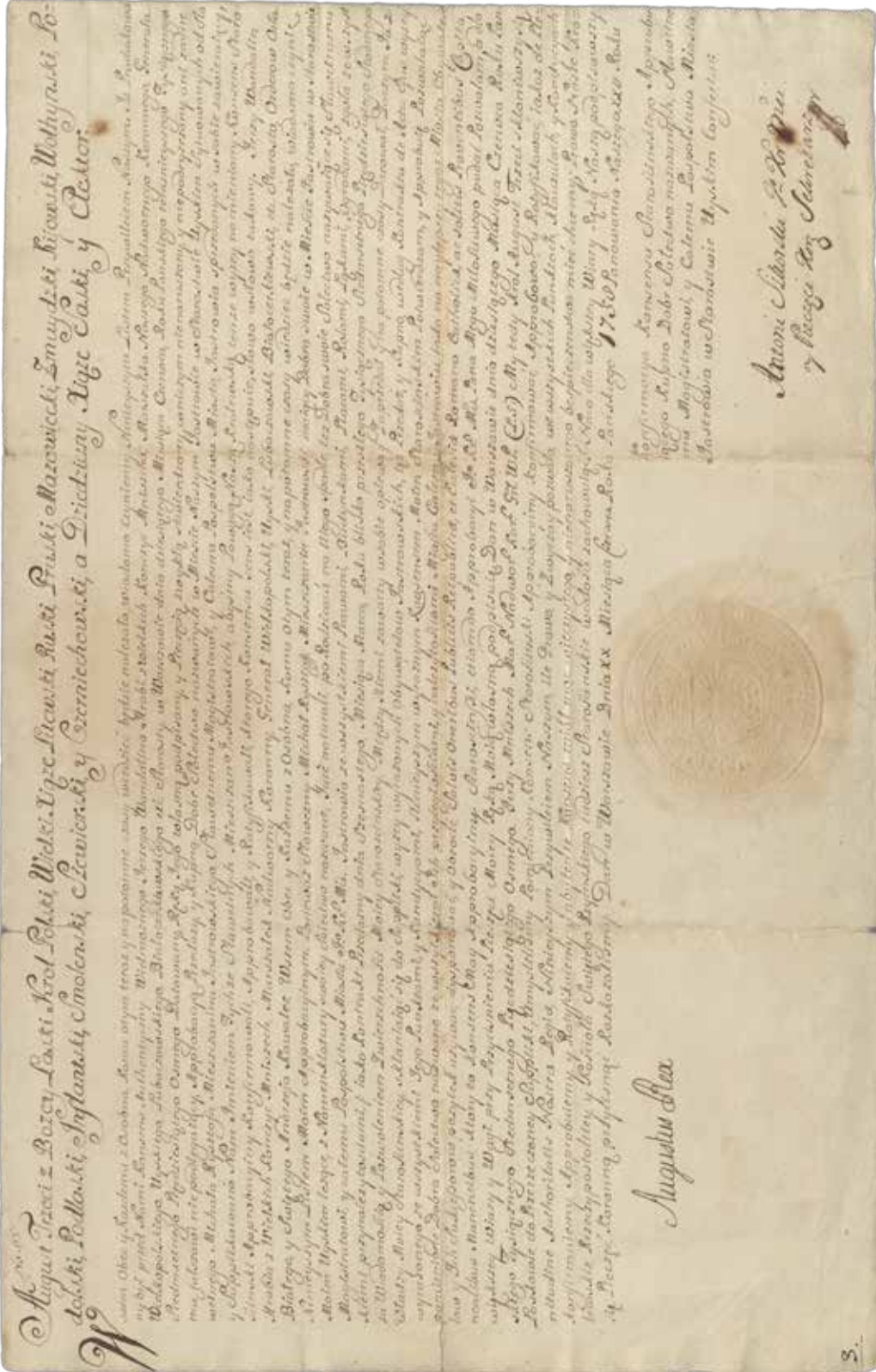
11a.-11b. Szkice pomp strażackich z podanymi wymiarami i ich wyceną, 1750 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Akta miasta Koszalina, sygn. 591, p. 4-5

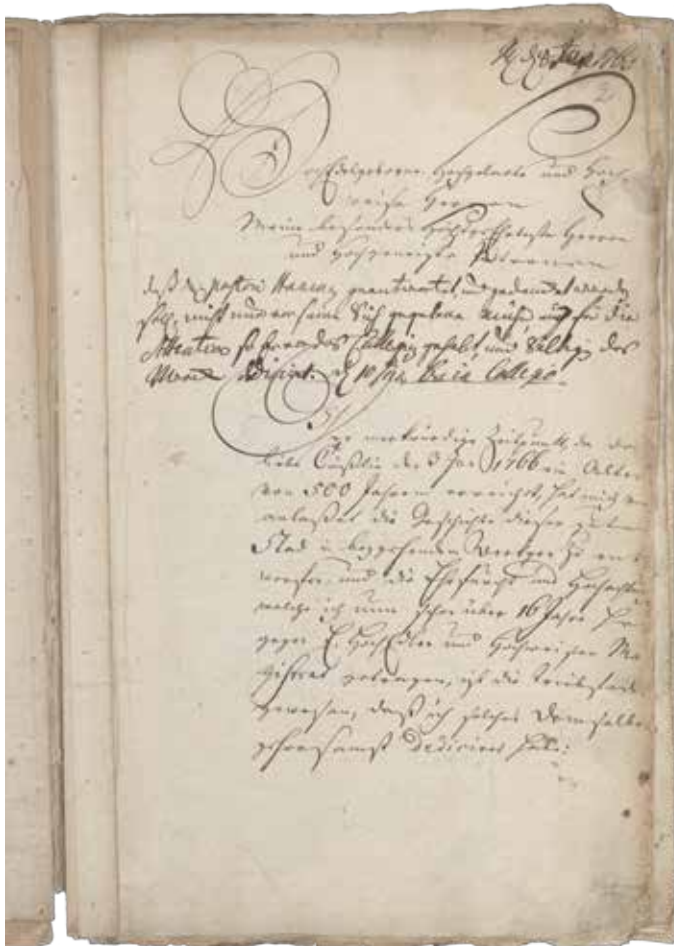

12. Dokument
wystawiony przez
króla Augusta III
Sasa potwierdzający
kupno dóbr przez
miasto Iastrowie
od mieszczanina Michała
Rysztofa. Dokument
napisany w języku
polskim, wystawiony
w Warszawie 20 czerwca
1758 r., podpisany
własnoręcznie przez
króla i uwierzytelniony
pieczęcią zwykłą
krolewską

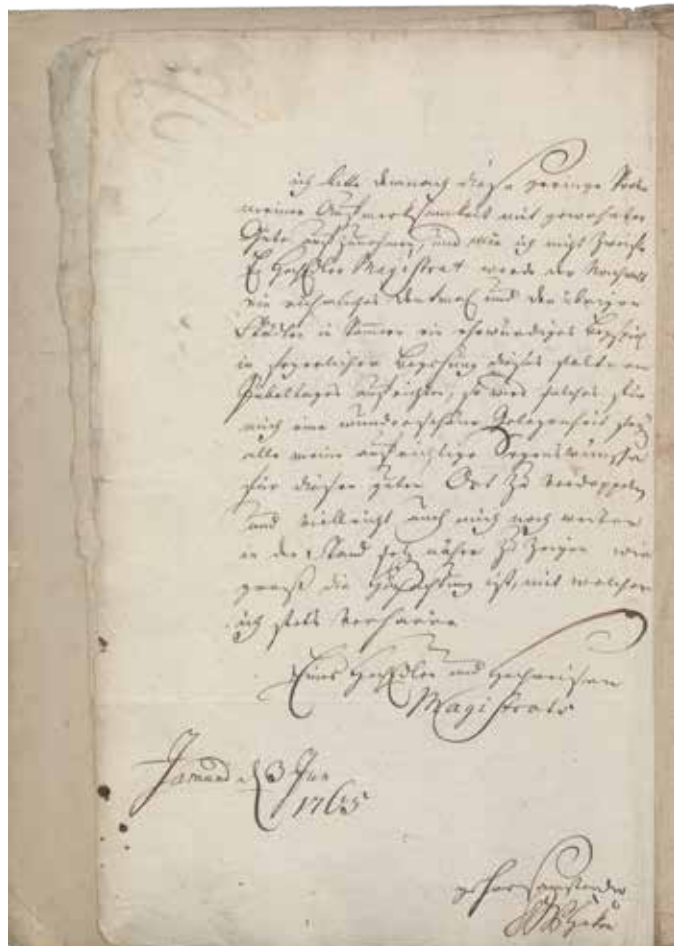
Archiwum Państwowe
w Koszalinie. Zbiór
nowożytnych dokumentów
pergaminiowych
i papierowych, sygn. 4

12.

13a.

13b.

13a.–13b. Pismo Christiana Wilhelma Hakena, pastora w Jamnie, z 3 czerwca 1765 r. do koszalińskiej Rady Miejskiej, której zadeedykował pierwszy drukowany opis dziejów miasta, wydany w tym samym roku z okazji jubileuszu 500-lecia lokacji Koszalina

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Akta miasta Koszalina, sygn. 3, p. 2–3

Wielmożni, wielce uczeni i bardzo mądrzy Panowie, moi szczególnie najbardziej szanowani Panowie i najlaskawsi Patroni.

Godna upamiętnienia chwila, ponieważ ukochany Koszalin dnia 3 czerwca 1765 roku osiągnie wiek 500 lat, skłoniła mnie do nakreślenia historii tego miłego miasta w załączonych dziełach, tudzież głęboki szacunek i wysokie poważanie, jakie już teraz ponad 16 lat tutaj wobec przezacnego i wielce uczonego Magistratu żywią, stały się bodźcem do tego, że takowe dzieło temuż Magistratowi najuniżeniej zadeedykowałem.

Proszę zatem tę skromną próbę mojej uprzejmości ze zwykłą przychylnością przyjąć i – jak nie wątpię – przezacny Magistrat dla potomności chwalebny pomnik wzniesie, a innym miastom Pomorza Zachodniego godny naśladowania przykład uroczystego obchodzenia tego rzadkiego jubileuszu pozostawi...

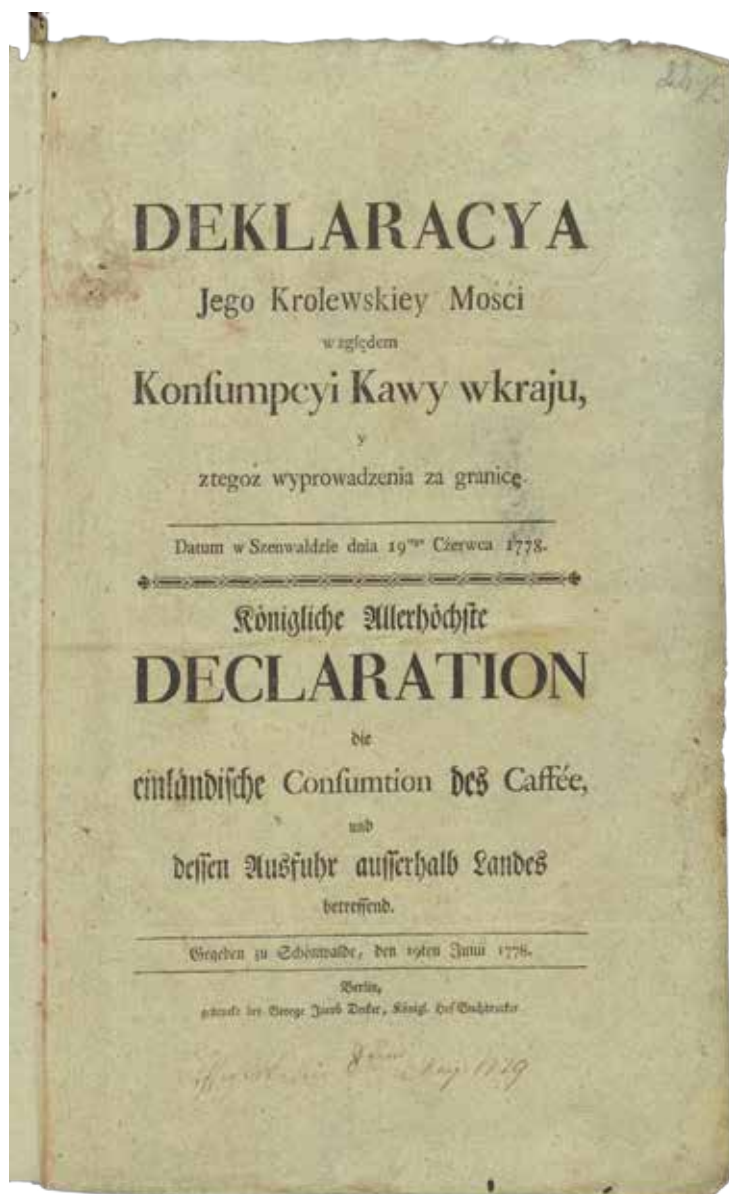
Najbardziej uniżony [Christian] Wilhelm Haken

[dekretacja rady miejskiej na pierwszej stronie pisma]

Pastorowi Hakenowi odpowiedzieć i podziękować należy nie tylko za jego trudy, ale także za poważanie, jakie okazuje kolegium magistrackiemu, któremu przekazuje dzieło.

Tłumaczenie na język polski opracował Adam Muszyński

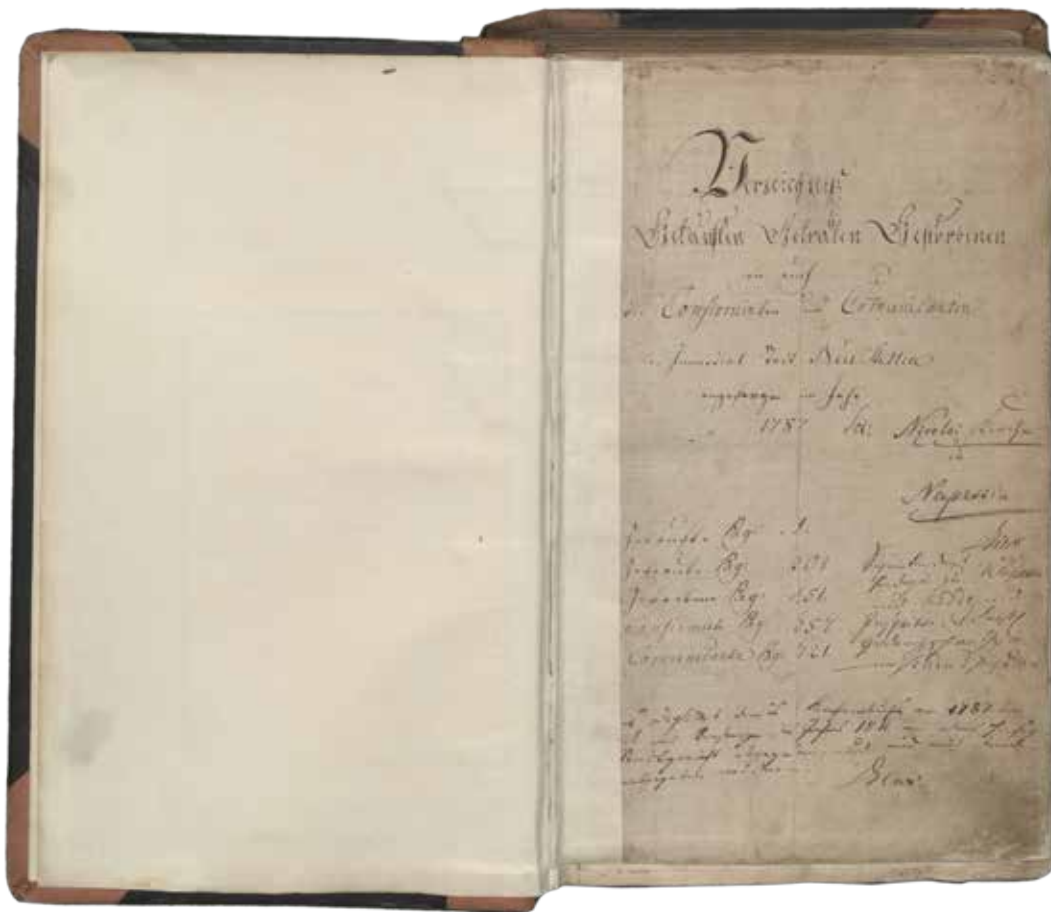
14a.

14a.–14b. „Deklaracya Jego Krolewskiej Mosci wzgledem konsumpcyi kawy w kraju, y z tegoz wyprowadzenia za granice” z 19 czerwca 1778 r., w której król pruski Fryderyk II Wielki wydał przepisy nakładające akcyzę na kawę oraz określające zasady handlu, transportu i magazynowania kawy

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Akta miasta Złotowa, sygn. 66, p. 22–23

14b.

15a.

1787				1787			
Confessionen	Communien	Confessionen	Communien	Confessionen	Communien	Confessionen	Communien
1	201	156	158	1	201	156	158
2	202	157	159	2	202	157	159
3	203	158	160	3	203	158	160
4	204	159	161	4	204	159	161
5	205	160	162	5	205	160	162
6	206	161	163	6	206	161	163
7	207	162	164	7	207	162	164
8	208	163	165	8	208	163	165
9	209	164	166	9	209	164	166
10	210	165	167	10	210	165	167
11	211	166	168	11	211	166	168
12	212	167	169	12	212	167	169
13	213	168	170	13	213	168	170
14	214	169	171	14	214	169	171
15	215	170	172	15	215	170	172
16	216	171	173	16	216	171	173
17	217	172	174	17	217	172	174
18	218	173	175	18	218	173	175
19	219	174	176	19	219	174	176
20	220	175	177	20	220	175	177
21	221	176	178	21	221	176	178
22	222	177	179	22	222	177	179
23	223	178	180	23	223	178	180
24	224	179	181	24	224	179	181
25	225	180	182	25	225	180	182
26	226	181	183	26	226	181	183
27	227	182	184	27	227	182	184
28	228	183	185	28	228	183	185
29	229	184	186	29	229	184	186
30	230	185	187	30	230	185	187
31	231	186	188	31	231	186	188
32	232	187	189	32	232	187	189
33	233	188	190	33	233	188	190
34	234	189	191	34	234	189	191
35	235	190	192	35	235	190	192
36	236	191	193	36	236	191	193
37	237	192	194	37	237	192	194
38	238	193	195	38	238	193	195
39	239	194	196	39	239	194	196
40	240	195	197	40	240	195	197
41	241	196	198	41	241	196	198
42	242	197	199	42	242	197	199
43	243	198	200	43	243	198	200
44	244	199	201	44	244	199	201
45	245	200	202	45	245	200	202
46	246	201	203	46	246	201	203
47	247	202	204	47	247	202	204
48	248	203	205	48	248	203	205
49	249	204	206	49	249	204	206
50	250	205	207	50	250	205	207
51	251	206	208	51	251	206	208
52	252	207	209	52	252	207	209
53	253	208	210	53	253	208	210
54	254	209	211	54	254	209	211
55	255	210	212	55	255	210	212
56	256	211	213	56	256	211	213
57	257	212	214	57	257	212	214
58	258	213	215	58	258	213	215
59	259	214	216	59	259	214	216
60	260	215	217	60	260	215	217
61	261	216	218	61	261	216	218
62	262	217	219	62	262	217	219
63	263	218	220	63	263	218	220
64	264	219	221	64	264	219	221
65	265	220	222	65	265	220	222
66	266	221	223	66	266	221	223
67	267	222	224	67	267	222	224
68	268	223	225	68	268	223	225
69	269	224	226	69	269	224	226
70	270	225	227	70	270	225	227
71	271	226	228	71	271	226	228
72	272	227	229	72	272	227	229
73	273	228	230	73	273	228	230
74	274	229	231	74	274	229	231
75	275	230	232	75	275	230	232
76	276	231	233	76	276	231	233
77	277	232	234	77	277	232	234
78	278	233	235	78	278	233	235
79	279	234	236	79	279	234	236
80	280	235	237	80	280	235	237
81	281	236	238	81	281	236	238
82	282	237	239	82	282	237	239
83	283	238	240	83	283	238	240
84	284	239	241	84	284	239	241
85	285	240	242	85	285	240	242
86	286	241	243	86	286	241	243
87	287	242	244	87	287	242	244
88	288	243	245	88	288	243	245
89	289	244	246	89	289	244	246
90	290	245	247	90	290	245	247
91	291	246	248	91	291	246	248
92	292	247	249	92	292	247	249
93	293	248	250	93	293	248	250
94	294	249	251	94	294	249	251
95	295	250	252	95	295	250	252
96	296	251	253	96	296	251	253
97	297	252	254	97	297	252	254
98	298	253	255	98	298	253	255
99	299	254	256	99	299	254	256
100	300	255	257	100	300	255	257

15b.

15a.-15b. Księga metrykalna urodzeń, konfirmacji, małżeństw i zgonów parafii ewangelickiej w Szczecinku za lat 1787-1815

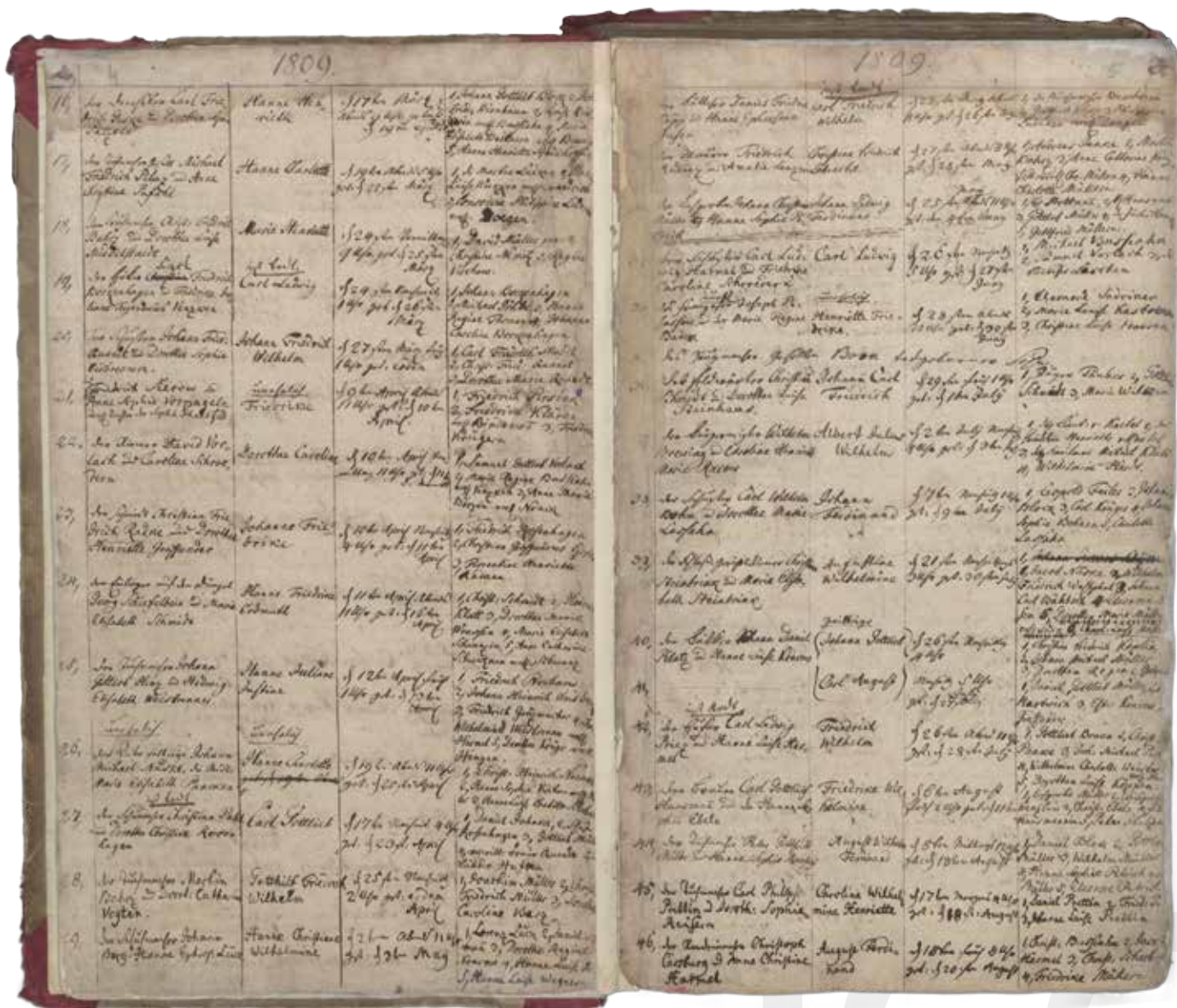
Archiwum Państwowe w Koszalinie, Akta parafii ewangelickiej w Szczecinku, sygn. 1, p. 1, 4-5

16a.-16b. Księga metrykalna urodzeń i chrztów parafii ewangelickiej w Złocięncu za lat 1809-1835

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Akta parafii ewangelickiej w Złocięncu, sygn. 1, p. 1, 4-5

16a.

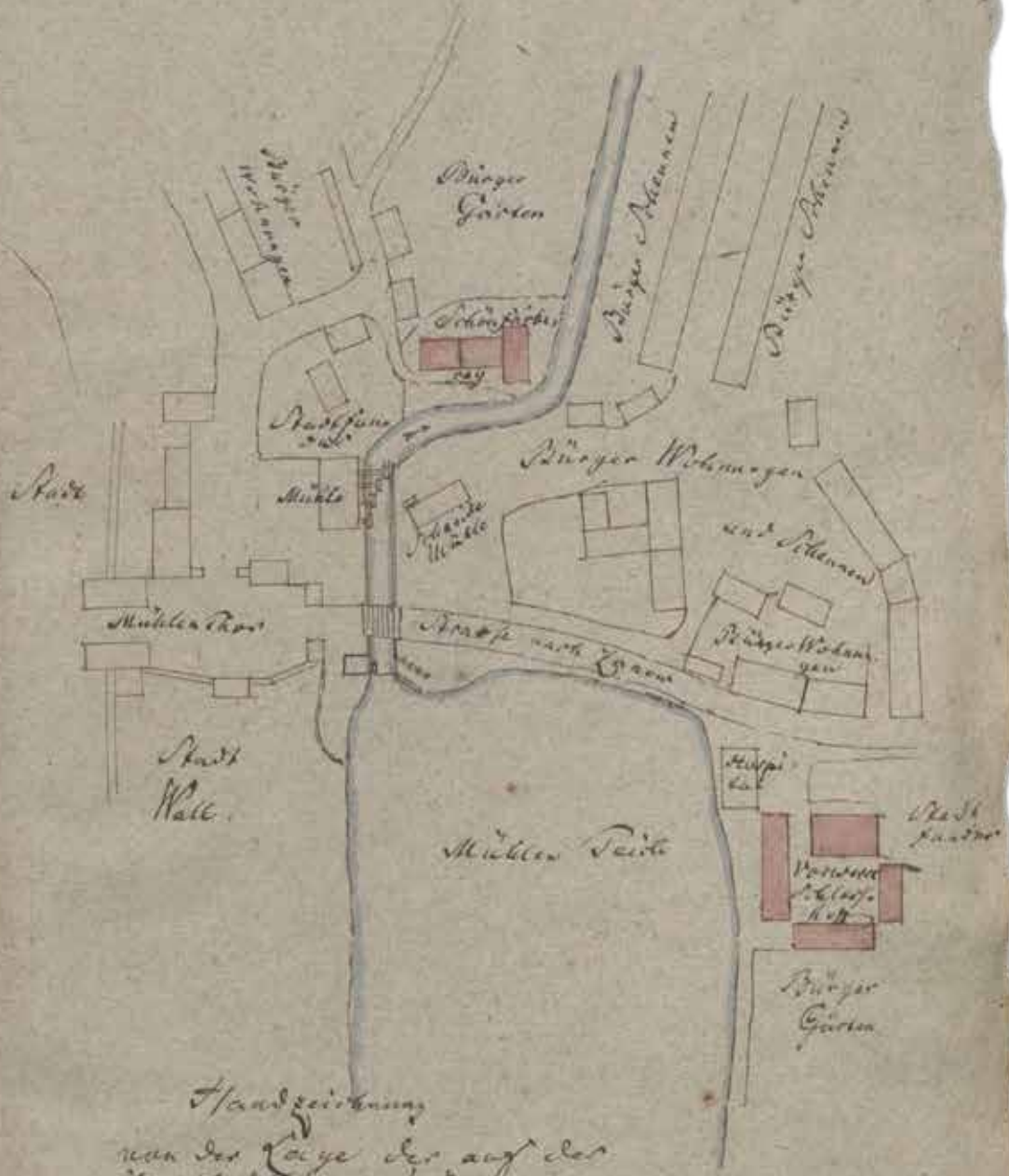

16b.

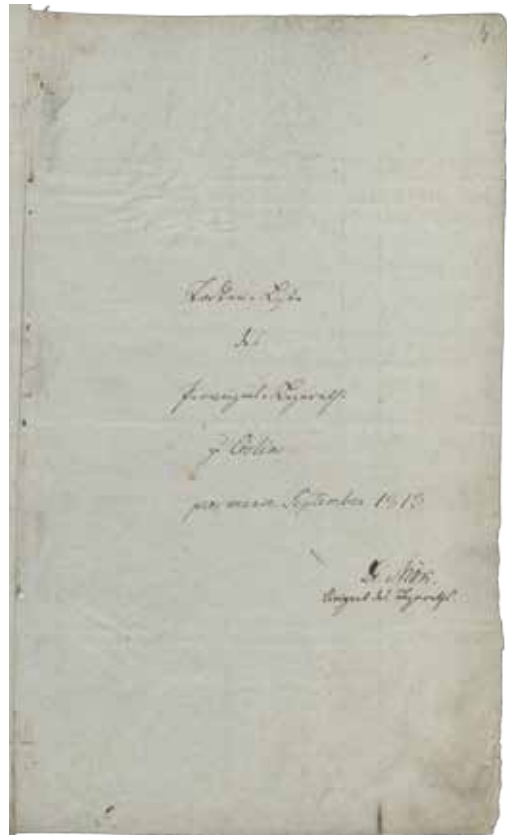

Handzeichnung
 von der Lage der auf der
 Inselstadt beim Mühlenthor
 gelegenen Schänke und
 des Wasserwerks Schloß
 je auf Königlicher Anordnung
 besichtigt sind.

20a.

20a.-20b. Wykaz zmarłych żołnierzy
 wojsk napoleońskich narodowości
 francuskiej i włoskiej w lazarecie
 w Koszalinie w sierpniu 1813 r.
 W zestawieniu podano nazwę regimentu
 lub batalionu oraz stopień wojskowy,
 imię i nazwisko, wiek, miejsce i kraj
 urodzenia, a także przyczynę zgonu

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Akta
 parafii ewangelickiej kościoła Mariackiego
 w Koszalinie, sygn. 1, p. 2-3

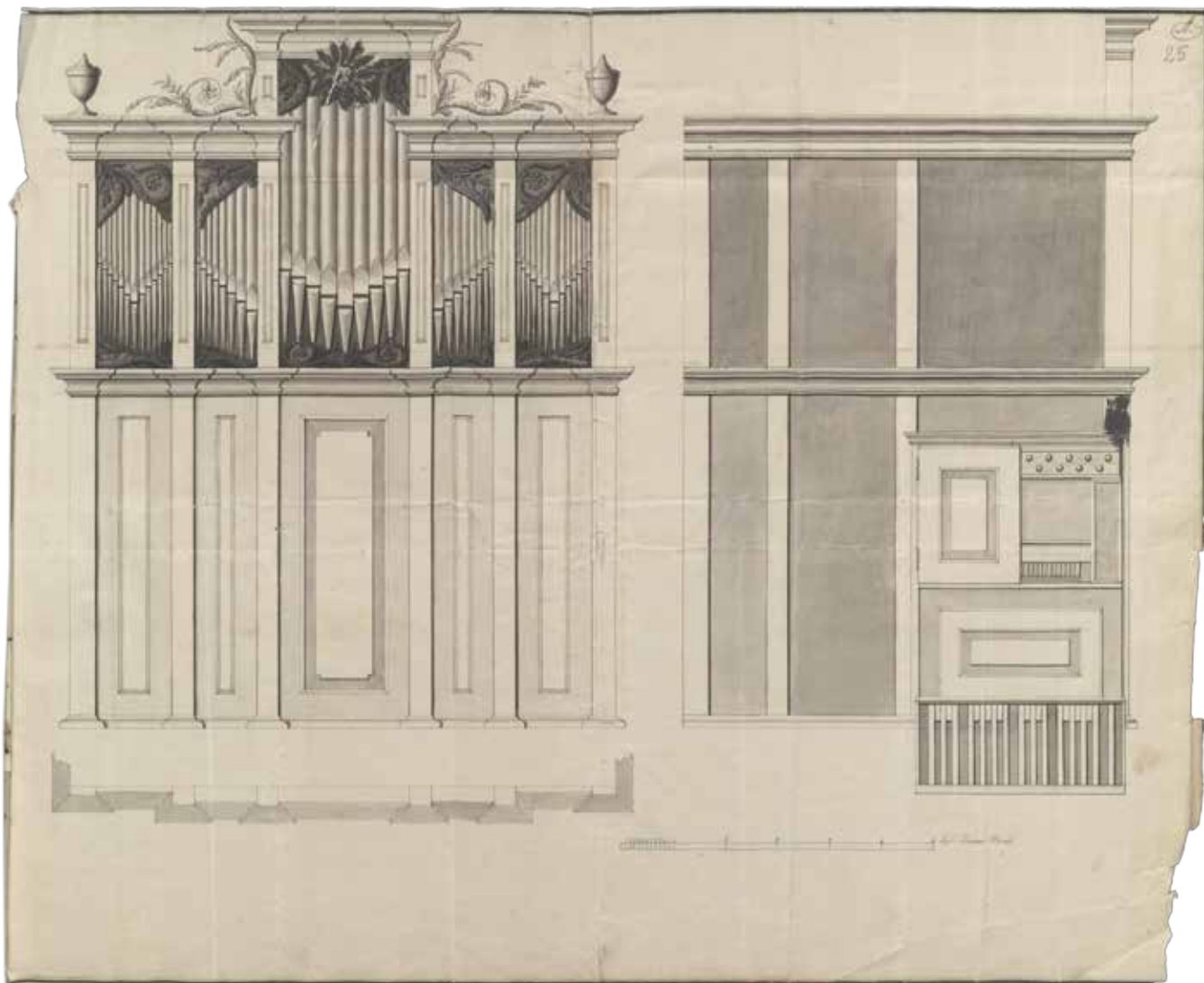
Tableau des

Noms des Officiers de l'Etat Major de la Division de la Grande Armée le 10 Août 1813

Régiment	Grade	Nom	Prénoms	Age	Nationalité		Cause de la mort
					France	Autre	
10 ^e Régiment de Ligne	1 ^{er} Lieutenant	Blanc	Paul	35	France	Autre	Malade
10 ^e Régiment de Ligne	2 ^e Lieutenant	Leu	Antoine	30	France	Autre	Malade
10 ^e Régiment de Ligne	3 ^e Lieutenant	Barthe	Antoine	28	France	Autre	Malade
10 ^e Régiment de Ligne	4 ^e Lieutenant	Sauvage	Antoine	25	France	Autre	Malade
10 ^e Régiment de Ligne	5 ^e Lieutenant	Barthe	Antoine	25	France	Autre	Malade
10 ^e Régiment de Ligne	6 ^e Lieutenant	Leu	Antoine	25	France	Autre	Malade
10 ^e Régiment de Ligne	7 ^e Lieutenant	Blanc	Paul	25	France	Autre	Malade
10 ^e Régiment de Ligne	8 ^e Lieutenant	Leu	Antoine	25	France	Autre	Malade
10 ^e Régiment de Ligne	9 ^e Lieutenant	Blanc	Paul	25	France	Autre	Malade
10 ^e Régiment de Ligne	10 ^e Lieutenant	Blanc	Paul	25	France	Autre	Malade
10 ^e Régiment de Ligne	11 ^e Lieutenant	Blanc	Paul	25	France	Autre	Malade
10 ^e Régiment de Ligne	12 ^e Lieutenant	Blanc	Paul	25	France	Autre	Malade
10 ^e Régiment de Ligne	13 ^e Lieutenant	Blanc	Paul	25	France	Autre	Malade
10 ^e Régiment de Ligne	14 ^e Lieutenant	Blanc	Paul	25	France	Autre	Malade
10 ^e Régiment de Ligne	15 ^e Lieutenant	Blanc	Paul	25	France	Autre	Malade
10 ^e Régiment de Ligne	16 ^e Lieutenant	Blanc	Paul	25	France	Autre	Malade
10 ^e Régiment de Ligne	17 ^e Lieutenant	Blanc	Paul	25	France	Autre	Malade
10 ^e Régiment de Ligne	18 ^e Lieutenant	Blanc	Paul	25	France	Autre	Malade
10 ^e Régiment de Ligne	19 ^e Lieutenant	Blanc	Paul	25	France	Autre	Malade
10 ^e Régiment de Ligne	20 ^e Lieutenant	Blanc	Paul	25	France	Autre	Malade

20b.

21.

21. Projekt organów dla kościoła
pw. Wniebowzięcia Najświętszej
Maryi Panny w Bobolicach z lat 20. XIX w.

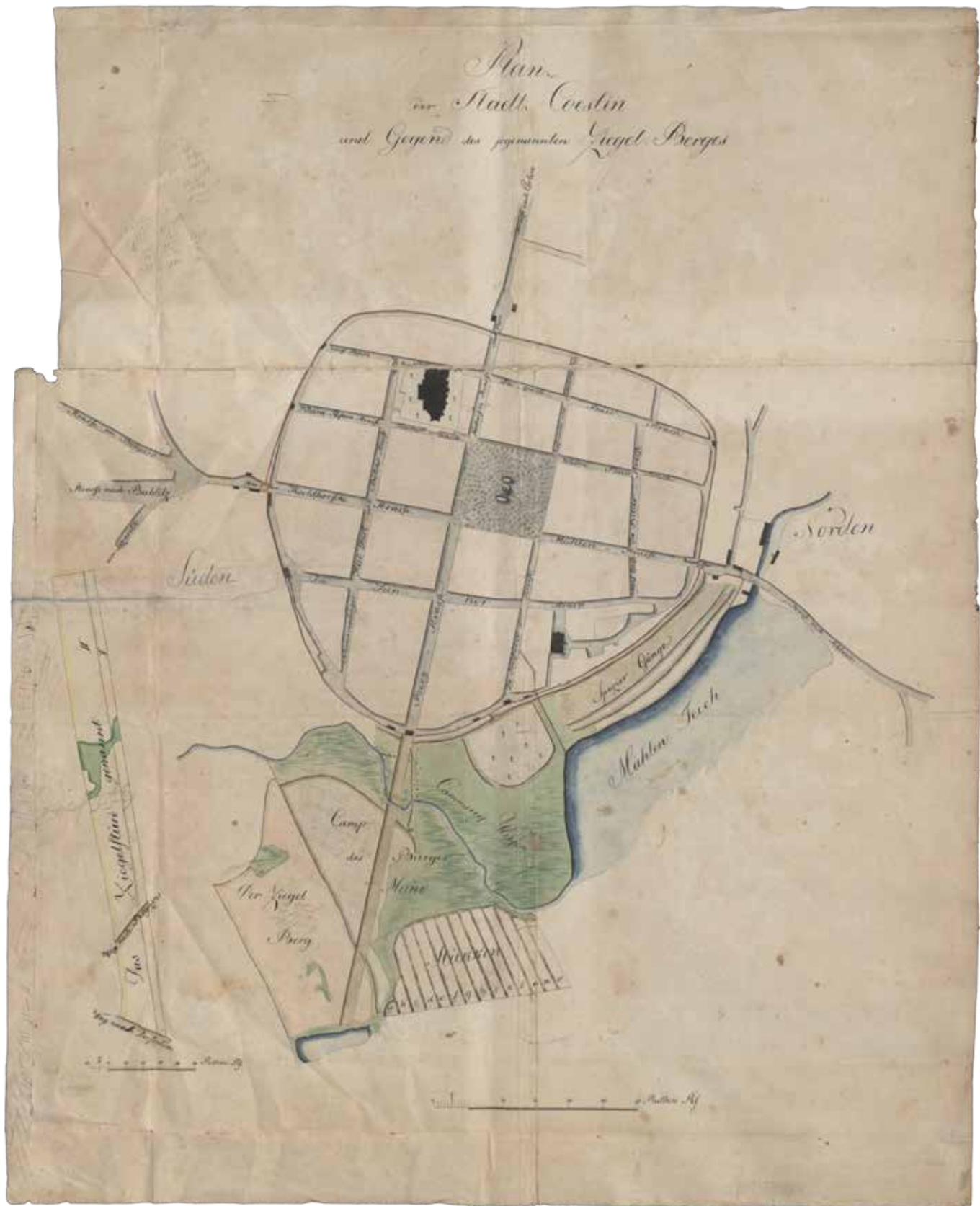
Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Rejencja Koszalińska, sygn. 7338, p. 25

22. Pieczęć lakowa cechu kowalskiego
miasta Słupska z 1816 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie
Oddział w Słupsku, Akta cechu kowalskiego
miasta Słupska, sygn. 3, p. 8

22.

23.

23. Barwny plan sytuacyjny Koszalina z około 1817 r., opracowany w związku z rozbudową miasta na wschód, z zaznaczeniem okolic tzw. Wzgórza Ceglane

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Rejencja Koszalińska, sygn. 1751, p. 4

Nr. 14 Wr. 16
 4. Maj 1836
 3/5
 Wydziału Spraw Wewnętrznych Rejencji Koszalińskiej
 do Koszalińskiego Magistratu
 w sprawie postępowania z Polakami, uczestnikami powstania listopadowego, którzy odmówili wyjazdu do Stanów Zjednoczonych, pozostali w Prusach i trafili do pracy przymusowej w twierdzy Grudziądz

Wydziału Spraw Wewnętrznych Rejencji Koszalińskiej
 do Koszalińskiego Magistratu
 w sprawie postępowania z Polakami, uczestnikami powstania listopadowego, którzy odmówili wyjazdu do Stanów Zjednoczonych, pozostali w Prusach i trafili do pracy przymusowej w twierdzy Grudziądz

1836
 19.

24a.

Wydziału Spraw Wewnętrznych Rejencji Koszalińskiej
 do Koszalińskiego Magistratu
 w sprawie postępowania z Polakami, uczestnikami powstania listopadowego, którzy odmówili wyjazdu do Stanów Zjednoczonych, pozostali w Prusach i trafili do pracy przymusowej w twierdzy Grudziądz

1836
 19.

24b.

24a.–24b. Pismo Wydziału Spraw Wewnętrznych Rejencji Koszalińskiej do koszalińskiego magistratu w sprawie postępowania z Polakami, uczestnikami powstania listopadowego, którzy odmówili wyjazdu do Stanów Zjednoczonych, pozostali w Prusach i trafili do pracy przymusowej w twierdzy Grudziądz

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Akta miasta Koszalina, sygn. 464, p. 5-6

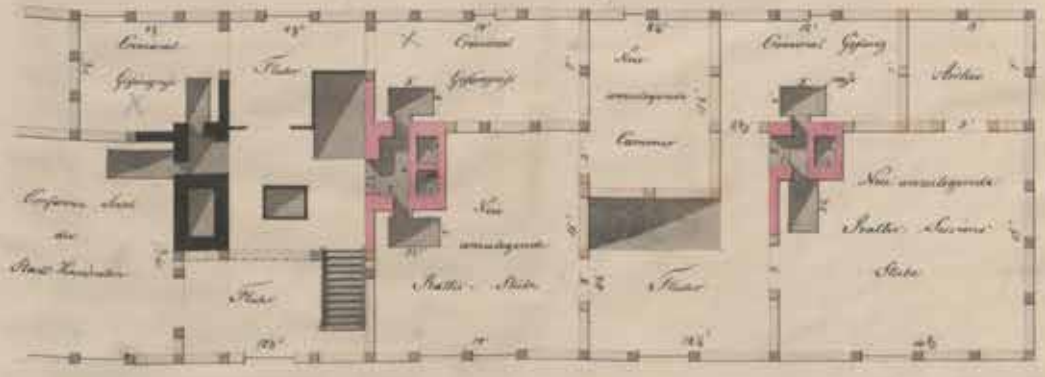

142

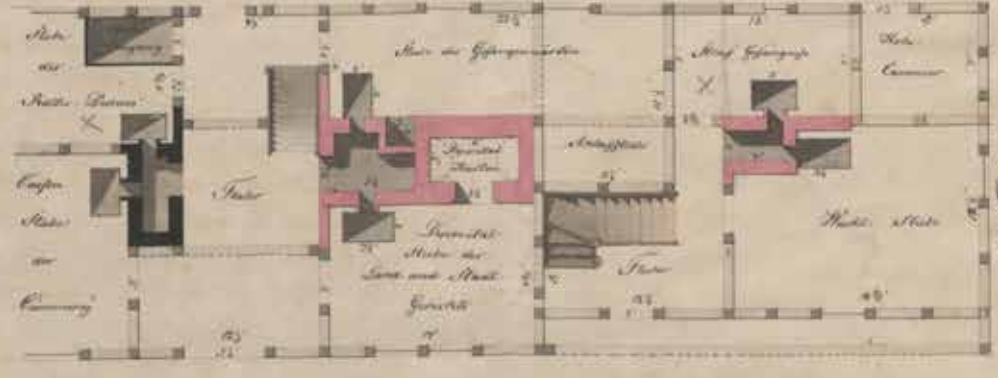
Grundriße

von der ersten und zweiten Etage des Rathhauses in Neustetten, nebst Anlage und Verbesserung der darin befindlichen Gefängnisse, auch eines Gewölbes für den Depositenkasten

2te Etage

1te Etage

21. Folge. 1837

K. Weitz
Arch. u. Bau-Inspector

Situationsplan

für das Seminarangebauden

Flächeninhalt

Wiesen- u. Acker. Stücke.

Wiesenstücke A = 420^a 22^v'

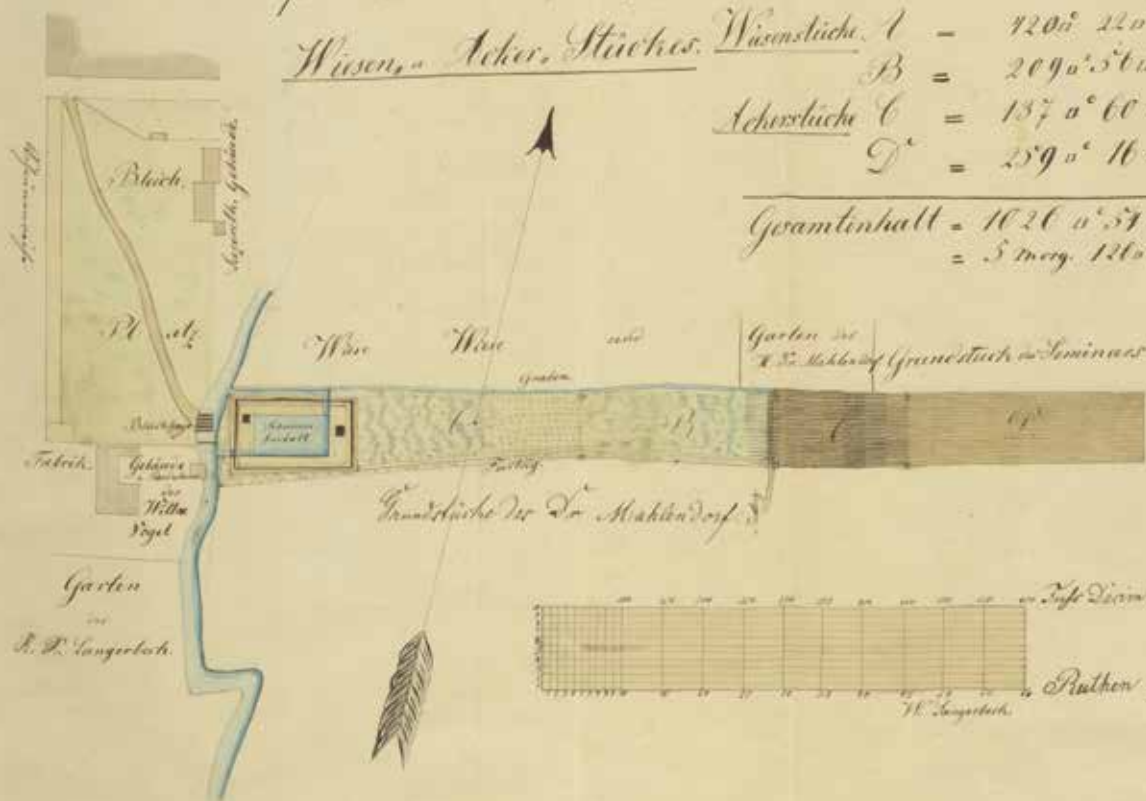
B = 209^a 56^v'

Ackerstücke C = 137^a 60^v'

D = 259^a 16^v'

Gesamtinhalt = 1026^a 54^v' =
= 5 Morg. 126^a 54^v'

28.

27. Fragment dokumentacji budowlanej ratusza w Szczecinku z 1837 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie Oddział w Szczecinku, Akta miasta Szczecinka, sygn. 287, f. 42

28. Plan sytuacyjny gruntów zakupionych przez Seminarium Nauczycielskie w Koszalinie z naniesionym obrysem basenu pływackiego z 1843 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Rejencja Koszalińska, sygn. 1088, p. 36

des sujets du Royaume de Pologne, impliqués dans des tentatives révolutionnaires, qui se sont réfugiés à l'étranger.

N ^o	Noms et prénoms	Caractère	Observations
1.	Bogacki Joseph.	habitant du Gouvt de Varsovie, Citr. de Cujavie	Complice de Fryborowski pour l'introduction d'ouvrages révolutionnaires. - Evadé en 1843.
2.	Wongerski Felix	Surnuméraire de justice	} Complices du complot révolutionnaire formé en 1843. pour le renversement du Gouvernement
3.	Hautbrandt	Commis	
4.	Grodzinski Pierre	Elève de l'Institut technique.	
5.	Gruzecki, Hypolite.	Elève des cours supplémentaires	
6.	Gowarcicki, François	Surnuméraire de justice	Evadés en 1843. ou 1844.
7.	Golz, Basile	apprenti serrurier.	Détenu à Poson.
8.	Dembowski, Edouard.	Edeur d'une revue périodique	Complice du complot de 1843. Evadé en 1843.
9.	Izotkowicki, Modestas	fils d'un propriétaire	id en 1844.
10.	Dobroski, Leopold.	Surnuméraire à la Douane d'entrepot.	idem
11.	Dzedzicki, Leopold vel Psembowski	fils d'un fermier du Citr. de Pultusk	} Détenus à Poson.
12.	Fasortki, Juan.	apprenti serrurier	
13.	Elzanowski, Severin	habile Brzecko, corde de Szwet	} Complice du complot de 1843. Evadé en 1844.
14.	Imorski, Felix	Elève du gymnase de Varsovie	
15.	Zarombel, Erasme	fils d'un propriétaire du district d'Opoczno	id en 1844 . . . 1845

29a.-29b. Dokument z 9 maja 1846 r. przesłany do nadprezydenta Prowincji Pomorskiej w Szczecinie. Pismo zawiera listę poddanych Królestwa Polskiego zaangażowanych w ruchy rewolucyjne. Zgodnie z zaleceniem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Prus, w przypadku próby przekroczenia granicy państwa pruskiego, osoby figurujące na liście powinny zostać objęte nadzorem policyjnym

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Rejencja Koszalińska,
sygn. 154, p. 27-28

29b					
16.	Kraszewski, Alexander.	Scribe du tribunal de paix de Rawoa	Complices du complot de 1843	33	
17.	Krzyszwicki, Jean	Scribe dans la terre de Louck, Gouvt de Varsovie.		Evadé en 1844.	34
18.	Kapłinski, Lion	Propriétaire.	Complice de Przyborowski.	35	
19.	Kożercki, Juan.			36	
20.	Kuzinski, Anastase	Prêtre	Complice du complot de 1844.	Evadé en 1845.	37
21.	Kaszejak, André	Gouverneur	is en 1843	1844	38
22.	Kłodowski, Joseph.	Économiste.	Détenus à Posen.	39	
23.	Korbuk, Juan	Perruquier.		40	
24.	Subowicki, Théophile.	Évêque du gymnase de Varsovie		Complices du complot de 1843.	41
25.	Lachapelle, André.	fils d'un fabricant de Varsovie	Evadé en 1844	42	
26.	Lewandowski, Jean.	Roulier, domicilié à Poczary, près de Thorn	Détenus à Posen.	43	
27.	Mazurkiewicz, Léon	Clouier au tribunal de Radom	Complice du complot de 1844	Evadé en 1845.	44
28.	Milewski, Albert.	apprenti tailleur à Posen	Détenus à Posen.	45	
29.	Nowakowski, Bronisław	Économiste à Trzebelnik, près de Cielm.		46	
30.	Witrowski, Louis	Peintre à Varsovie	Complice du complot de 1843	Evadé la même année	47
31.	Wlaszowski, Louis	du village de Wilezy, près de Węzegród dans le Royaume.	Détenus à Posen	48	
32.	Przyborowski, François	habitant de Bels, près de Cujawie	a introduit dans le Royaume des ouvrages révolutionnaires.	Evadé en 1844.	49

29b.

Verzeichniß

250
249

des Landwirths in der Stadt und dem Markt Gegend
Coeslin.

No	Angabe des Landwirths	Stamm des Gutsbes.	Angabe des Verwaltenden Personen	Stamm des Ortes
<u>I. Markt Coeslin</u>				
1		Müller Jungelshausen	Verwaltender von Meinen in Auf. Meinen	Coeslin
2		Köppel Jungmann	Verwaltender	Idts
3		Bienkowski Meißel -besitzer	Verwaltender	Idts
4		Jorgensen Meißel	Verwaltender von Meißel	Idts
5		Boerel Meißel	- " - Meißel	Idts
6		Schulze Meißel	- " - von Meißel	Idts
7	Titelwirthschaft	Meißel	- " - von Meißel	Idts
8		Kögel Meißel	- " - von Meißel	Idts
9		Kögel Meißel	- " - von Meißel	Idts
10		Laurin	- " - von Meißel	Idts
11		Meißel Meißel	- " - von Meißel	Idts
12		Kögel Meißel	- " - von Meißel	Idts
13		Schulze Meißel	- " - von Meißel	Idts
<u>II. Markt Gegend Coeslin</u>				
1		Wendel Meißel	Verwaltender von Meißel	Idts
2		Kögel Meißel	Verwaltender von Meißel	Idts
3		Jorgensen Meißel	Verwaltender von Meißel	Idts

Coeslin den 24 Juli 1847.
Der Magistrat
H. v.

30. Wykaz osób prowadzących działalność gospodarczą w Koszalinie i w miejscowościach należących do miasta z 1847 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Akta miasta Koszalina, sygn. 432, p. 249

LN

Sello quinto, un peso.

Extracto de Fallecimiento del Sr. Heinrich L. Wilke conabido del modo siguiente:

*Dios - Patria - Y Libertad Republicana. En la Ciudad de San Felipe de Puerto Plata a los diez y siete dias del mes de Octubre de mil ochocientos cincuenta y dos y no-
-ve de la Patria siendo los siete de la mañana.
Por ante nos Toribio Lopez Villanueva Alcalde Constitucional de la Comuna. Usando las funciones de Oficial del Estado Civil asistido de nuestro Secretario. Comparcio a Sr. Pedro Eduardo Tuboq, negociante Constitucional domiciliado en esta Ciudad. el cual nos ha declarado que en la noche del calarzo del presente mes de Octubre Fallecio a Sr. Sr. Heinrich Ludewig Wilke, de edad de treinta y ocho años poco o mas o menos natural de Kolberg en Prusia y Capitan de la Barca Prusiana nombrada Archibald procedente de Bordeaux a su con-
-signacion despues de haber naufragado en Costa Costa.*

*En fe de lo cual entendimos el presente que firmamos nos Juez y Secretario a si firmados Toribio L. Villanueva Pedro
-Eduardo Tuboq Secretario*

P. Copia conforme Pedro Cordero

16797/1

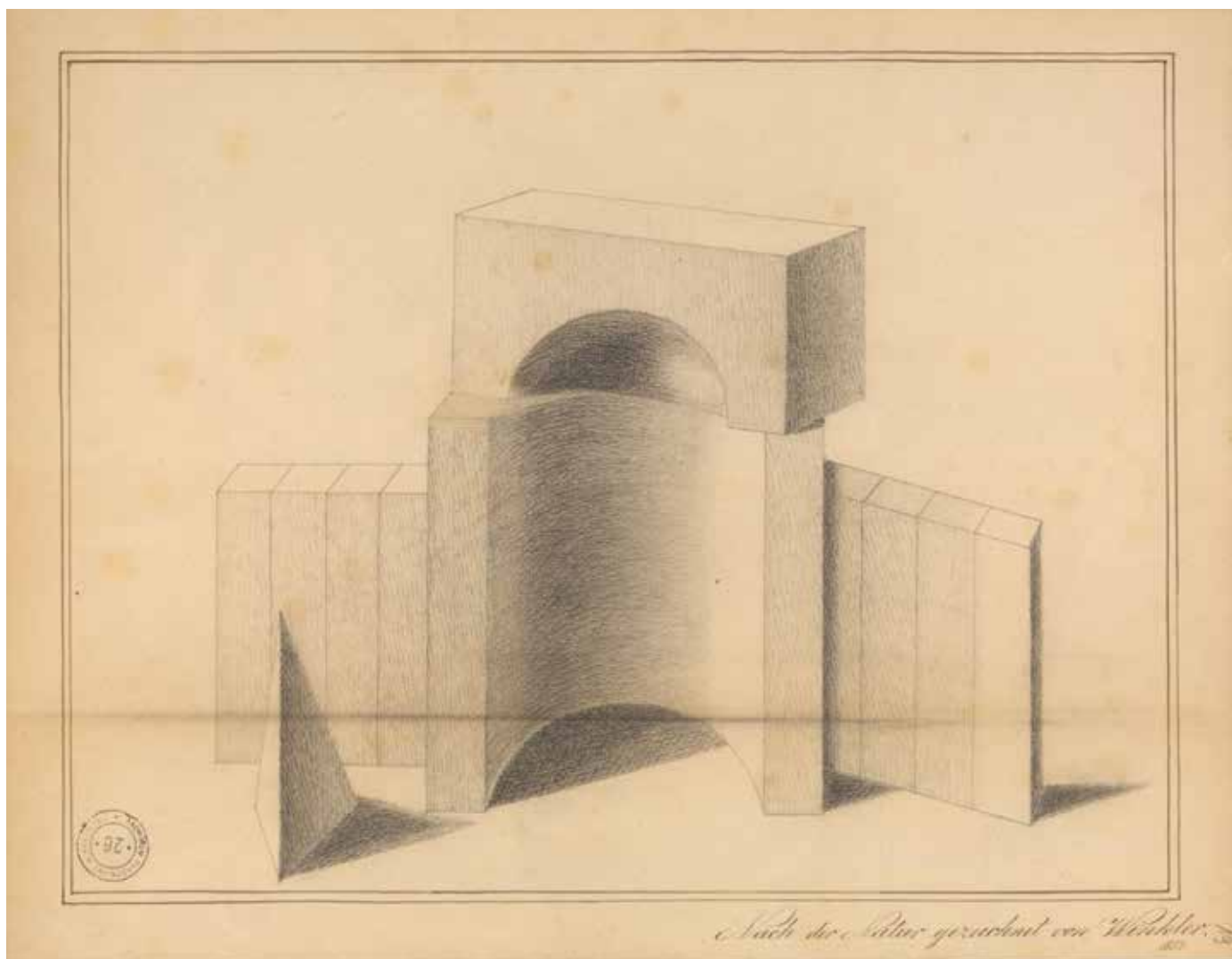
31.

31. Akt zgonu w języku hiszpańskim wystawiony przez władze miasta San Felipe de Puerto Plata (Republika Dominikany) z 17 października 1852 r. dotyczący 38-letniego Heinricha Ludwiga Wilkego z Kołobrzegu, kapitana pruskiego statku o nazwie „Archibald”, który 14 października 1852 r. zatonął u wybrzeży San Felipe de Puerto Plata

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Sąd Obwodowy w Kołobrzegu, sygn. 2305, p. 296

32a.

32a.–32c. Praca egzaminacyjna z pisma i rysunku złożona przez nauczyciela Ludwiga Winklera w Seminarium Nauczycielskim w Koszalinie w 1852 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Rejencja Koszalińska, sygn. 7078, p. 19–21

Das Stifting.

Das lincke Lichte wird erlosche,
Da janzeln im rechten ein im Stige,
Da jassen an allen jenen.
A jassen Lige v meine Stige!
Nun wende! Gese, sie wisse tang!
Nun wende juf 'Alles' 'Alles' wende.

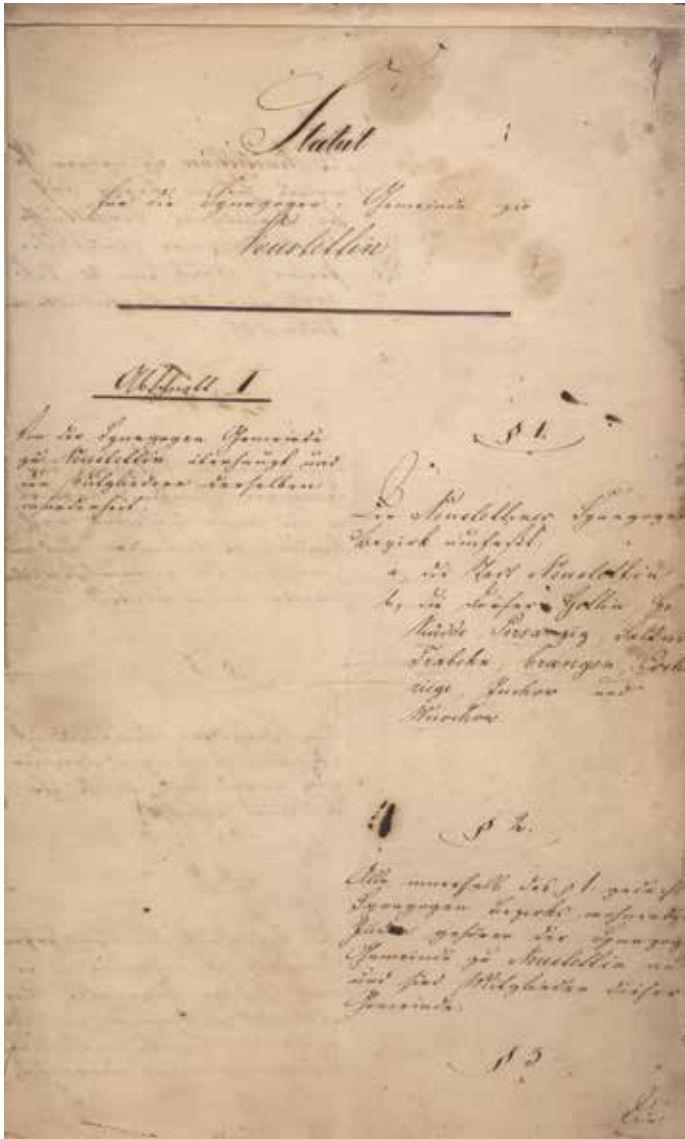
Lining Wundter.

32b.

In Welt wird schone mit jedem Tag
Man wiss nicht, was auch werden mag.
Das Blühen will nicht enden
Es blüht das jernste beste Thal.
Auch armes Herz, wiss die Qual!
Auch wiss sich, Alles, Alles wende.

Lining Wundter.

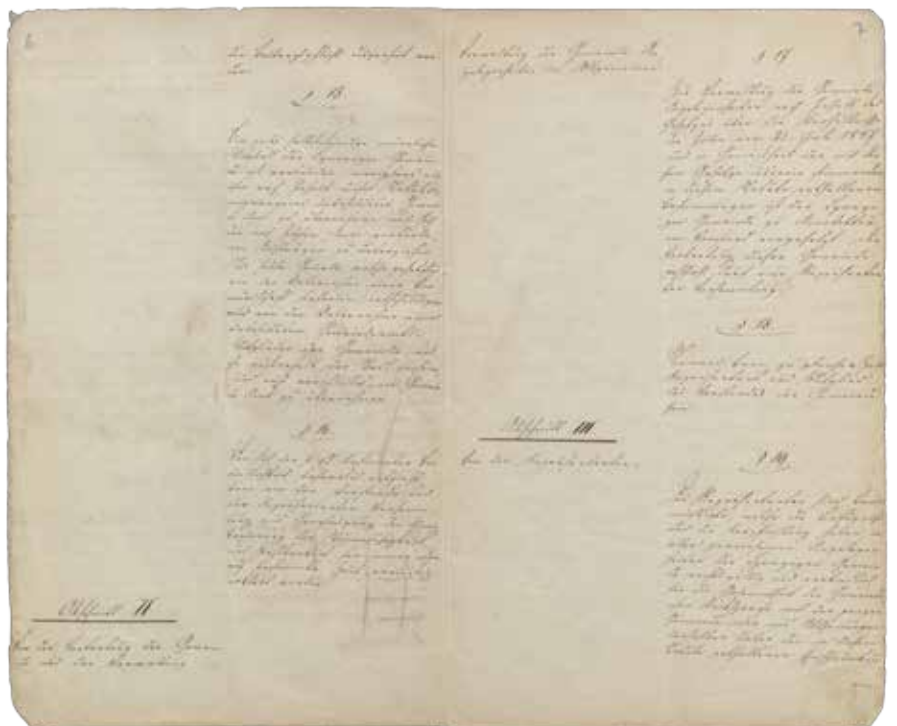
32c.

33a.

33a.–33b. Statut gminy żydowskiej w Szczecinku z 1853 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie Oddział w Szczecinku, Akta miasta Szczecinka, sygn. 729, p. 1, 6–7

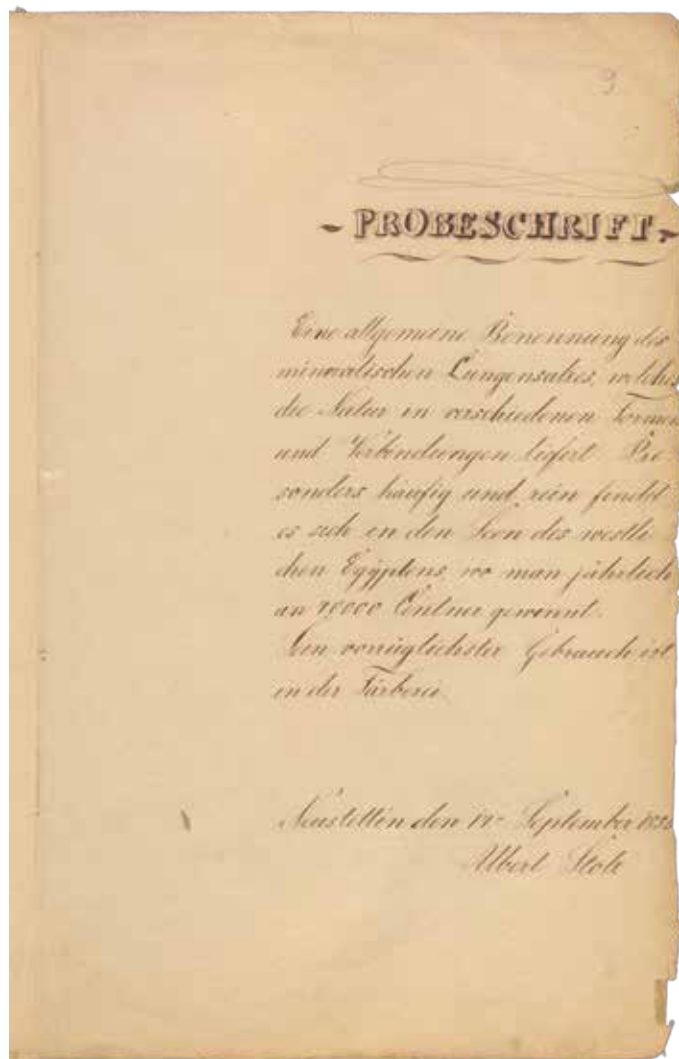
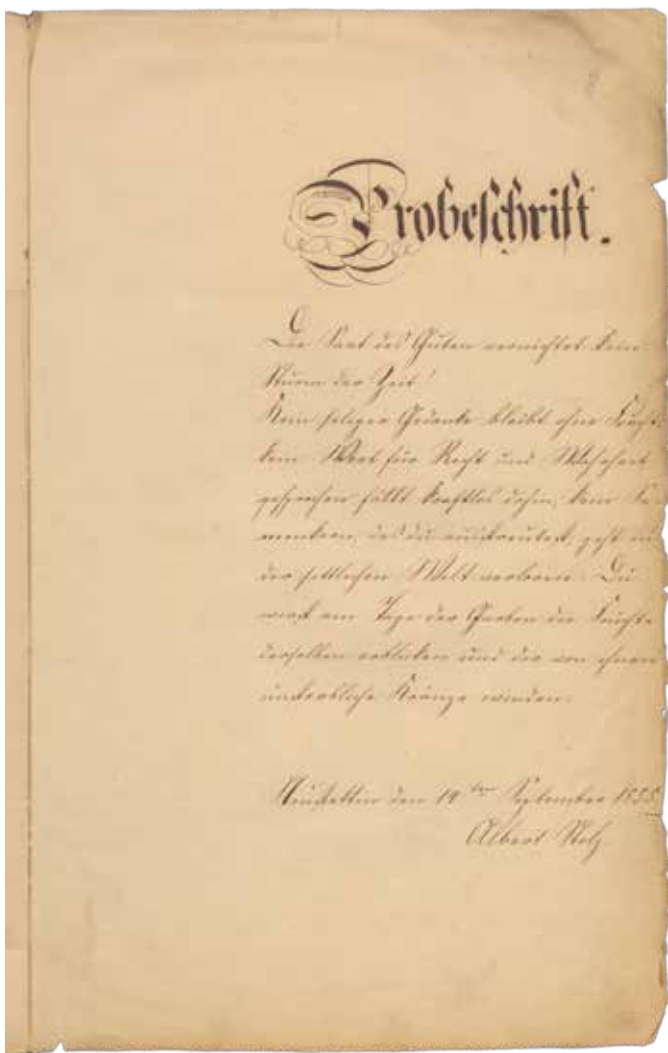
33b.

34a.–34c. Praca egzaminacyjna z pisma i rysunku złożona przez nauczyciela Alberta Stolza w Seminarium Nauczycielskim w Koszalinie w 1855 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Rejencja Koszalińska, sygn. 6800, p. 7-9

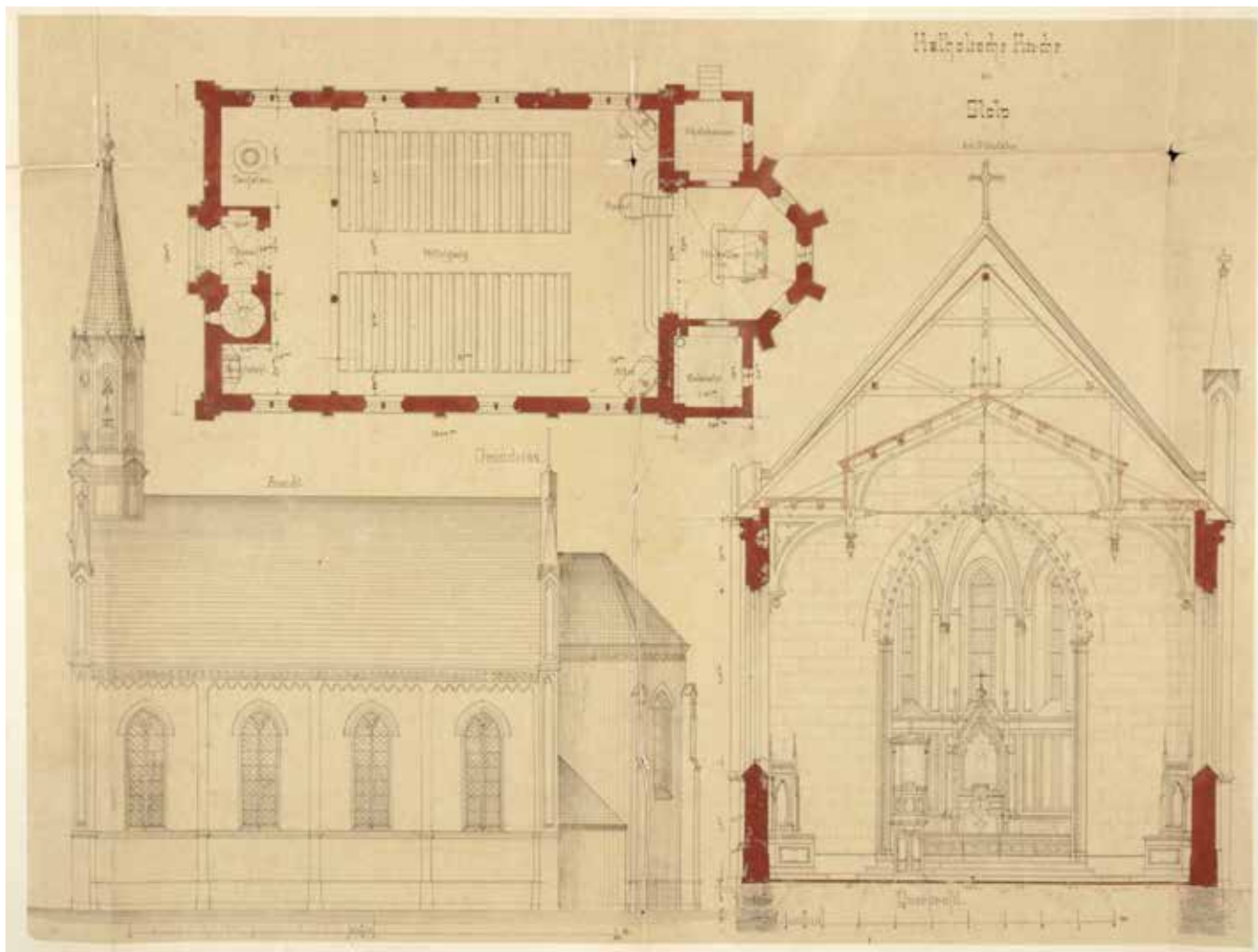
34a.

34b.

34c.

35.

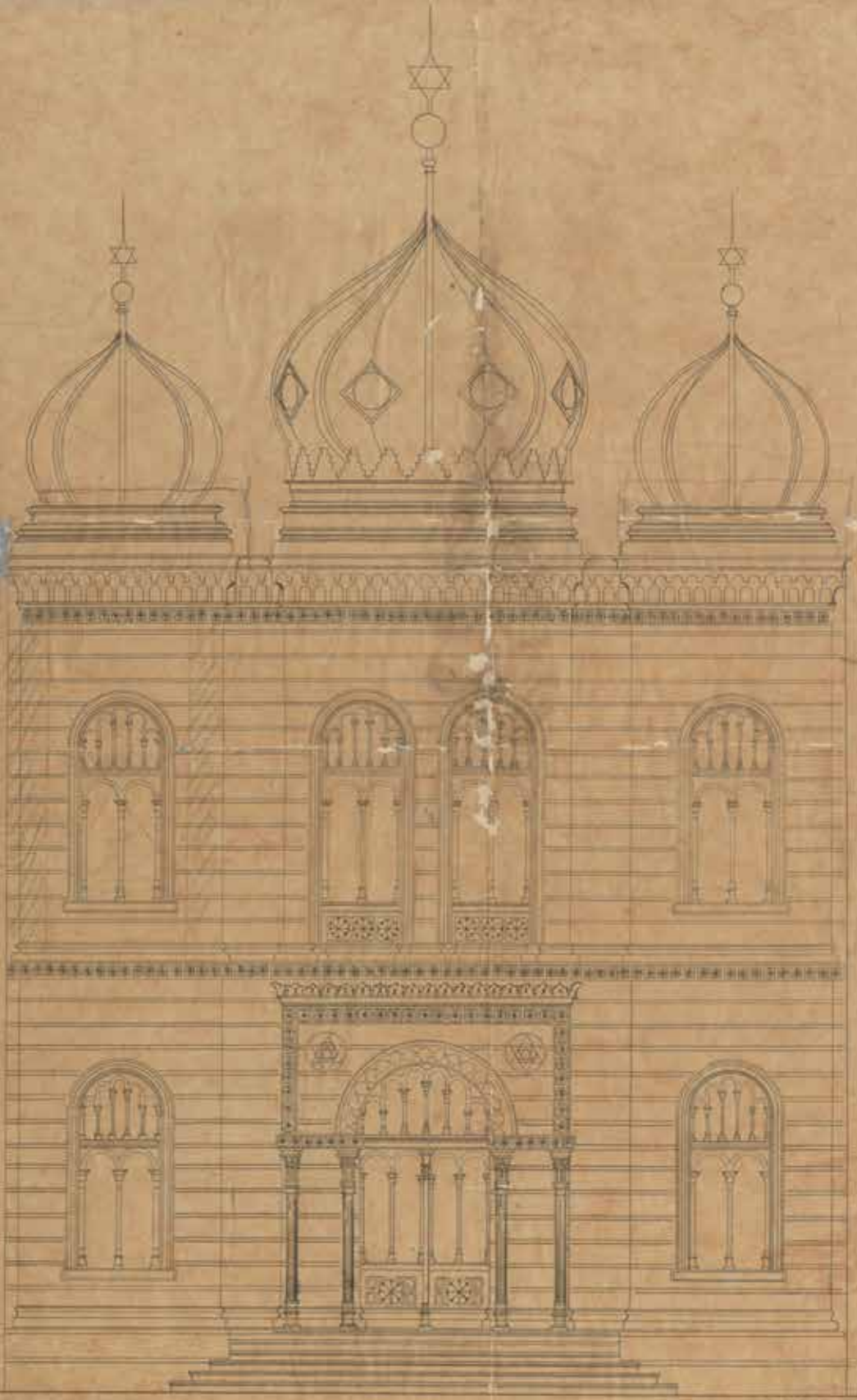
35. Projekt kościoła pw. św. Ottona w Słupsku z 1872 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie Oddział w Słupsku, Akta miasta Słupska, sygn. 7397, p. 6

36. Fragment dokumentacji budowlanej synagogi w Szczecinku z 1881 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie Oddział w Szczecinku, Akta miasta Szczecinka, sygn. 892, p. 1

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or reference number.

Scale bar and signature 'M. G. 1874' at the bottom of the drawing.

nr 307/6/24 1

Herrn Bürgermeister Lenz und das löbl.
Magistrats Collegium

geben wir uns die Ehre zur Feier der
Grundsteinlegung der Synagoge
am kleinen Wall auf Dienstag den 1. Juli Mittags 1 Uhr
ganz ergebenst einzuladen.

Cöslin, den 21. Juni 1884.

Der Vorstand der Synagogen-Gemeinde.

Sprenger   Rosenberg   Wilhelm Jacob

Herrn Bürgermeister Lenz werden die Güte haben, gütigst dem Herrn
Kaufmann v. Gerlach, die drei Gammelpflege willigsten zu wollen

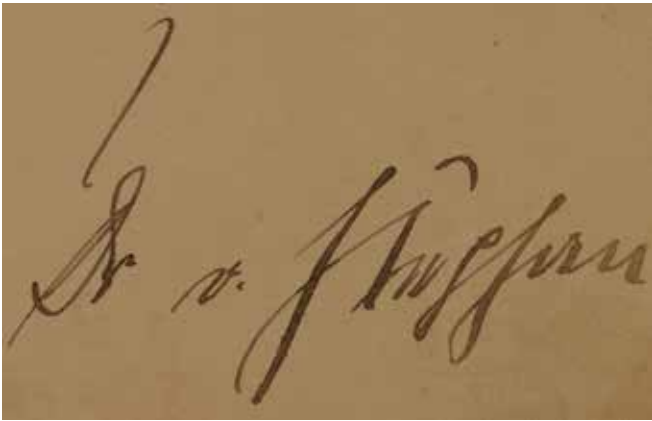
507/6 24

37.

37. Zaproszenie na uroczystość położenia kamienia węgielnego pod budowę synagogi w Koszalinie z 1884 r. Synagoga usytuowana była pomiędzy dzisiejszymi ulicami 1 Maja i Szpitalną, na skraju parku przy wałach staromiejskich

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Akta miasta Koszalina, sygn. 2203, p. 1

38.

38. Podpis słupszczanina Heinricha von Stephana, pomysłodawcy kartki pocztowej

Archiwum Państwowe w Koszalinie Oddział w Słupsku, Akta miasta Słupska, sygn. 158, p. 22

39. Szkic fasady budynku należącego do mistrza rzeźnickiego ze Słupska Heinricha Kocha. W tym budynku urodził się Heinrich von Stephan

Archiwum Państwowe w Koszalinie Oddział w Słupsku, Akta miasta Słupska, sygn. 158, p. 26

39.

C. 27
207

Nr. 50.

Varenin am 27ten November 1899.

Vor dem unterzeichneten Standesbeamten erschien heute, der Persön-
lichkeit nach

Er kannt,

den Professor Ernst Schmeinger

wohnhaft zu Berlin S.W. Zimmerstraße 104
und zeigte an, daß Frau Johanna v. Bismarck
geborene v. Puttkamer

70 1/2 Jahre alt, evangelischer Religion,
wohnhaft zu Friedrichsdorf in Lauenburg,
geboren zu Warblum Kreis Pommersburg.

wesentlich verwandt mit dem zu Friedrichsdorf
wohnhaften Grafen Otto v. Bismarck,

Wespe de Litz zu Reinfeldt wohnhaft zu
v. Puttkamer und dessen zu Reinfeldt wohnhaft
stehenden Littergarden geborenen v. Glasenapp
zu Varenin im Pflapp

am sieben und zwanzigsten November
des Jahres tausend acht hundert neunzig und vier, des
Morgens um einviertel fünf Uhr

verstorben sei. Das Professo Schmeinger erklärt, daß
er bei dem Nachfall des Grafen von Bismarck
zu sagen gedenke.

Vorgelesen, genehmigt und mitzufrieden

Prof Ernst Schmeinger

Der Standesbeamte.

Prohant.

40.

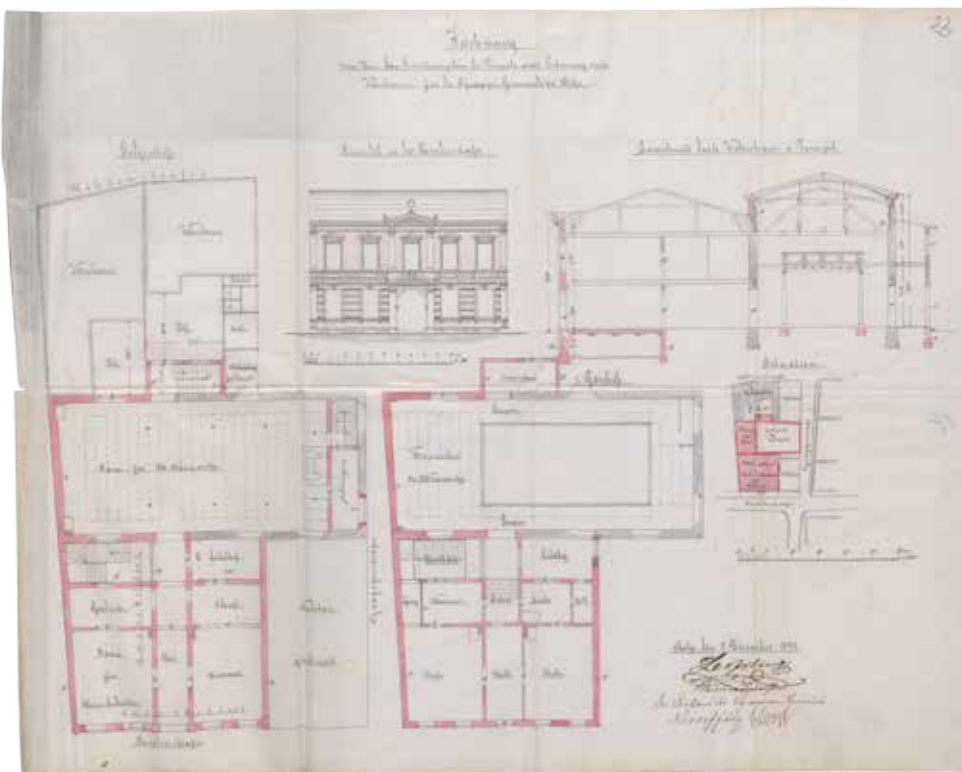
40. Akt zgonu Joanny von Bismarck z domu von Puttkamer, żony „żelaznego kanclerza” Ottona von Bismarcka

Archiwum Państwowe w Koszalinie Oddział w Słupsku, Urząd Stanu Cywilnego w Osowie, sygn. 8, p. 383

41.

42.

41. Projekt budowy gmachu, w którym obecnie znajduje się V Liceum Ogólnokształcące im. Zbigniewa Herberta przy dzisiejszej ul. Deotymy 15a w Słupsku. Projekt powstał w 1895 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie Oddział w Słupsku, Akta miasta Słupska, sygn. 7958, p. 5

42. Projekt rozbudowy synagogi w Słupsku z 1895 r. Widok elewacji od strony dzisiejszej ul. Bema

Archiwum Państwowe w Koszalinie Oddział w Słupsku, Akta miasta Słupska, sygn. 7852, p. 23

A
68

Nr. 68.

Lauenburg in Pommern am 7ten März 1899

zu Nr. 68/1899
Lauenburg, am 17. November 1925.

Vor dem unterzeichneten Standesbeamten erschien heute, der Persön-
lichkeit nach

Einige Ausfertigung der Familienregister
für die Gemeinde zu Berlin vom 23.
März 1925 d. d. 3818/25 ist vor
dem Standesbeamten hierher gebracht
und ist dem Standesbeamten hierher
gebracht von Zeleny (Zelenki)
in Berlin, Wilmsdorf er-
scheint, an Stelle der bisherigen Sta-
ndesbeamten unter Mitwirkung
des alten Standesbeamten
des Standesbeamten

_____ kannt,
die Gebornene Frau Amilia Kruetz
geborene Kreuzer
wohnhaft zu Lauenburg in Pommern

von dem Päch-Zeleny.
Die Ausfertigung des Familienregisters
abgegeben ist auf dem Namen
des Standesbeamten hierher
gebracht und ist dem Standesbeamten
hierher gebracht von Zeleny
in Berlin, Wilmsdorf er-
scheint, an Stelle der bisherigen Sta-
ndesbeamten unter Mitwirkung
des alten Standesbeamten
des Standesbeamten

Religion, und zeigte an, daß von der
Gottin von Zeleny geborene
Schimansky, evangelischer Religion
des Standesbeamten hierher
gebracht von Zeleny in Berlin,
Wilmsdorf er-
scheint, an Stelle der bisherigen Sta-
ndesbeamten unter Mitwirkung
des alten Standesbeamten
des Standesbeamten

wohnhaft in Lauenburg in Pommern, an der
Kruetz

Der Standesbeamte
Gils.

zu Lauenburg in Pommern, im Kreis, im
am _____ ten März des Jahres

zu Nr. 68/1899
Lauenburg, am 10. Dezember 1944

tausend acht hundert neunzig und neun
um _____ Uhr ein Kind männlichen

Die Ausfertigung des Familienregisters
abgegeben ist auf dem Namen
des Standesbeamten hierher
gebracht und ist dem Standesbeamten
hierher gebracht von Zeleny
in Berlin, Wilmsdorf er-
scheint, an Stelle der bisherigen Sta-
ndesbeamten unter Mitwirkung
des alten Standesbeamten
des Standesbeamten

Geschlechts geboren worden sei, welches
sein Vornamen

erhalten habe
_____

Vorlesung, genehmigt und
_____

Die Ausfertigung des Familienregisters
abgegeben ist auf dem Namen
des Standesbeamten hierher
gebracht und ist dem Standesbeamten
hierher gebracht von Zeleny
in Berlin, Wilmsdorf er-
scheint, an Stelle der bisherigen Sta-
ndesbeamten unter Mitwirkung
des alten Standesbeamten
des Standesbeamten

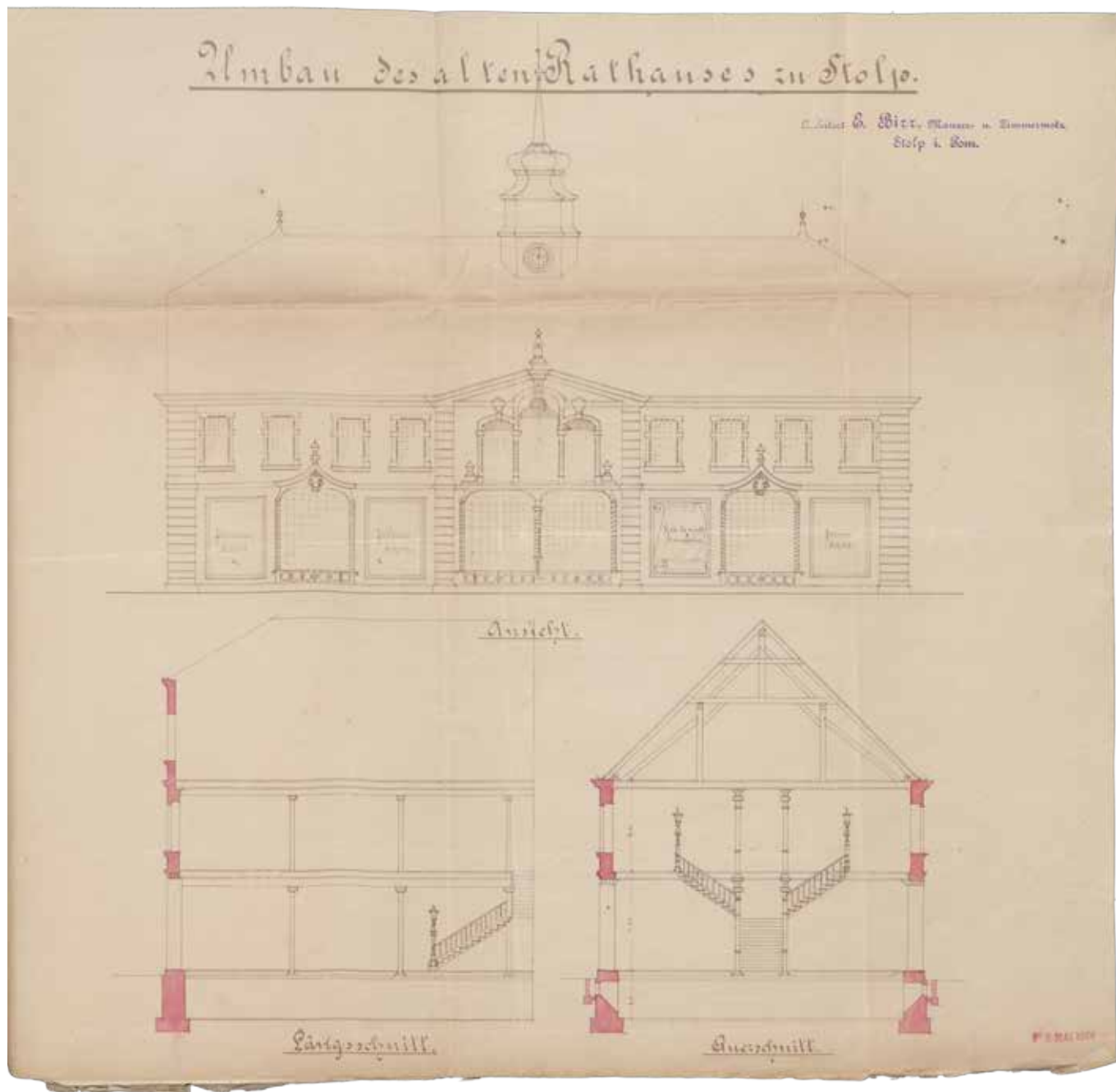
Amilia Kruetz geborene
Der Standesbeamte.

Der Standesbeamte
Gils.

_____

II. Zum 2. Male gezeichnet Nr. 382/1926
Lauenburg in Pommern - Wilmsdorf

44.

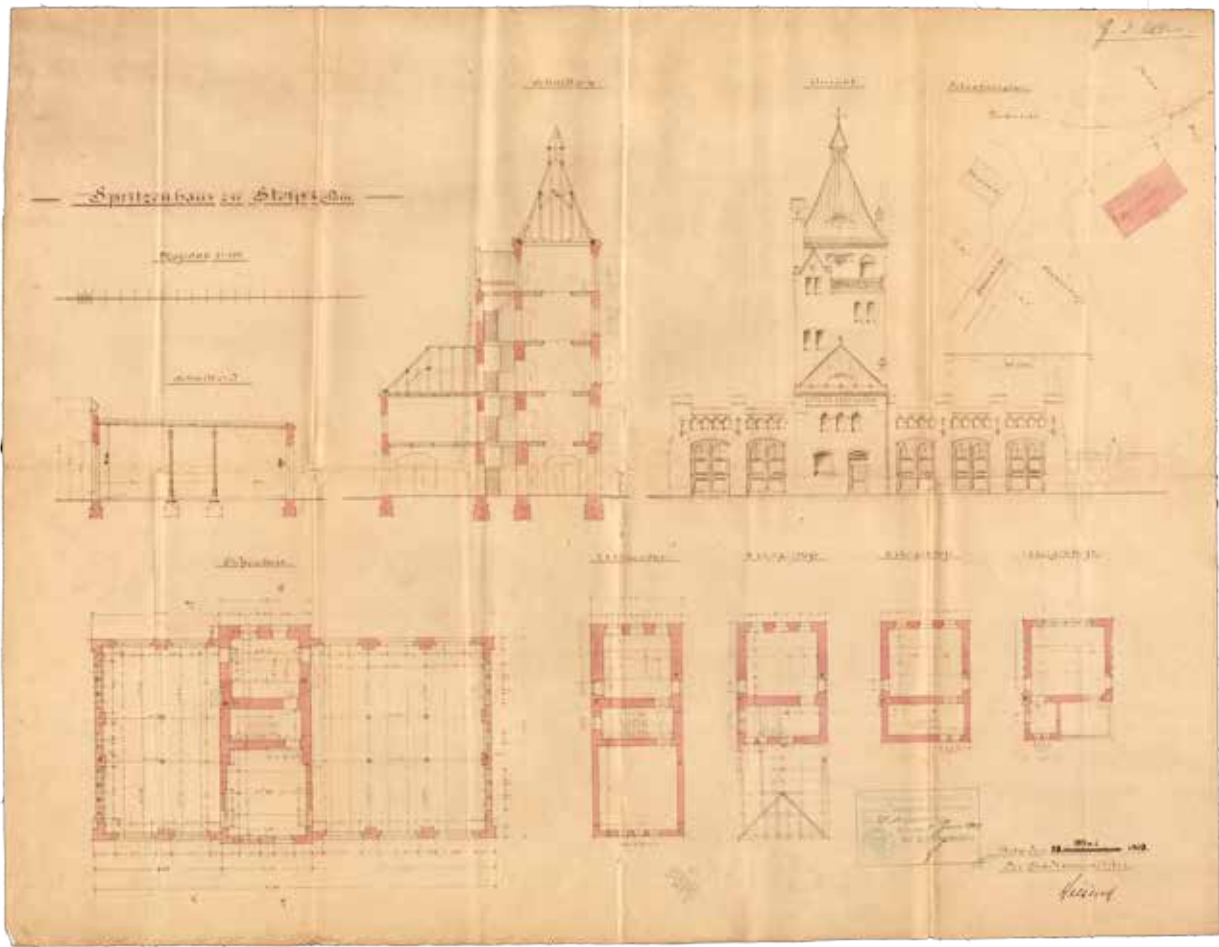
43. Akt urodzenia Ericha von dem Bacha-Zelewskiego z 1899 r. wystawiony w Łęborku. Von dem Bach-Zelewski był generałem SS, członkiem NSDAP, który 2 października 1944 r. przyjął w Ożarowie akt kapitulacji Powstania Warszawskiego

Archiwum Państwowe w Koszalinie Oddział w Słupsku, Urząd Stanu Cywilnego w Łęborku, sygn. 53, p. 68

44. Projekt przebudowy starego ratusza w Słupsku z 1901 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie Oddział w Słupsku, Akta miasta Słupska, sygn. 3347, p. 23

45.

46.

47.

45. Projekt budowy siedziby Straży Pożarnej w Słupsku z 1903 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie Oddział w Słupsku, Akta miasta Słupska, sygn. 7705, p. 2

46. Projekt elewacji budynku fundacji im. Raphaela Wolffa z 31 maja 1905 r.

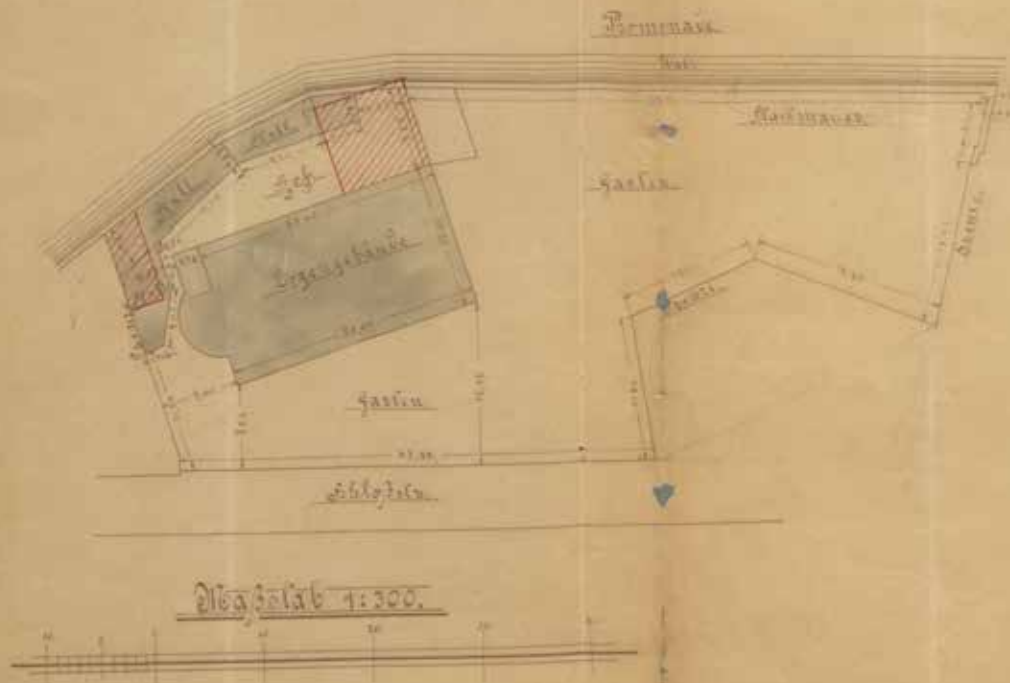
Archiwum Państwowe w Koszalinie Oddział w Słupsku, Akta miasta Słupska, sygn. 7691, p. 38

47. Strona tytułowa projektu kanalizacji Koszalina z 1905 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Plany urządzeń technicznych, sygn. 1/76

Situationsplan.

des Logengebäudes mit Anlagen bisshohol.

48.

48. Plan sytuacyjny z 1905 r. z zaznaczonym obrysem budynku loży masońskiej w Koszalinie przy dzisiejszej ul. Grodzkiej

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Akta miasta Koszalina, sygn. 2129, p. 11

Bronisław Strzoka
 Biuro poszukiwania rodzin
 Warszawa
 Poniżej nie mam od mojej rodziny żadnej wiadomości, dlatego proszę o łaskawe wyszukanie mojej żony wraz z dziećmi i podanie mi tego adresu.
 Żona moja Zofia Gawron zamieszkiwała w majątku Miłostaw powiat Łęczyński województwo Łódzkie.
 Dzieci Zbigniew lat 11 -
 Krystyna lat 10 -
 Barbara lat 8 -
 Andrzej lat 7 -
 Za informacje z góry bardzo dziękuję i proszę o pozdrowienie mojej rodziny.
 Bronisław Strzoka

49a.

ПОЧТОВАЯ КАРТА
 CARTE POSTALE
 Куды: Варшавский Уездный район, ул. Мицкевича, № 11
 Кому: Bronisław Strzoka
 Biuro poszukiwania rodzin
 Warszawa
 G.B.G.P. L. Rozogala
 województwo łódzkie
 Powiat łęczyński
 Miłostaw

49b.

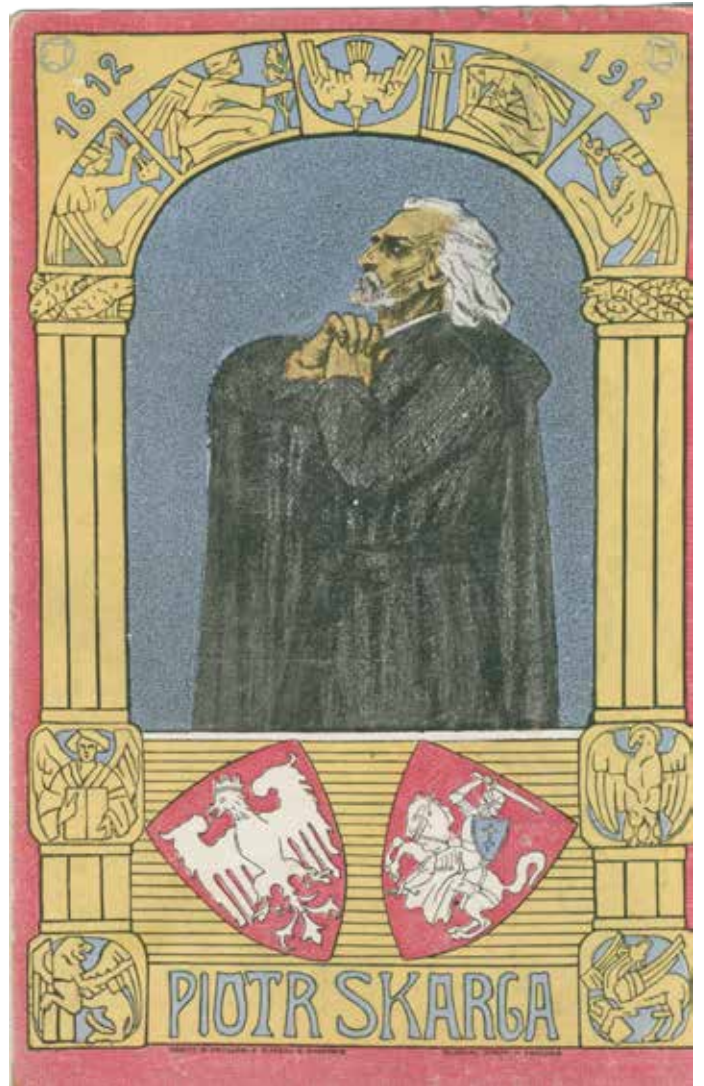
49a.–49b. Kartka pocztowa wysłana w styczniu 1940 r. z obozu jenieckiego w Kozielsku (teren ówczesnego Związku Radzieckiego) przez porucznika rezerwy Mariana Gawrona do Biura Poszukiwania Rodzin w Warszawie

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Archiwum rodzinne Bronisława Strzoka, sygn. 3/1

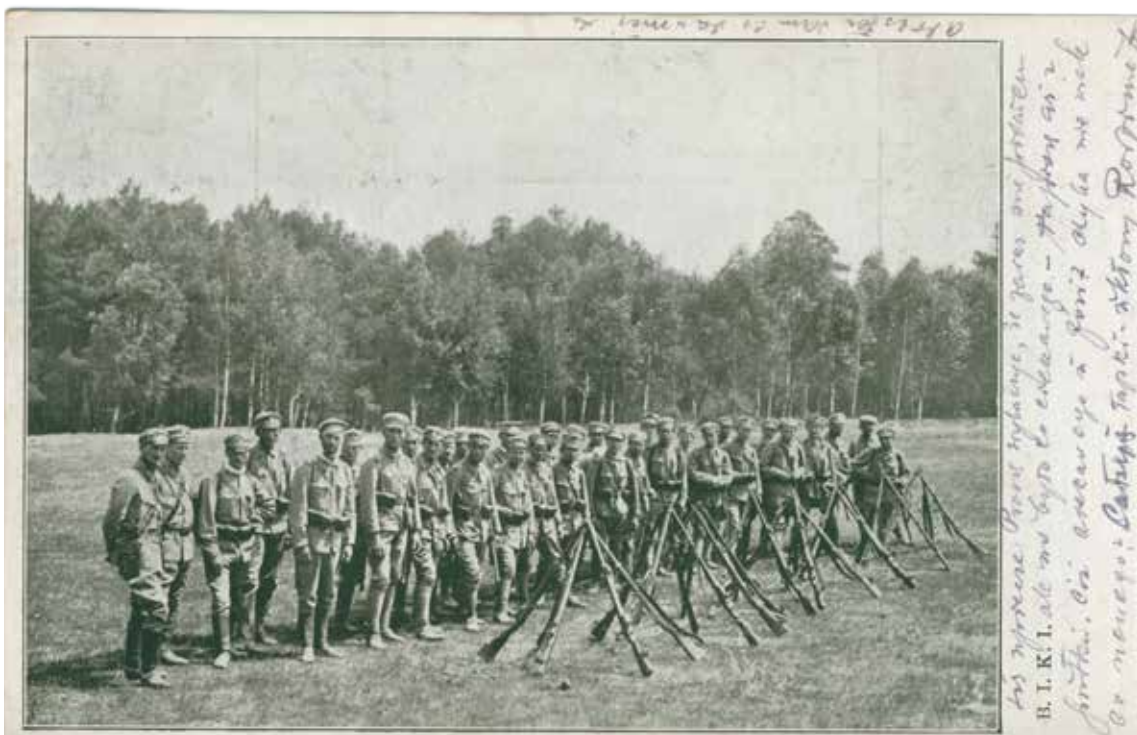

50.

51.

52.

50. Polska kartka patriotyczna wydana w 1906 r. w zaborze austriackim

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Archiwum rodzinne Bronisława Strzoka, sygn. 3/3

51. Polska kartka patriotyczna wydana w 1912 r. w 300. rocznicę śmierci księdza Piotra Skargi, nakładem Komitetu Obchodu Skargowskiego we Lwowie

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Archiwum rodzinne Bronisława Strzoka, sygn. 3/4

52. Poczтівka z oddziałem legionistów polskich wydana przez 1. Pułk 1. Brygady Legionów Polskich około 1915 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Archiwum rodzinne Bronisława Strzoka, sygn. 3/5

53. Wielkanocna kartka korespondencyjna w języku polskim nadana 19 kwietnia 1916 r. do Ropczyc w zaborze austriackim

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Archiwum rodzinne Bronisława Strzoka, sygn. 3/7

54. Zofia Dorożyńska w wieku 6 lat z matką Heleną Gajewską i młodszym bratem Edmundem Gajewskim w 1906 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie Oddział w Szczecinku, Spuścizna po Zofii Dorożyńskiej, sygn. 303

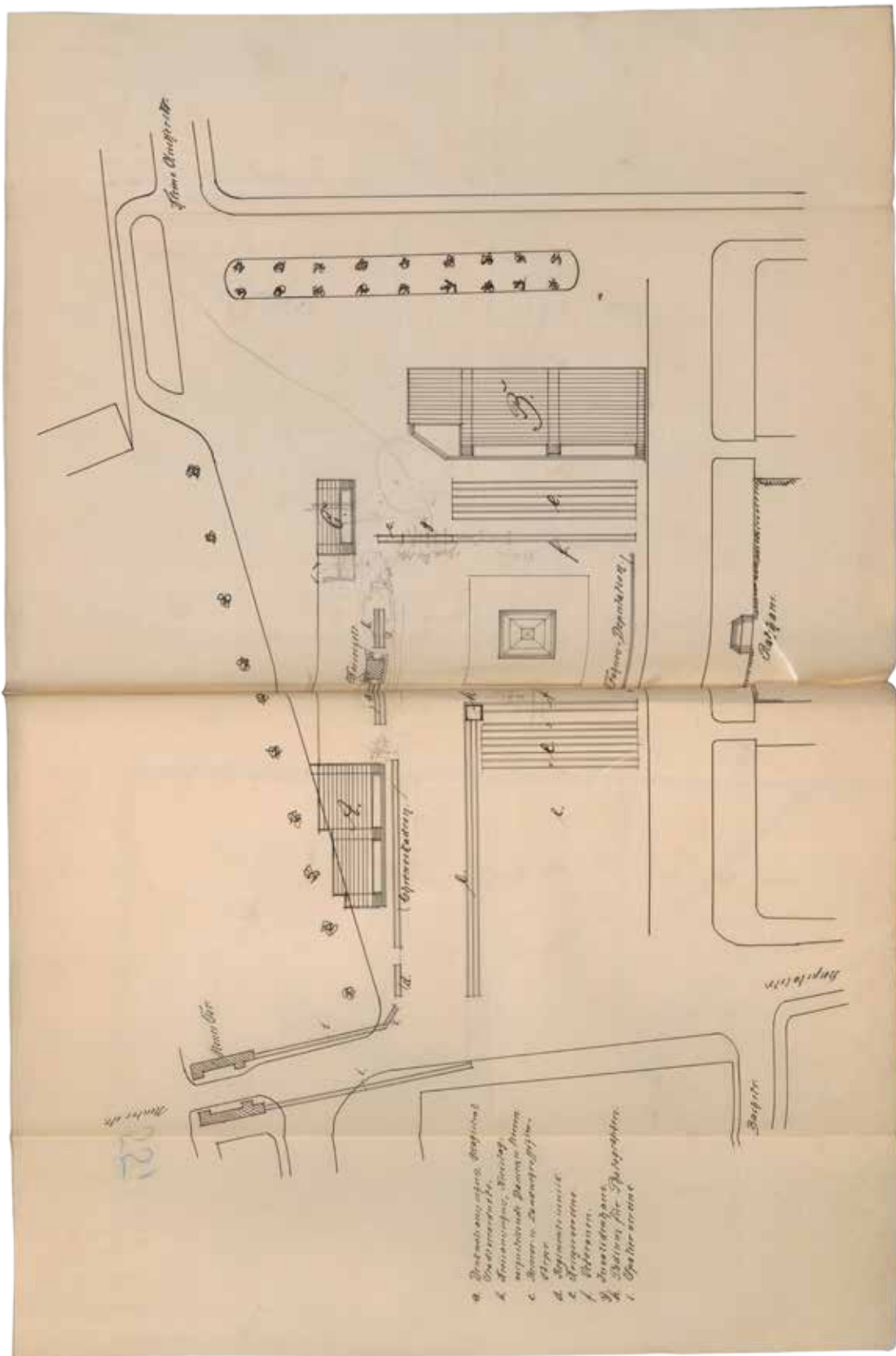

53.

54.

56.

55. Plan sytuacyjny zamku w Świdwinie z 1909 r.

Archivum Państwowe w Koszalinie, Rejencja Koszalińska, sygn. 15119, p. 60

56. Plan sytuacyjny z 1910 r. wskazujący rozmieszczenie gości przed ratuszem w związku z wizytą cesarza Wilhelma II Hohenzollerna w Słupsku

Archivum Państwowe w Koszalinie Oddział w Słupsku, Akta miasta Słupska, sygn. 6169, p. 13

N. JSRAEL

BERLIN · C
SPANDAUERSTR. 26-32
KÖNIGSTRASSE 11-14

HAUPT-KATALOG WINTER 1911-12

Gastein. Paletot aus meliertem
Diagonalstoff mit farbiger Rückseite 46,-
Muff aus echtem Skunks 95,-

Ruth. Elegantes Velvetkleid, 65,-
schwarz, grün oder marine, mit Spitze garniert
Schal aus echtem Skunks 150,-

Rita. Elegantes Popelinekleid, Reinwolle
in schwarz mit marine oder marine 48,-
mit grün, mit seidene Franse garniert
Französische Brokat Tasche mit altpoln. Kurbel 5,75

57b.

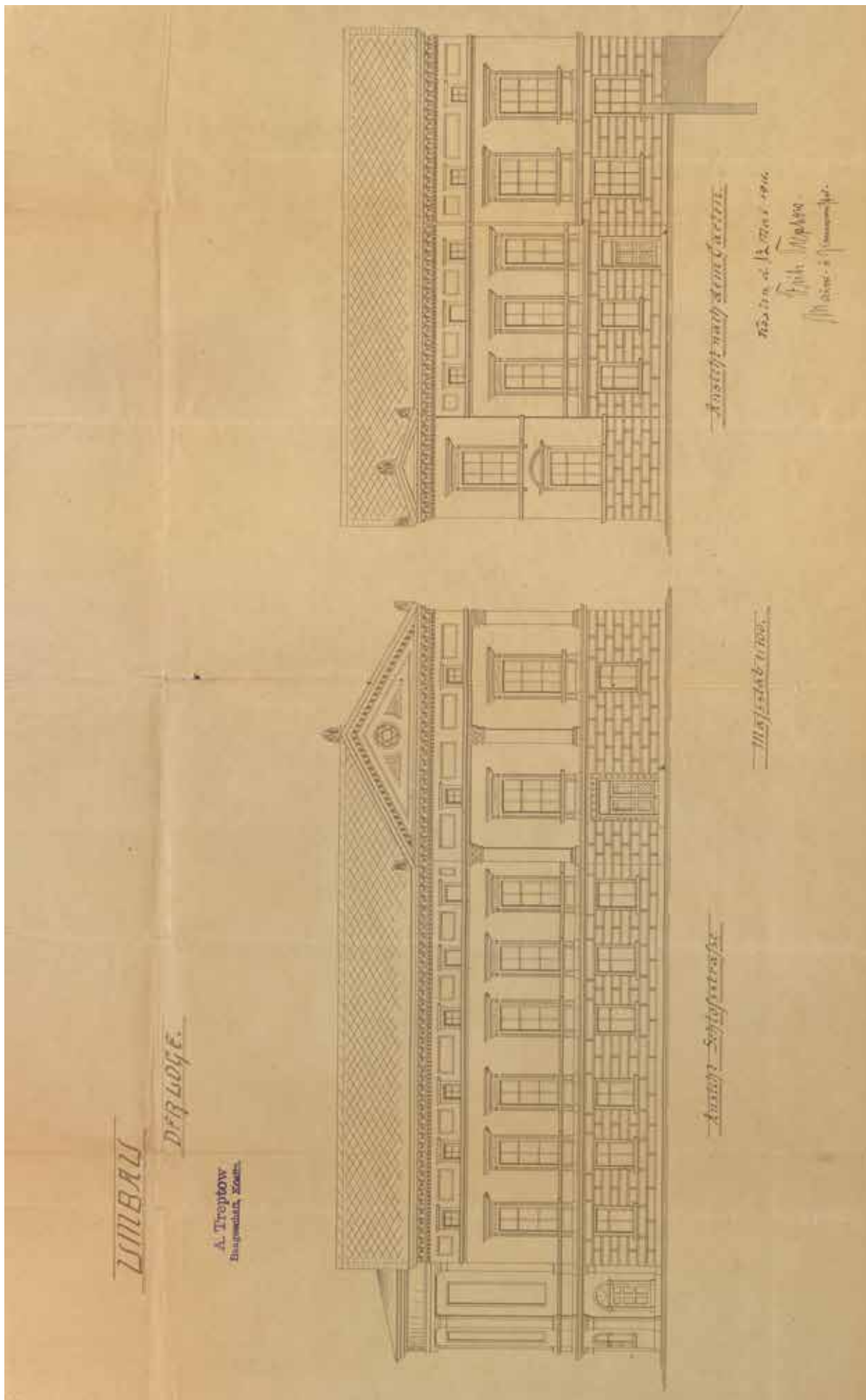
57c.

57d.

57a.-57d. Katalog domu wysłkowego „N. Israel” z Berlina oraz fragment czasopisma „Die Modenwelt. Illustrierte Zeitung für Moden, Handarbeiten u. Unterhaltung” z początku XX w. prezentujące modę damską i dziecięcą

Biblioteka Archiwum Państwowego w Koszalinie

58.

58. Projekt fasady budynku loży masonskiej w Koszalinie z 1911 r.
Archiwum Państwowe w Koszalinie, Akta miasta Koszalina, sygn. 2129, p. 18

60.

61.

60. Egzemplarz kartki wojennej z serii «Kriegs-Karte der „Lustigen Blätter”» nr 26. Wymownie ukazany efekt polityki ministra spraw zagranicznych Francji z lat 1914–1915 Théophile’a Delcasségo, który odrzucił prowadzoną przez swojego poprzednika politykę współpracy i porozumienia z Niemcami na rzecz wzmocnienia sojuszu z Rosją

Archiwum Państwowe w Koszalinie Oddział w Słupsku, Akta miasta Słupska, sygn. 5764, f. 152

61. Karykatura, która odwołuje się do jazdy kozackiej, uważanej za najwierniejszą caratowi formację wojskową. Napis głosi „Okazja, konie jazdy kozackiej na sprzedaż po 30 rubli za sztukę”. Obraz nawiązuje do znanego z „Odysei” konia trojańskiego, ponieważ podczas rewolucji lutowej w 1917 r. Kozacy niespodziewanie przeszli na stronę manifestantów, przyczyniając się do obalenia caratu

Archiwum Państwowe w Koszalinie Oddział w Słupsku, Akta miasta Słupska, sygn. 5764, f. 151

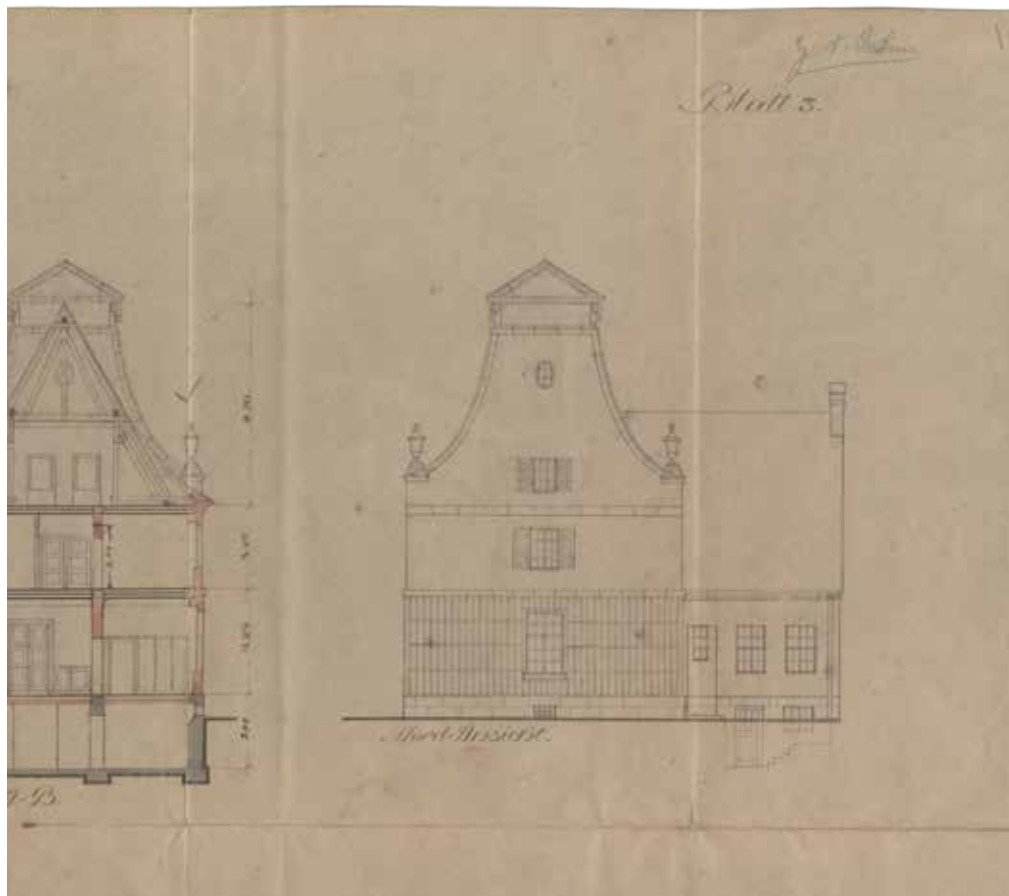

62.

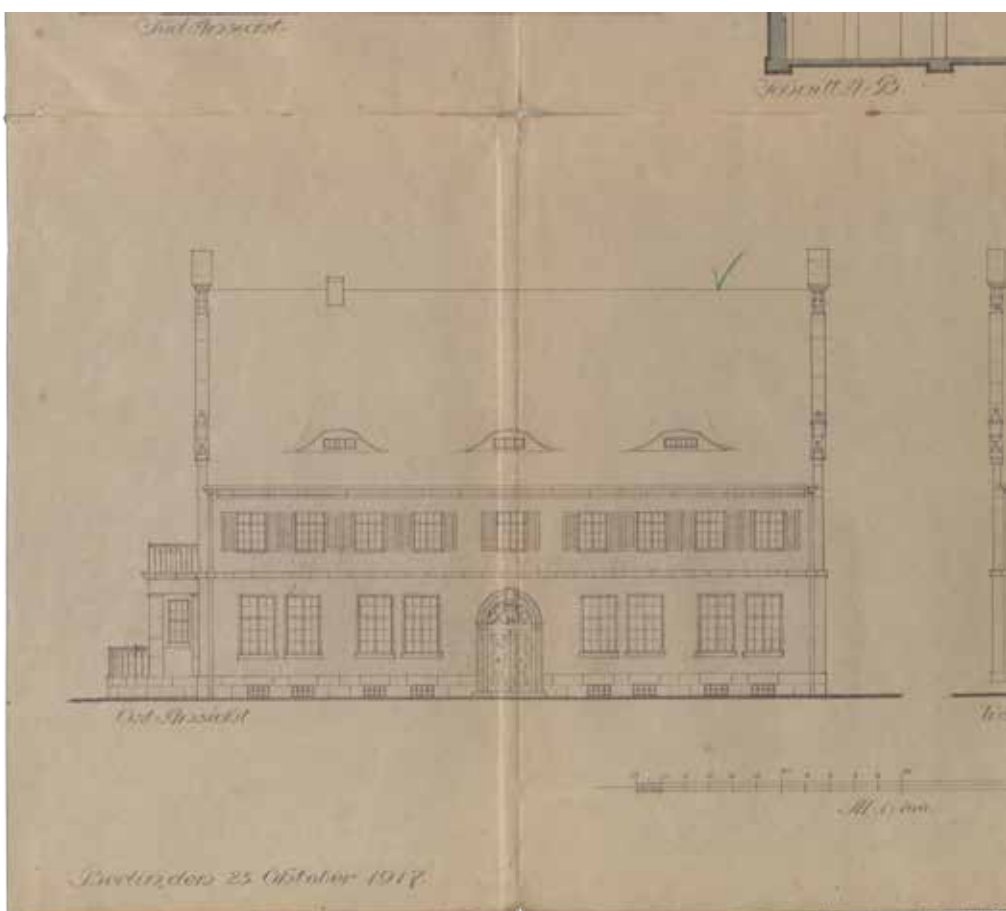
62. Szkic z 1915 r. przedstawiający niezrealizowany projekt nowej bramy miejskiej w Koszalinie u wylotu dzisiejszej ul. Bogusława II. Widok od dzisiejszej ul. Podgorzie

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Akta miasta Koszalina, sygn. 661, p. 77

64a.

64b.

65.

67.

65. Podporucznik Wojciech Lange z 4. Pułku Strzelców Wielkopolskich, uczestnik powstania wielkopolskiego. Zdjęcie wykonane w 1920 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Archiwum rodzinne Hanny Śniegockiej, sygn. 1

66.

66. Zdjęcie komunijne Marii i Ireny Śniegockich, wykonane w Gnieźnie w 1920 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Archiwum rodzinne Hanny Śniegockiej, sygn. 2

67. Rodzina Śniegockich ze znajomymi na spacerze w Gnieźnie, lata 30. XX w.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Archiwum rodzinne Hanny Śniegockiej, sygn. 3

68.

68. Rodzina Śniegockich ze znajomymi
na spacerze w Gnieźnie, lata 30. XX w.

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Archiwum rodzinne Hanny Śniegockiej, sygn. 4

69. Maria Śniegocka ze znajomą
na spacerze w Gnieźnie, lata 30. XX w.

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Archiwum rodzinne Hanny Śniegockiej, sygn. 5

69.

70.

71.

70. Uroczystość rodzinna w domu Śniegockich w Gnieźnie w 1938 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Archiwum rodzinne Hanny Śniegockiej, sygn. 6

71. Maria Śniegocka z koleżankami na wycieczce rowerowej w okolicach Gniezna, lata 30. XX w.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Archiwum rodzinne Hanny Śniegockiej, sygn. 7

72a.–72c. Karty pocztowe przedstawiające zabudowę rynku w Koszalinie w pierwszej połowie XX w.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Zbiór kart pocztowych i fotografii z Pomorza Zachodniego, sygn. 4/17, 4/18, 4/19

72a.

72b.

72c.

73. Srebrny zdobiony kubek z widokiem Poczty Głównej w Koszalinie i napisem „Kaiserl. Ober-Post-Direktion Köslin”, przełom XIX i XX w.

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Zbiór Zbigniewa Wojtkiewicza, sygn. 15,
fot. Izabela Rogowska

74. Trzy srebrne łyżeczki z herbami Koszalina i napisem „Köslin”, przełom XIX i XX w.

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Zbiór Zbigniewa Wojtkiewicza, sygn. 16–18,
fot. Izabela Rogowska

73.

74.

75.

75. Pozłacana szklanka z widokiem Góry Chełmskiej i napisem: „Gruss vom Gollen bei Köslin”, przełom XIX i XX w.

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Zbiór Zbigniewa Wojtkiewicza, sygn. 19,
fot. Izabela Rogowska

76.

76. Porcelanowa pozłacana filiżanka ze spodkiem z napisem „Köslin” i herbem Koszalina, przełom XIX i XX w.

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Zbiór Zbigniewa Wojtkiewicza, sygn. 20,
fot. Izabela Rogowska

77.

78.

79.

80.

81.

82.

77. Połączona porcelanowa filiżanka ze spodkiem z napisem „Köslin” i herbem Koszalina, przełom XIX i XX w.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Zbiór Zbigniewa Wojtkiewicza, sygn. 21, fot. Izabela Rogowska

78. Porcelanowa filiżanka z widokiem Szkoły Kadetów w Koszalinie, przełom XIX i XX w.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Zbiór Zbigniewa Wojtkiewicza, sygn. 22, fot. Izabela Rogowska

79. Porcelanowy połączony kieliszek do jajek z panoramą Koszalina i napisem: „Gruss aus Köslin”, przełom XIX i XX w.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Zbiór Zbigniewa Wojtkiewicza, sygn. 23, fot. Izabela Rogowska

80. Rysunek Johanna Gotta przedstawiający synagogę oraz kościół irwingiański, lata 20. XX w.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Zbiór Zbigniewa Wojtkiewicza, sygn. 24, fot. Izabela Rogowska

81. Rysunek przedwojennej synagogi w Koszalinie autorstwa Johanna Gotta, lata 20. XX w.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Zbiór Zbigniewa Wojtkiewicza, sygn. 25, fot. Izabela Rogowska

82. Połączona porcelanowa filiżanka ze spodkiem z napisem „Köslin” i herbem Koszalina, przełom XIX i XX w.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Zbiór Zbigniewa Wojtkiewicza, sygn. 26, fot. Izabela Rogowska

83a.

83b.

83a.–83b. Unikatowa kartka pocztowa z 1915 r., wysłana z frontu wschodniego I wojny światowej. Nadawca kartki, Köpke, przesyła życzenia noworoczne radnym i mieszkańcom miasta Słupska na korze brzoźowej, na której odręcznie kredką sporządził rysunek przedstawiający jego miejsce stacjonowania w Rosji

Archiwum Państwowe w Koszalinie Oddział w Słupsku, Akta miasta Słupska, sygn. 91, f. 28

84a.

84b.

84a.–84b. Zdjęcia z lat 20. XX w. przedstawiające budynek przy dzisiejszej ul. Parkowej 3 w Szczecinku. Pełni on obecnie funkcję siedziby Archiwum Państwowego w Koszalinie Oddział w Szczecinku

Archiwum Państwowe w Koszalinie Oddział w Szczecinku, Akta miasta Szczecinka, sygn. 764, p. 132-133

85.

86.

85. Zdjęcie przedstawiające Stanisława Dąbrowę-Januszewskiego – zarządcę majątku Maurycyego O’Briena de Lacego koło Grodna, przełom XIX i XX w.

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Archiwum rodzinne Beaty Mech, sygn. 1

86. Serafin Pawłowski z żoną Wandą Becu-
-Pawłowską i synem Serafinem, Grodno 1925 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Archiwum rodzinne Beaty Mech, sygn. 2

87. Kapitan Dyzma Pogodziński – dowódca Korpusu Ochrony Pogranicza w Nowej Wilejce, zamordowany w 1940 r. przez Sowieców w Charkowie. Fotografia wykonana w Wilnie w 1933 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Archiwum rodzinne Beaty Mech, sygn. 3

87.

88.

88. Od lewej z góry: Antoni Korolewicz, Stefan Topolewski (zamordowany w Katyniu w 1940 r.), Dyzma Pogodziński (zamordowany w Charkowie w 1940 r.), od lewej z dołu: Barbara Korolewicz, Olga Topolewska (Niczyporuk), Joanna Pogodzińska (Ulrych), Wilno 1934 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Archiwum rodzinne Beaty Mech, sygn. 4

89. Policjant Waław Domisiewicz, Kresy Wschodnie 1925 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Zbiór Marzeny Domisiewicz, sygn. 1

89.

90.

90. Zdjęcie ślubne Wacława i Anny Domisiewiczów z 16 grudnia 1928 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Zbiór Marzeny Domisiewicz, sygn. 1

91. Plutonowy Wacław Domisiewicz w Armii Polskiej generała Władysława Andersa, Bliski Wschód 1943 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Zbiór Marzeny Domisiewicz, sygn. 1

92. Wacław Domisiewicz na emigracji w Wielkiej Brytanii, okolice Londynu 1956 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Zbiór Marzeny Domisiewicz, sygn. 1

91.

92.

L. 2.

Wpisany na Wydział humanistyczny U. J. K.
Lwów, dnia 21. X. 1926

Świadectwo dojrzałości

Krocker Marian

urodzony dnia 1. lutego 1906 w Lwowie

(powiat *lwowski*, województwo *lwowskie*)

religii *rym. - kat.*, ukończył studia w b. 1924/25; kl. I. - VII.

w gimn. III. w Lwowie w b. 1917/18 - 1924/25; ujęto do egzaminu
na egzamin dojrzałości dnia 12. września 1925 w miesiącu
pół roku

± zdał egzamin dojrzałości dnia 20. lutego 1926 po raz drugi

Na podstawie tego egzaminu uznano go

dojrzałym z postępem *dostatecznym*

do studiów w szkołach akademickich

w Lwowie, dnia 20. lutego 1926.

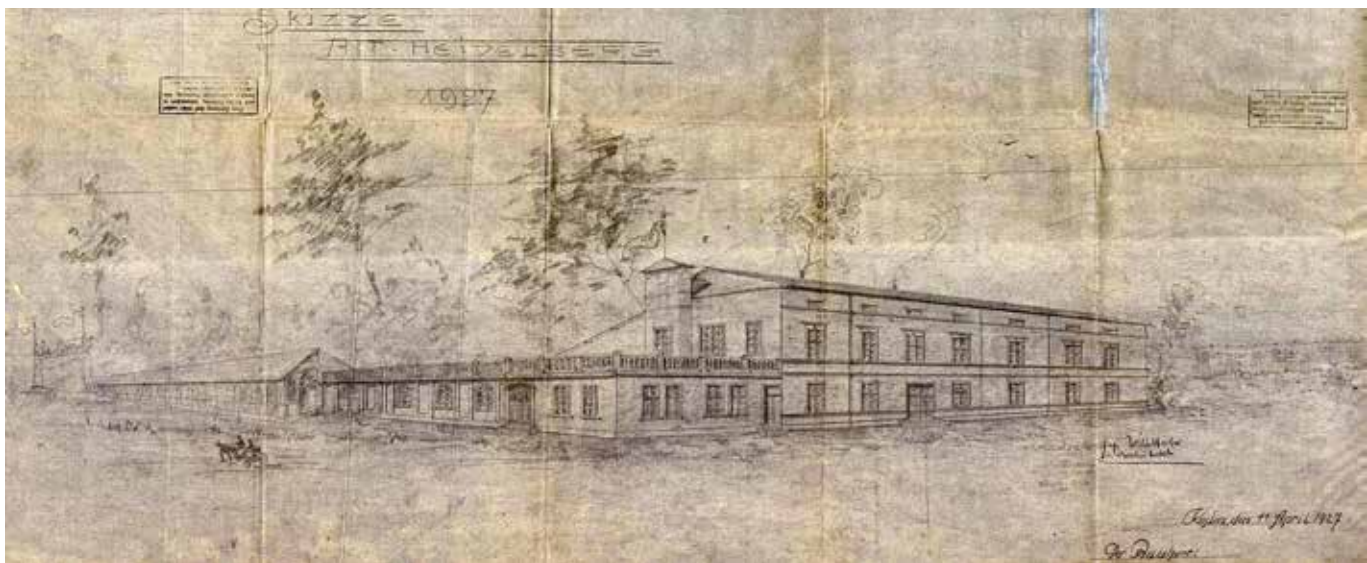
G. Wisniewski
Przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej

G. Wisniewski
Dyrektor

Grzegorz Holber
Gospodarz Komisji

Wzajemnie postępowy, uczciwy, dojrzały, odpowiedzialny

94.

95a.

95b.

93. Świadcstwo dojrzałości Mariana Krokera z 1926 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie
Oddział w Szczecinku, Spuścizna
po Józefie Sakrajdzie, sygn. 609

94. Szkic budynku restauracji „Alt Heidelberg” z 1927 r. położonej przy dzisiejszej ul. Piłsudskiego w Koszalinie

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Akta miasta Koszalina, sygn. 1314, p. 28

95a.–95b. Fotografie z 1929 r. przedstawiające zniszczony ewangelicki cmentarz w Szczecinku

Archiwum Państwowe w Koszalinie
Oddział w Szczecinku, Akta miasta
Szczecinka, sygn. 739, p. 40–41

96.

97.

96. Wykładowcy Uniwersytetu Robotniczego w Poznaniu, lata 30. XX w.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Spuścizna Kazimierza Szajdeka, sygn. 2/1

97. Kazimierz Szajdek na ulicach Poznania, lata 30. XX w.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Spuścizna Kazimierza Szajdeka, sygn. 2/1

98. Bał adwokatów w Poznaniu. W środku Kazimierz Szajdek z żoną, Poznań 1932 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Spuścizna Kazimierza Szajdeka, sygn. 2/1

99. Kazimierz Szajdek (w środku), sędzia Sądu Grodzkiego w Poznaniu, lata 30. XX w.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Spuścizna Kazimierza Szajdeka, sygn. 2/1

98.

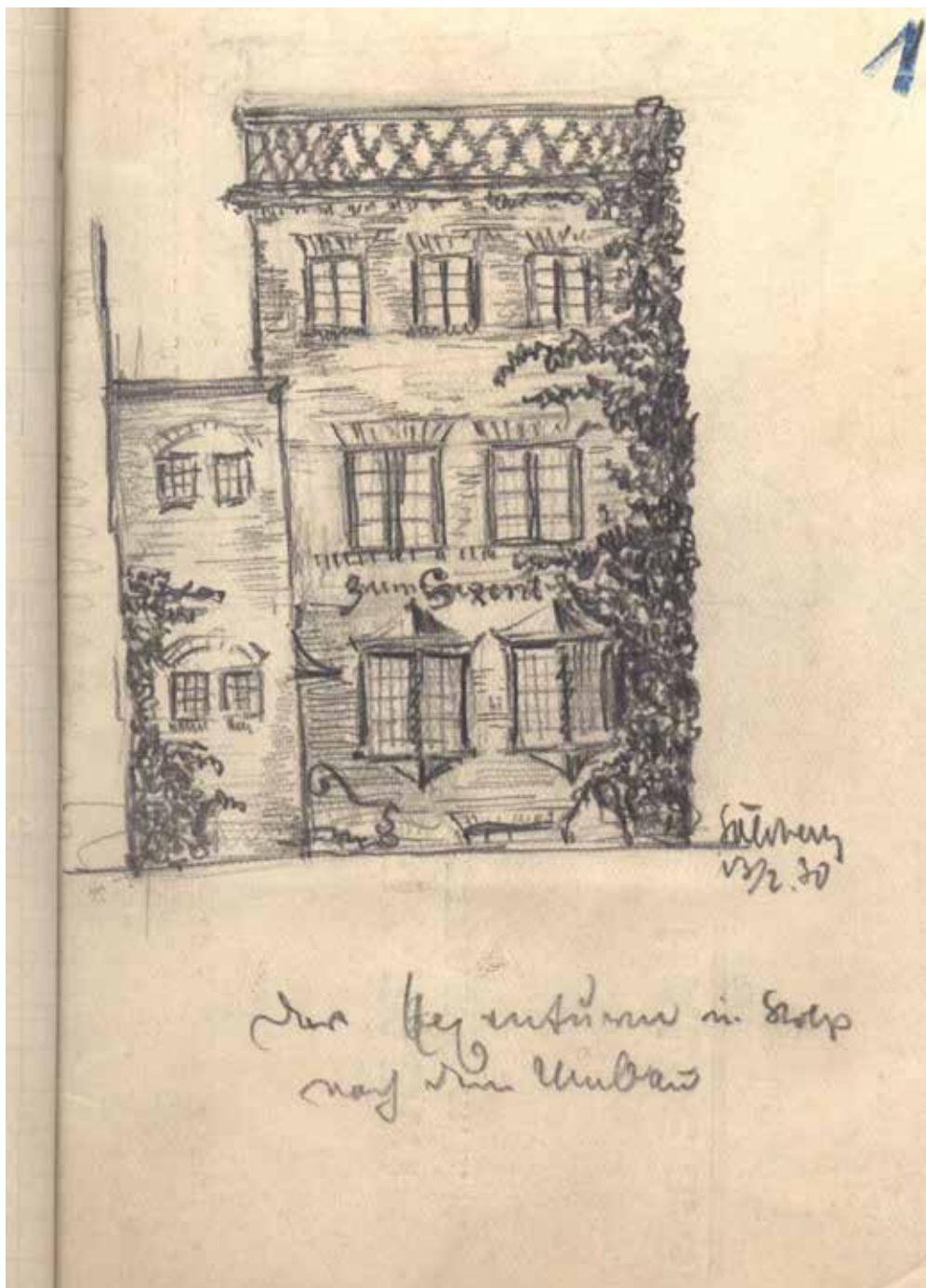
99.

100a.

100b.

101.

100a.–100b. Zdjęcia uroczystości z okazji wyzwolenia Saint-Étienne we Francji spod okupacji niemieckiej 28 sierpnia 1944 r. Manifestacja członków Polskiej Organizacji Walki o Niepodległość i kompanii wojskowej „Sikorszczaków”, władz miasta, Francuskich Sił Zbrojnych, uczniów szkół polskich, władz kościelnych, działaczy Związku Polaków oraz ludności cywilnej Saint-Étienne i okolic

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Spuścizna Kazimierza Szajdeka, sygn. 2/2

101. Niezrealizowany projekt przebudowy Baszty Czarownic w Słupsku z 1930 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie Oddział w Słupsku, Akta miasta Słupska, sygn. 2320, f. 1

Verhandelt
Stolp(Pom), den 18. Oktober 1934.

Vor dem Unterzeichneten, durch Verfügung des Oberbürgermeisters zu Stolp vom 18. November 1933 zum Urkundenbeamten für die Stadt Stolp bestellten Bürgermeister Dr. Walter Fredenhagen erschienen heute von Person bekannt 1) der geschäftsführende Vorstand der Loge „Zur Morgenröte des höheren Lichts“ in Stolp, bestehend aus dem Herren
Oberstudiendirektor i.R. Dr. Friedrich Koerner,
Buchhändler Carl Schröder,
Apothekenbesitzer Otto Hoering,
sämtlich in Stolp und entsprechend gewählt am 8. Mai 1934 für das Geschäftsjahr vom 24. Juni 1934 bis dahin 1935,
2) der Stadtinspektor Wilhelm Ladtko zu Stolp für die Stadtgemeinde Stolp, unter Bezugnahme auf seine Vollmacht vom 20. Juni 1927.

Die Erwahnten schlossen folgenden

K A U F V E R T R A G

§ 1.

Die Loge „Zur Morgenröte des höheren Lichts“ in Stolp verkauft an die Stadtgemeinde Stolp ihre beiden an der Blumenstraße und Schlägelterstraße belegenen Grundstücke, nämlich Kartenblatt 26 Parzelle 52 und 53, eingetragen in Grundbuch von Stolp Band IV/11 Blatt 116 in Größe von 4 295 qm, und Kartenblatt 26 Parzelle 50 und 51, eingetragen in Grundbuch von Stolp Band IV/12 Blatt 151 in Größe von 2 970 qm in dem Zustande, in welchem sich die Grundstücke befinden, ohne Gewähr für irgend welche Eigenschaften oder Beschaffenheit der Grundstücke.

§ 2.

Der Kaufpreis wird wie folgt belegt:
1. Die Stadt übernimmt die auf den Grundstücke Kartenblatt 26 Parzelle 52 und 53 Grundbuch von Stolp Band IV/11 Blatt 116 eingetragenen Hypotheken, nämlich

- Abt. III Nr. 1 - 4.400,- RM, zu 6 % verzinslich,
  - * III * 2 - 4.400,- RM, zu 6 % verzinslich,
  - * III * 3 - 3.395,- RM, zu 6 % verzinslich,
  - * III * 4 - 1.625,- RM, zu 4 % verzinslich,
  - * III * 5 - 6.000,- RM, zu 8 % verzinslich,
- Summe: 19.800,- RM,
nebst den Zinsen vom 1. Oktober 1934 ab.

2. Die Stadt übernimmt die Verpflichtung, an die gegenwärtigen Mitglieder der Sterbekasse der Verkäuferin im Todesfälle eine Summe von je 300,- RM in bar zu zahlen. Die Auszahlung dieses Betrages erfolgt an die Erben des Verstorbenen gegen Vorlage der Sterbeurkunde als empfangsberechtigt gilt derjenige, der die Sterbeurkunde vorlegt, ohne daß die Stadt zu einer weiteren Prüfung der Legitimation verpflichtet ist.
Es handelt sich um folgende 40 Mitglieder der Loge:
1. Fabrikbesitzer Wilhelm Becker, Schlosserstr. 196,
  2. Reichsbahninspektor i.R. Alfred Zosaeker, Schlägelterstraße 1,
  3. Oberstabsbet. a.D. Theophil Breitenreiter, Blumenstraße 27,
  4. Fabrikbesitzer Gustav Denker, Hospitalstr. 3,
  5. Kaufmann Maximilian Feige, Bismarckplatz 5,
  6. Rektor a.D. Franz Frensel, Bahnstr. 1,
  7. Kahmarst Dr. Paul Giebe, Langestr. 55/59,
  8. Mittelschullehrer Max Goll, Kastnerstr. 13,
  9. Gasanstaltsdirektor i.R. Robert Handke, Friedrichstraße 60,
  10. Apothekenbesitzer Ernst Kirgisch, Markt 19,
  11. Rechnungsrat Fritz Kolbe, Wasserstr. 9,
  12. Buchhändler Heinrich Langenhan, Wilhelmstr. 30,
  13. Ingenieur Ernst Koschütz, Grüner Weg 42,
  14. Oberstudiendirektor i.R. Dr. Friedrich Koerner, Henkestr. 4,
  15. Fabrikdirektor i.R. Friedrich Morgensorn, Hiltlerstraße 24,
  16. Forstmeister i.R. Wilhelm Neumann, Hiltlerstr. 2,
  17. Major a.D. Werner Neumann, Bellingstr. 4,
  18. Sanitätsrat Dr. Arthur Neuse, Bismarckplatz 6,
  19. Apothekenbesitzer Otto Hoering, Hospitalstr. 11,
  20. Studienrat Paul Passoth, Theodor Körner-Straße 13,

§ 3.

Die Übergabe der Grundstücke erfolgt sofort, und zwar rietsfrei nachdem die Zustimmungen aus § 6 erteilt worden sind. Von 1. Oktober 1934 ab sind alle Steuern, Abgaben und Lasten des Grundstücks von der Stadt zu tragen.

§ 4.

Die Verkäuferin ist bereit, das in den Baulichkeiten vorhandene Inventar, soweit es zum Verkauf gestellt ist, der Stadt zu einem noch zu vereinbarenden Preise käuflich zu überlassen.

§ 5.

Sämtliche Kosten für den Abschluß dieses Vertrages einschließlich der Grunderwerbsteuer und der Eintragung in Grundbuch übernimmt die Stadtgemeinde Stolp.

§ 6.

Die Loge „Zur Morgenröte des höheren Lichts“ schließt diesen Kaufvertrag vorbehaltlich der ausnahmsweise erforderlichen Zustimmung des Herrn Staatsministers des Innern.

Die Stadtgemeinde schließt diesen Vertrag vorbehaltlich der noch dem Gemeindefinanzgesetz erforderlichen Zustimmung der Aufsichtsbehörde.

Beide Vertragsparteien verpflichten sich, die erforderliche Zustimmung baldigst einzuholen.

Vorgelesen, genehmigt und wie folgt unterschrieben:
Gen. Dr. Friedrich Koerner, Oberstudiendirektor
Gen. Carl Schröder, Buchhändler
Gen. Otto Hoering, Apotheker
Gen. Wilhelm Ladtko
Gen. Dr. Walter Fredenhagen.

Für richtige Abschrift
Stolp(Pom), den 18. Oktober 1934.

21. Juwelier Hans Pfeiffer, Langestr. 64,
22. Ingenieur Bernhard Quandt, Rixow b/Stolp,
23. Generaloberst a.D. Karl Reinhardt, Holstentorstr. 24,
24. Buchhändler Carl Schröder, Langestr. 54,
25. Studienrat Max Schroeder, Postensteig 3,
26. Kaufmann Fritz Sommerfeldt, Mittelstr. 10,
27. Lycealdirektor a.D., Geheimrat Max Spieker, Wallstraße 2,
28. Rittergutsbesitzer Rudolf von Gottberg, Stornitz, Kreis Stolp,
29. Zollrat Johannes Lutter, Köln, Gerolsteinerstr. 106,
30. Vermessungsrat Konrad Schulz, Friedrichshafen a/Bodensee, Riedlerparkstr. 15,
31. Mittelschulrektor i.R. Wilhelm Hansen, Stettin, Stollingerstr. 17,
32. Direktor Walther Theuerjahr, Stralsund, Scheelestr. 13,
33. Rentner Johannes Stepert, Friedrichsroda i.Th., Alexandrinenstr. 31,
34. Studiendirektor a.D. Emil Roethe, Hofenburg (Laus.) Anstalt Zaar,
35. Direktor Gerhard Schendell, Stettin, Pöltzerstr. 25,
36. Zollrat Robert Proem, Naumburg a.S., Saltstr. 53,
37. Ingenieur Max Schultze, Stolp, Schmiedestr. 3,
38. Volls. Beamte a.D. Oswald Hanke, Blumenstr. 24,
39. Bankbote Julius Mattheus, Friedrichstr. 40,
40. Elektromonteur Otto Herrmann, Fischerstr. 18.

3. Außerdem läßt die Stadt für die Loge „Zur Morgenröte des höheren Lichts“ in Stolp auf den in Grundbuch Band IV/11 Blatt 116 bezeichneten Grundstücke an nächstfreier Stelle eine Restkaufgeldhypothek in Höhe von 6.000,- RM eintragen. Der Zinsfuß für diese Hypothek beträgt 6 %. Die Zinsen sind in vierteljährlichen Raten nachträglich vom 1. Oktober 1934 ab zu zahlen. Die Kündigung dieser Restkaufgeldhypothek ist bis zum 1. Oktober 1936 ausgeschlossen. Von da ab kann die Hypothek beiderseits mit halbjährlicher Frist gekündigt werden.

Die Stadt übernimmt ferner auch die in Abt. II eingetragenen Lasten, welche aber keine Bedeutung haben und gelöscht werden können.

103.

102. Umowa z 18 października 1934 r. dotycząca sprzedaży nieruchomości przy dzisiejszej ul. Partyzantów 24 w Słupsku należącej ówczesnie do słupskiej loży masonskiej. Umowa zawiera wykaz wszystkich członków loży

Archiwum Państwowe w Koszalinie Oddział w Słupsku, Akta miasta Słupska, sygn. 2461, p. 56-59

103. Nekrolog Marthy von Hohendorff z 1936 r. oraz pukiel jej włosów
Archiwum Państwowe w Koszalinie Oddział w Słupsku, Archiwum rodziny von Hohendorff, sygn. 2, p. 138

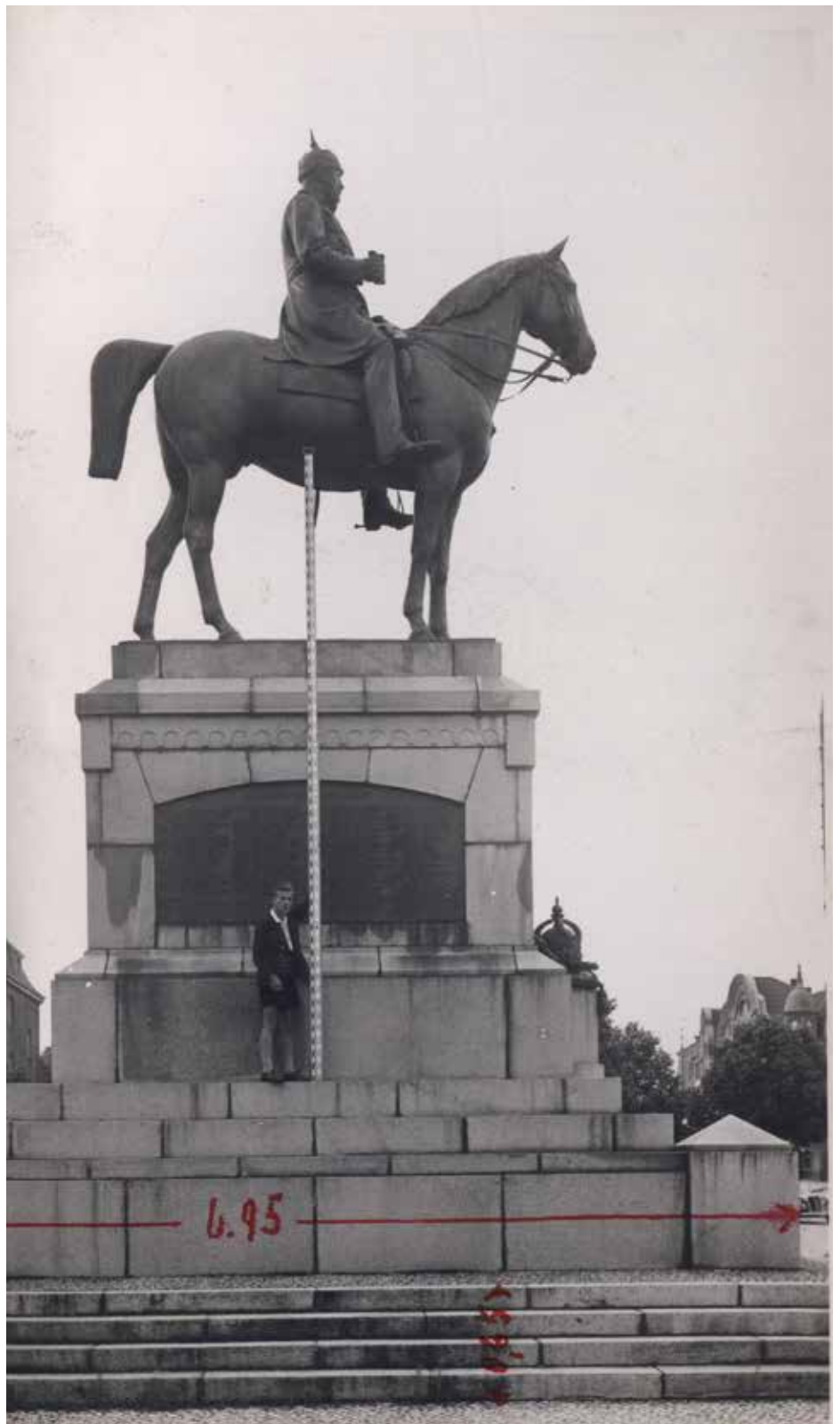

104. Plan Szczecinka z 1938 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie
Oddział w Szczecinku, Akta miasta
Szczecinka, sygn. 925, p. 262

105. Pomnik cesarza Wilhelma I
Hohenzollerna przed słupskim
ratuszem, 1910 r. W 1939 r. pomnik
został przeniesiony w okolice dzisiejszej
al. Henryka Sienkiewicza

Archiwum Państwowe w Koszalinie
Oddział w Słupsku, Akta miasta Słupska,
sygn. 4827, f. 44

105.

106. Zdjęcie ślubne podporucznika rezerwy Stanisława Ossowskiego z 1939 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Spuścizna Stanisława Ossowskiego, sygn. 2/12

107. Armia Polska w ZSRR. Obóz formowania się 5. Dywizji Piechoty w Tatiszczewie (ZSRR). Stanisław Ossowski stoi w kufajce i zimowej czapce z dwoma kolegami przed letnimi namiotami, ok. 1941 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Spuścizna Stanisława Ossowskiego, sygn. 2/20

106.

107.

108.

109.

108. Żołnierze Armii Polskiej w ZSRR przed namiotami w obozie wojskowym w Khanaqin w Iraku w 1943 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Spuścizna Stanisława Ossowskiego, sygn. 2/32

109. Grupa żołnierzy polskich w trakcie szkolenia w bazie Cichociemnych Spadochroniarzy Armii Krajowej w Ostuni we Włoszech, ok. 1943 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Spuścizna Stanisława Ossowskiego, sygn. 2/36

110. Stanisław Ossowski w czasie stacjonowania 2. Korpusu Polskiego generała Władysława Andersa w Afryce, prawdopodobnie w Egipcie, ok. 1943 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Spuścizna Stanisława Ossowskiego, sygn. 2/34

110.

111.

112.

113.

111. Kapitan Stanisław Ossowski w mundurze oficerskim z odznaczeniami. Na zdjęciu widoczna jest odznaka cichociemnych, ok. 1945 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Spuścizna Stanisława Ossowskiego, sygn. 2/59

112. Kapitan Stanisław Ossowski, dowódca jednego z pododdziałów 15. Batalionu Strzelców „Wilki” 2. Korpusu Polskiego w czasie jego służby w wojskach okupacyjnych we Włoszech w 1946 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Spuścizna Stanisława Ossowskiego, sygn. 2/55

113. Wizyta Stanisława Ossowskiego w Słupsku w 1963 r. Na zdjęciu rodzina Ossowskich i Żabińskich. Drugi z prawej stoi Stanisław Żabiński, trzeci z prawej – Stanisław Ossowski

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Spuścizna Stanisława Ossowskiego, sygn. 2/93

114.

115.

116.

117.

114. Znak Spadochronowy Armii Krajowej, pochodzący z munduru cichociemnego kapitana Stanisława Ossowskiego, lata 40. XX w.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Spuścizna Stanisława Ossowskiego, sygn. 124, fot. Izabela Rogowska

115. Metalowy guzik z orłem w koronie pochodzący z munduru Stanisława Ossowskiego – oficera Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, lata 40. XX w.

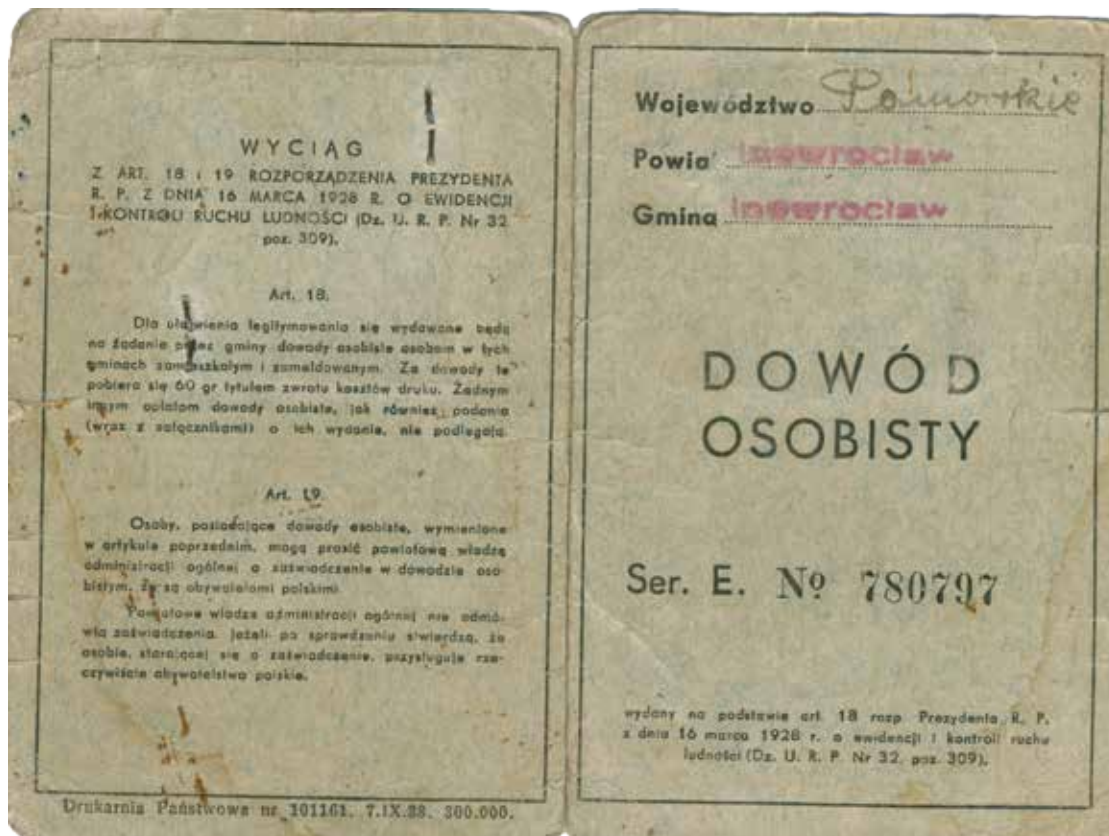
Archiwum Państwowe w Koszalinie, Spuścizna Stanisława Ossowskiego, sygn. 123, fot. Izabela Rogowska

116. Dwie metalowe gwiazdki oficerskie pochodzące z munduru Stanisława Ossowskiego – oficera Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, lata 40. XX w.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Spuścizna Stanisława Ossowskiego, sygn. 122, fot. Izabela Rogowska

117. Naszywka na mundur (syrenka) – odznaka rozpoznawcza 2. Korpusu Polskiego generała Władysława Andersa, lata 40. XX w.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Spuścizna Stanisława Ossowskiego, sygn. 119 fot. Izabela Rogowska

118a.

118b.

118a.–118b. Dwie strony dowodu osobistego Telesfora Klockowskiego wystawionego 25 lipca 1939 r. przez Prezydenta miasta Inowrocławia

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Spuścizna Telesfora Klockowskiego, sygn. 1/1

119a.

119a.–119b. Dwie strony przepustki (Ausweis) w metalowej ramce z fabryki Heinkel-Werke w Oranienburgu w Niemczech z 1944 r., wystawionej robotnikowi przymusowemu z Polski – Telesforowi Klockowskiemu

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Spuścizna Telesfora Klockowskiego,
sygn. 2/1

119b.

120.

120. Pracownicy Sądu Okręgowego
w Koszalinie, ok. 1947 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Spuścizna Telesfora Klockowskiego, sygn. 3/1

121. Pamiątka wizytacji duszpasterskiej parafii
świętego Józefa w Koszalinie, lata 50. XX w.

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Spuścizna Telesfora Klockowskiego, sygn. 2/2

121.

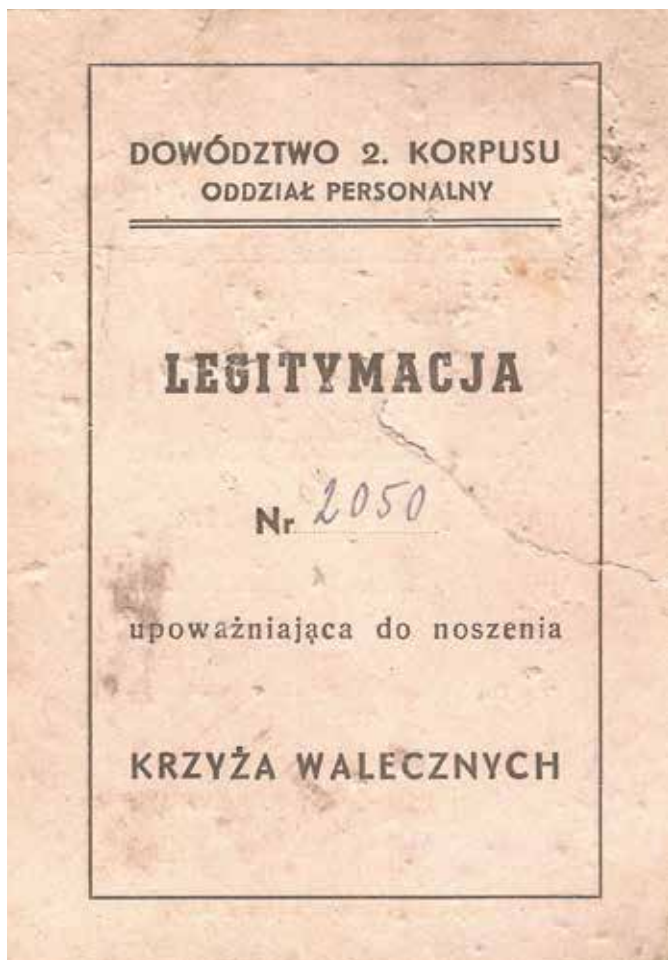
122. Starszy strzelec Antoni Pawłowicz
na Bliskim Wschodzie, ok. 1943 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Spuścizna Antoniego Pawłowicza, sygn. 2/1

123a.-123b. Legitymacja z 15 października
1944 r. upoważniająca Antoniego Pawłowicza
do noszenia Krzyża Walecznych

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Spuścizna Antoniego Pawłowicza, sygn. 1/1

122.

123a.

123b.

124a.

124b.

124a.–124b. Legitymacja z 5 marca 1945 r. upoważniająca Antoniego Pawłowicza do noszenia Krzyża Pamiątkowego Monte Cassino

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Spuścizna Antoniego Pawłowicza, sygn. 1/1

125a.–125b. Legitymacja z 19 grudnia 1945 r. upoważniająca Antoniego Pawłowicza do posiadania i noszenia Odznaki Pamiątkowej 3. Dywizji Strzelców Karpaccy

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Spuścizna Antoniego Pawłowicza, sygn. 1/1

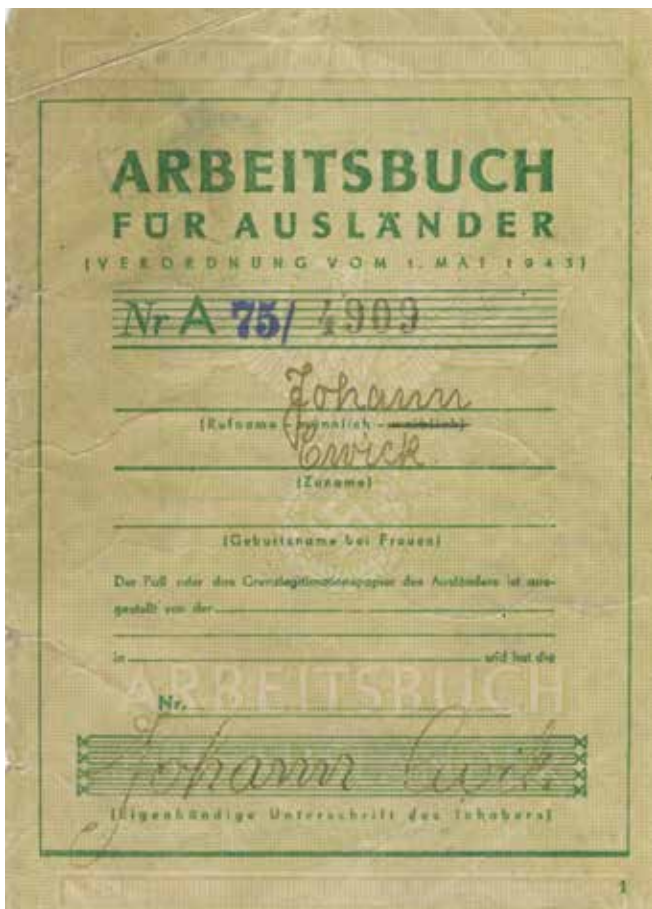

125a.

125b.

126a.

126b.

126a.–126b. Pierwsza i ósma strona książeczki pracy (Arbeitsbuch für Ausländer) Jana Cwika, polskiego robotnika przymusowego w niemieckim Koszalinie z 1944 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Spuścizna Jana Cwika, sygn. 1/1

127. Świadectwo złożenia egzaminu mistrzowskiego w rzemiośle piekarskim przez Jana Cwika 13 marca 1946 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Spuścizna Jana Cwika, sygn. 1/1

**IZBA RZEMIEŚLNICZA
W SZCZECINIE**

ŚWIADECTWO

złożenia egzaminu mistrzowskiego

Ob. **Ćwik Jan** Nr. **169.**
zam. w **Koszalinie**
urodzony dnia **8. czerwca** 19**20** r.
w **Wybranowo** powiat **Żnin**
złożył egzamin mistrzowski w rzemiośle **piekarskim**
w dniu **13. marca** 19**46** r.

I stosownie do obowiązujących przepisów prawa przemysłowego ma
prawo używać tytułu mistrza **piekarskiego**

Szczecin, dnia **13. marca** 19**46** r.

KOMISJA EGZAMINACYJNA MISTRZOWSKA DLA RZEMIOŚLA **piekarskiego**
IZBY RZEMIEŚLNICZEJ W SZCZECINIE

Majczyk
Lawnik

H. Kąkol
Przewodniczący

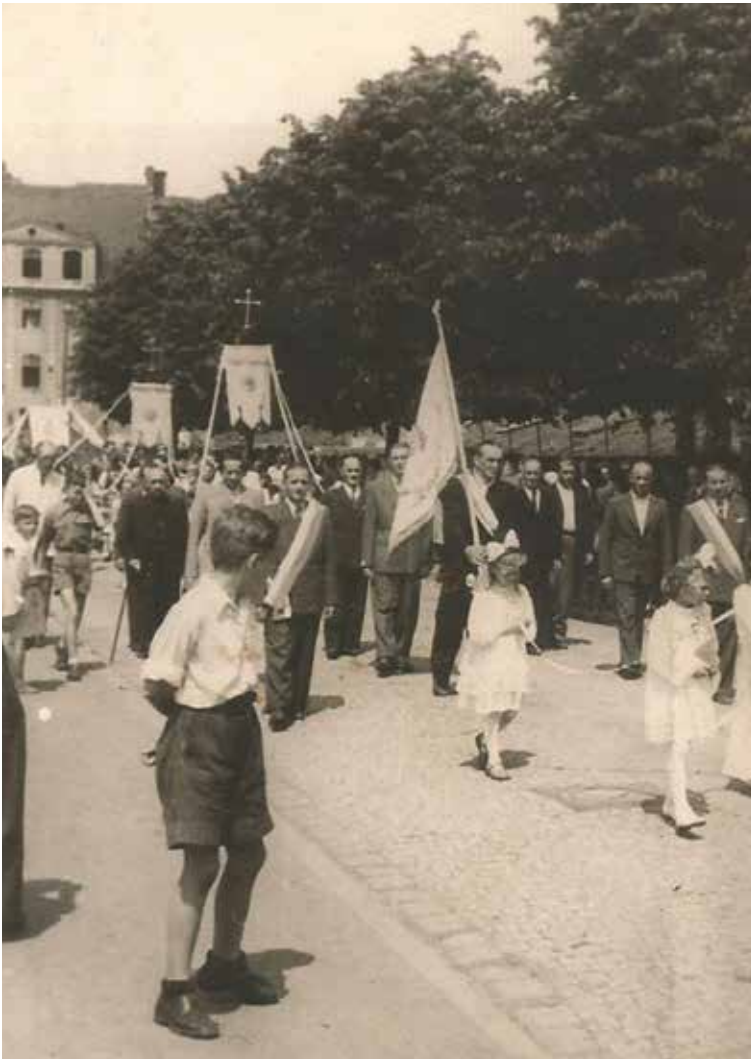
Psuty
Lawnik

IZBA RZEMIEŚLNICZA W SZCZECINIE

Stankiewicz
Dyrektor

Kuczyński
Przewodniczący

IZBA
RZEMIEŚLNICZA
W SZCZECINIE

128.

130.

129.

128. Rzemieślnicy koszalińscy podczas procesji Bożego Ciała w Koszalinie (Jan Ćwik – sztandarowym Cechu Piekarzy i Cukierników), ok. 1947 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Spuścizna Jana Ćwika, sygn. 2/3

129. Piekarz Jan Ćwik w trakcie transportu chleba w Koszalinie, ok. 1947 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Spuścizna Jana Ćwika, sygn. 2/1

130. Dyplom mistrzowski w rzemiośle cukiernictwa wystawiony Janowi Ćwikowi przez Izbę Rzemieślniczą w Koszalinie 7 maja 1964 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Spuścizna Jana Ćwika, sygn. 1/1

131a.

Tomasz Russanowski
 Porucznik Kapral "Robert"
 z bat. Wigry
 *9 r. 11 Sierpnia 1892 r
 + poległ na Blardose
 w Powiatu Wągrowie
 a. 2 września 1914 r.
 w wieku 22 lat.
 ... A kochana matka moja
 prosi nas wszystkich aby
 przy tej okazji nie zapomnieć

131b.

131c.

131a.-131c. Pamiątki rodzinne po powstańcu wielkopolskim, Tomaszu Russanowskim, przekazane do archiwum przez Adama Buczackiego w 2012 r.

Biblioteka Archiwum Państwowego w Koszalinie Oddział w Szczecinku

Certificaten - Zawiadzenie	Provisional identification card for civilian internee of Mauthausen - Gusen.
Mr. <i>Malczyk Stanisław</i>	Tymczasowy dowód osobisty dla byłych polskich więźniów politycznych z obozów koncentracyjnych Mauthausen - Gusen.
born <i>7. V. 1901</i> at <i>Polkino</i>	Current number <i>5006</i> Internee number <i>114720</i> <i>Numer biżacy</i> <i>No więźnia</i>
last residence <i>Warszawa,</i>	Family name <i>Malczyk</i>
<i>Samborska 2</i>	Christian name <i>Stanisław</i>
was kept in captivity from <i>5. IX. 1944</i>	Born <i>7. V. 1901</i> at <i>Polkino pow. Wiercon</i>
<i>5.5.45</i> in Nazi-German concentration camp and was liberated from the concentration camp of Mauthausen - Gusen.	Nationality <i>Polish - Polak</i>
<i>do 5.5.45</i> W niemieckim obozie koncentracyjnym i został zwolniony z obozu koncentracyjnego w Mauthausen - Gusen.	Fingerprint: <i>Odcisk palca</i>
Referat-Lagerort B. Linz/Donau	
	Signature: <i>Podpis</i>
<i>Antoni J. Olivier</i> Camp Commander <i>Int. St. Inf.</i>	
Linz, Austria Administration	

132.

133.

134.

132. Dowód tymczasowy byłego więźnia obozu Mauthausen–Gusen Stanisława Malczyka wystawiony w 1945 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie Oddział w Szczecinku,
Spuścizna po Józefie Sakrajdzie, sygn. 612, p. 1

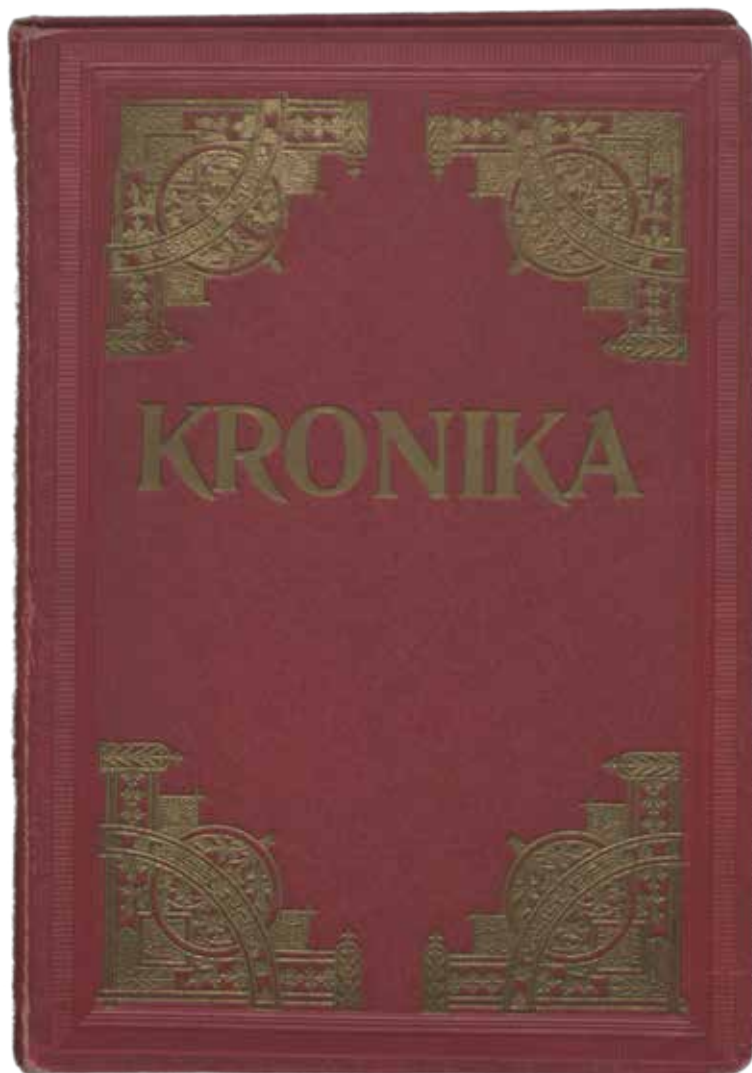
133. Ekshumacja i pogrzeb 24 ofiar zbrodni hitlerowskiej w Słupsku w 1945 r. Ceremonię poprowadził widoczny na pierwszym planie ks. Jan Zieja

Archiwum Państwowe w Koszalinie Oddział w Słupsku, Komitet Wojewódzki
Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Słupsku, sygn. 1288, p. 7

134. Komendatura wojenna w Szczecinku w maju 1945 r. Komendant wojenny ppłk Iwanow – drugi z prawej. Zdjęcie zostało wykonane w mieszkaniu przy ul. Limanowskiego 3, gdzie mieścił się wówczas sztab komendatury

Archiwum Państwowe w Koszalinie Oddział w Szczecinku,
Spuścizna po Józefie Sakrajdzie, sygn. 3

135a.

135a.–135b. Okładka i fragment kroniki prowadzonej przez pracowników koszalińskiej poczty w latach 1945–2000, z pierwszym wpisem kontrolera urzędu Józefa Sowy z 1 czerwca 1945 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Zbiór kronik z Pomorza Zachodniego, sygn. 3, okładka, p. 3

Kronika Urzędu Poczтового Koszalin 2.

Artykuł I

Zarządzeniem Dyrekcji Organizacyjnej Poczty i Telegrafów w Bydgoszczy, zostali wydelegowani jako ekipa do uruchomienia Urzędu Poczтового Koszalin.

Dnia 24 marca 1945 wyruszyła ekipa w osobach: obywateli Palaszewski Michał, jako naczelnik Urzędu, Szynkler Ryszard, zastępca, Sowa Józef, Kontroler urzędu, Kuzynkow Bazyli, praktykant pocztowy oraz jako pion techniczny obywatelowie: Ostrowski Stanisław, technik, Majka Jan, monter i Majszak Tadeusz, monter.

Wyjazd nastąpił z Bydgoszczy samochodem, ekipa dotarła do Człuchowa, w tym samym dniu, po przenocowaniu udala się w dalszą drogę, z Człuchowa, podróż odbywano samochodami Wojsk Radzieckich.

W dniu 26 marca 1945 ekipa organizacyjna przybyła do Koszalina. W pierwszym rzędzie udano się do Komendantury Wojsk Radzieckich, celem otrzymania zezwolenia na zakwaterowanie się. Komendant Wojenny bardzo chętnie przyjął ekipę i otoczył ją opieką. Kiedy dowiedział się, że ekipa ma na celu uruchomienie poczty w Koszalinie, był bardzo zadowolony i oddał budynek po niemieckiej poczcie przy ulicy przed dworcem kolejowym.

Dnia 28 marca 1945 Poczta w Koszalinie została uruchomiona.

Uruchomienie poczty bardzo odbiło się przynębiająco na ludności niemieckiej, a z drugiej strony wielką uciechą dla ludności polskiej, która tu pozostała, wywieziona na roboty przymusowe oraz dla powracającej ludności polskiej przejeżdżającej przez Koszalin.

Aby dać wyraz zewnętrzny placówce pocztowej, sporządzono napis na odpowiednim papierze odręcznie farbami olejnymi Urząd Pocztaowo-Telekomunikacyjny Koszalin nad napisem umieszczono dość dużych rozmiarów Godło Państwowe, sporządzone odręcznie.

Na budynku wywieszono flagi narodowe dużych rozmiarów Polski i Związku Radzieckiego, czynności tych dokonał Józef Sowa.

W dniu 29 marca 1945 placówka nowo-otwarta miała już nadawczość listów zwykłych i poleconych.

Okienko nadzorcze obsługiwał Ob. Kuzynkow Bazyli.

Ludność korzystająca z usług poczty miała niemal kłopoty, gdyż nie była w posiadaniu pieniędzy polskich. Wobec takiego stanu rzeczy, aby umożliwić nadawanie listów przez ludność polską w Koszalinie, jeden z pracowników ekipy, Ob. Sowa Józef oddał do kasy 300 zł, aby za te pieniądze pracownik przy okienku wydawał znaczki ludności polskiej bezpłatnie, co umożliwiałoby korzystanie z usług poczty.

Znaczek na list zwykły kosztował w tym czasie 25 groszy.

Ludność z tego postępowania poczty w Koszalinie była bardzo zadowolona, która nie znajdowała wyrazów wdzięczności dla pracowników tejże placówki pocztowej.

Ze względu na brak połączeń pocztowych, przyjęty materiał listowy w nowouruchomionym Urzędzie Poczтовым w Koszalinie,

Pracownicy tejże placówki udawali się drogą sztafetową co trzeci dzień okazją samochodem wojskowym w pierwszym okresie, a następnie pociągiem wojskowym w kierunku Białogardu, a następnie Szczecinka, zabierając przyjęte listy, które z kolei oddawano w Szczecinku, celem dalszego przesłania do Bydgoszczy.

W ten sposób skutecznie wymianę do 5 maja 1945 r.

Po uruchomieniu pociągów pasażerskich około 10 maja 1945 pocztę odsyłano z Koszalina statym konwojem do Białogardu.

Aby zapewnić przybyłej ekipie, względnie przybywającym pracownikom, uruchomiono stołówkę wspólną, dla pracowników oraz również dla przybywających Polaków na terenie Koszalina.

Należy nadmienić, że dzienne ze stołówki korzystało w czasie od 1 kwietnia do 30 maja 1945 około 70 osób.

Stółówka była bezpłatna. Kierownikami stołówki był Ob. Sowa Józef, który również miał za zadanie dostarczać mięso do stołówki.

Techniką kuchni interesował się Ob. Kuzynkow Bazyli i Szyndler Ryszard.

Sowa Józef

/-/

Kontroler Urzędu

Koszalin, dnia 1.6.1945

Artykuł II

Z chwilą napływu ludności do Koszalina, a co za tym idzie utworzenia siedziby tymczasowego województwa, wzrosło się nasilenie ruchu pocztowego. Kierownictwo UP Koszalin 2. w porozumieniu z Ob. Wojewodą uruchomiło kursy samochodowo-pocztowo-pasażerskie na trasach Koszalin-Piła, Koszalin-Gorzów Wielkopolski, Koszalin-Poznań, od dnia 20 maja 1945 do 30 kwietnia 1946 r.

Samochody wyjeżdżały sprzed budynku pocztowego Koszalin 2. codziennie, zabierając ładunek poczty i pasażerów.

Samochody dostarczał Ob. Wojewoda, eksploatację tychże samochodów prowadził UP Koszalin 2.

Józef Sowa

/-/

Kontroler Urzędu

Koszalin, dnia 1.5.1946

***

Artykuł III

Od dnia 28 marca 1945 do 30 kwietnia 1945 naczelnikiem UP Koszalin 2. był Ob. Palaszewski Michał.

Od 1.5.1945 do 15.8.1950 Ob. Szyndler Ryszard, następnie od 15.8.1950 kierownictwo UP Koszalin objął Sowa Józef, kontroler.

Józef Sowa

/-/

Naczelnik Urzędu

Koszalin, dnia 15.8.1950

***

Artykuł IV

Ze względu na szczupłe pomieszczenia lokalu UP Koszalin 2. przy ul. Gen. Świerczewskiego 17, ekspedycję i rozładunek przeniesiono do budynku na stacji kolejowej z dniem 1.8.1952 r. po odpowiednim przygotowaniu lokalu.

Dział nadawczy UP Koszalin 2. pozostał na starym miejscu.

Józef Sowa

/-/

Naczelnik Urzędu

Koszalin, dnia 30.8.1952

Artykuł I
Zarządzeniem Dyktacji opracowanej
Sowa Józef, który również miał za zadanie dostarczać mięso do stołówki.
Techniką kuchni interesował się Ob. Kuzynkow Bazyli i Szyndler Ryszard.
Sowa Józef
Kontroler Urzędu
Koszalin, dnia 1.6.1945
Artykuł II
Z chwilą napływu ludności do Koszalina, a co za tym idzie utworzenia siedziby tymczasowego województwa, wzrosło się nasilenie ruchu pocztowego. Kierownictwo UP Koszalin 2. w porozumieniu z Ob. Wojewodą uruchomiło kursy samochodowo-pocztowo-pasażerskie na trasach Koszalin-Piła, Koszalin-Gorzów Wielkopolski, Koszalin-Poznań, od dnia 20 maja 1945 do 30 kwietnia 1946 r.
Samochody wyjeżdżały sprzed budynku pocztowego Koszalin 2. codziennie, zabierając ładunek poczty i pasażerów.
Samochody dostarczał Ob. Wojewoda, eksploatację tychże samochodów prowadził UP Koszalin 2.
Józef Sowa
Kontroler Urzędu
Koszalin, dnia 1.5.1946
***
Artykuł III
Od dnia 28 marca 1945 do 30 kwietnia 1945 naczelnikiem UP Koszalin 2. był Ob. Palaszewski Michał.
Od 1.5.1945 do 15.8.1950 Ob. Szyndler Ryszard, następnie od 15.8.1950 kierownictwo UP Koszalin objął Sowa Józef, kontroler.
Józef Sowa
Naczelnik Urzędu
Koszalin, dnia 15.8.1950
***
Artykuł IV
Ze względu na szczupłe pomieszczenia lokalu UP Koszalin 2. przy ul. Gen. Świerczewskiego 17, ekspedycję i rozładunek przeniesiono do budynku na stacji kolejowej z dniem 1.8.1952 r. po odpowiednim przygotowaniu lokalu.
Dział nadawczy UP Koszalin 2. pozostał na starym miejscu.
Józef Sowa
Naczelnik Urzędu
Koszalin, dnia 30.8.1952

135b.

0/3/1/45

Protokół

zwołany dnia 21.3.45. o godz. 15
 w sali gminnej miejskiego miasta Szczeci-
 nka, odbyło się ogólne zebranie
 ludności polskiej. Powyższe zebranie
 przebiegało w krótkich a gorących słowach
 Komendant Wojenny m. Szczecinka pan
 podpłk. Iwanow oświadczając zabrał
 się w dniu dzisiejszym w pow. m. Szczeci-
 nka kontynuację powołany do życia Urząd
 Polski. Na stanowisko Przewodniczącego
 Powiatowej Rady Narodowej p. Komendant
 Wojenny wysunął kandydaturę obywat.
 Murakowskiego Antoniego, Ruczelnika
 powiaty, Szczecinek 1. Zebrana ludność
 jednogłośnie zaakceptowała jego wybór.
 Nowo wybrany Przewodniczący Pow. Rady
 Narodowej obywat. Murkowski Antoni po-
 wołał na protokulanta obywat. Bojars
 Ludwika.

Następnie zgromadzona ludność polska
 dokonała wyboru pozostałej administra-
 cji powiatowej i miejskiej, w skład
 której weszli:

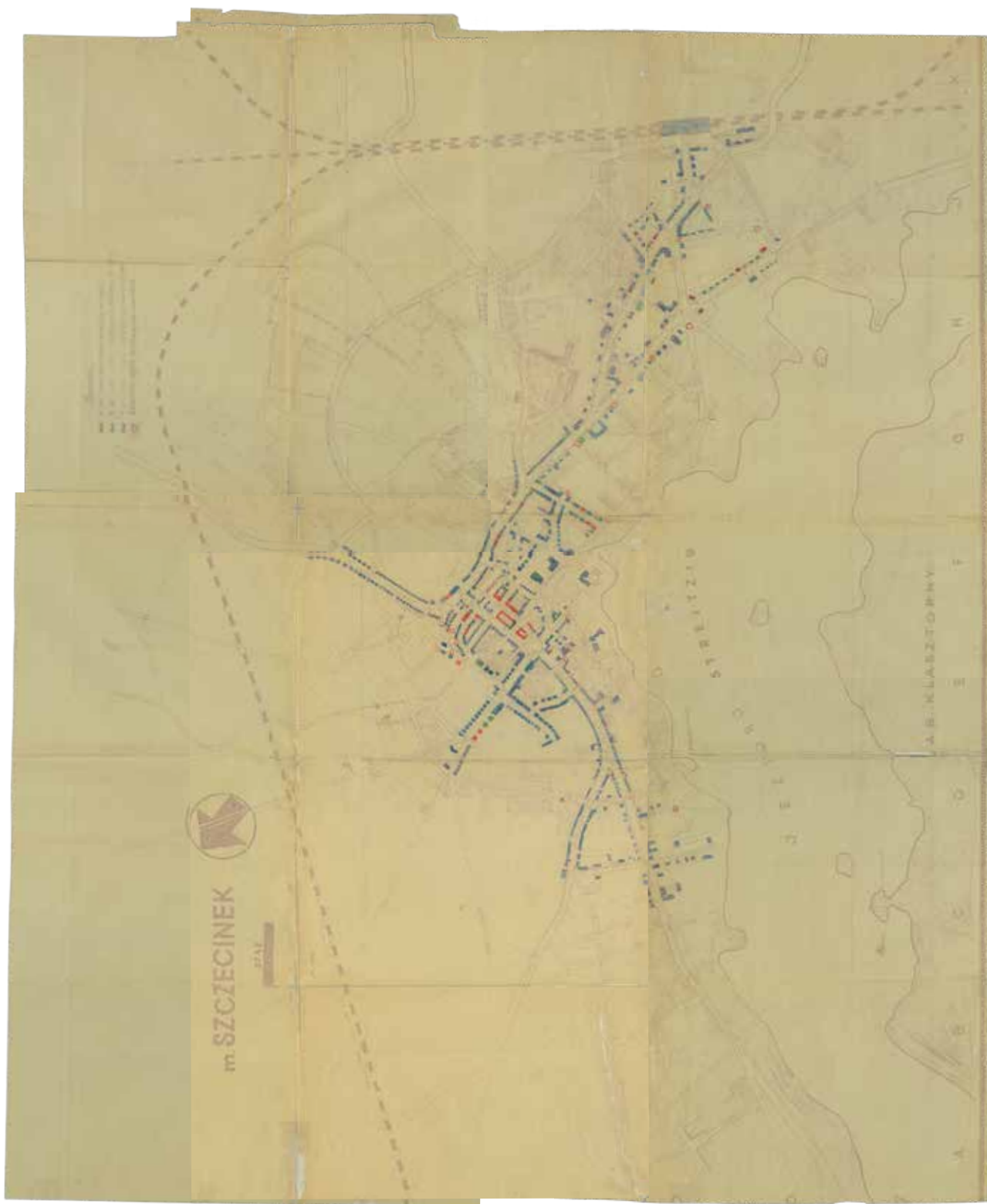
1. Przewodniczącego Pow.
  - 1. obywat. Chojuński Ireneusz.
2. Sekretarza Pow. Rad. obywat.
  - 2. Kasiński Kazimierz, oraz biura-
 listki sekretarjatu:
  - obywat. Kasińską Jadwigę
  - Kasińską Klarę
  - Bojars Ludwik
3. Agronoma Pow. ob. Chorobiniński Stefan
4. Referent gospodarki wyżywienia obywat.
  - 4. Bartoszek Stefan
5. Kierownik Środka Żywności Bartoszek
  - 5. Józef.
6. Powiatowy Komendant Milicji Obyw.
  - 6. obywat. Gębka Józef
7. Wybor Milicji Obywatelskiej:
  - 7. obywat. Piasiek Piotr
  - 7. Szeja Feliks
  - 7. Szekowski Jan
  - 7. Węgrs Józef
  - 7. Andrzejczak Stefan
  - 7. Gabryś Piotr
  - 7. Matuniak Wacław
  - 7. Jonkowiak Władysław
  - 7. Lisiecki Ignacy
  - 7. Helczak Kazimierz
  - 7. Michalak Franciszek
  - 7. Paciorek Bronisław
  - 7. Sibinski Aleksander
  - 7. Piekowiak Czesław
  - 7. Szymanski Stanisław
  - 7. Labien Piotr
  - 7. Krawczyk Stefan
  - 7. Bartkowski Stefan
  - 7. Porys Władysław
  - 7. Makarewicz Jan
  - 7. Krupa Stanisław
  - 7. Dworknik Kazimierz
  - 7. Kosiak Bronisław
  - 7. Bartonowicz Józef
  - 7. Ciamponek Józef
  - 7. Jurek Stefan

136.

136. Pierwszy protokół władz polskiej administracji miejskiej i powiatowej w Szczecinku z 31 marca 1945 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie Oddział w Szczecinku, Starostwo Powiatowe w Szczecinku, sygn. 9, p. 1

137. Plan miasta wykonany w 1945 r., na którym odrębnie kolorem zaznaczono stopień zniszczeń budynków i obiekty zajęte przez wojska sowieckie w Szczecinku

Archiwum Państwowe w Koszalinie
Oddział w Szczecinku, Starostwo
Powiatowe w Szczecinku,
sygn. 221, p. 2

№ 3613/45

Евакуація до Польщі

Головний Уповноважений
(Główny Powołany)
Уряду Української РСР
(Rządu Ukraińskiego) 3300
(Польського Комітету Національного Визволення)
(Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego)
194 р.

Евакуаційний лист

Kata ewakuacyjna

Дано громадяннові

Вулиця Обухівська
містечко села (міста)
мієшканцюві wsi (miasta)

області (воєводства) в тому, що він за дозволом Головного Уповноваженого Уряду Української РСР (Польського Комітету Національного Визволення) по евакуації на територію Польщі (Української РСР) евакуюється з району (волости) Ланьськ області УРСР (воєводства Польщі) Ланьськ obwodu USSR (województwa Polakii) Ланьськ

З ним разом евакуюються такі члени його сім'ї:
Wraz z nim ewakuują się następujących członków jego rodziny:

ПРИЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ KAZIŠKO, IMIĘ, IMIĘ OJCA	Відомості документів Возраст на голову родини	Місце і рік народження Miejsce i rok urodzenia	Примітка Uwaga
<u>Кішак Павел с. Яна</u>	<u>21.07.1888</u>	<u>Бережів 1888</u>	
<u>Кішак Анна с. Петра</u>	<u>30.08</u>	<u>17.11.1888</u>	
<u>Кішак Євген с. Павла</u>	<u>10.08</u>	<u>8.11.1922</u>	

21 400

Словниці грошей

Словами зарплати дозволити вписано

Вписано под поз. № 288

РАЙОНОВИЙ КОДЕС ЗАПИСИВАННЯ
Miejsce i rok urodzenia

Пункт вписування

дн. 1. 1945

21 600

Словниці грошей

Словами зарплати дозволити вписано

Вписано под поз. № 288

РАЙОНОВИЙ КОДЕС ЗАПИСИВАННЯ
Miejsce i rok urodzenia

Пункт вписування

дн. 1. 1945

Громадянин
Obywatel

з собою перевозить коней 1 великої породи худоби 1 свиней 1 овць 1
разом з собою коні 1 рогачину 1 свиня 1 овця 1
кіз 1 інвентаря: плугів 1 сіялок 1 збіральних машин 1
інструментів 1 стовників 1 літвірок 1
продуктів тваринного походження 1 продуктів 1 цукру, цукрової мами 1
іншого вжитку 3 цукру 1 1 1
домового 3 цукру 1 1 1

М. п.
М. р.

Районний Уповноважений по евакуації
Rejonowy Powołany do ewakuacji

Представник сторама по
Przedstawiciel stora

рабону
rejona
рабону
rejona

139.

Województwo Lubelskie
powiat Hrubieszów

Zaświadczenie przesiedleńcze Nr 107/49

Ob. Rumak Paweł

Miejsce zamieszkania Podhorocze gm. Hrubieszów

Nr dowodu osobistego lub zaświadczenia spisowego
udaje się w ramach akcji przesiedleńczej do Czaplinku pow. Hrubieszów 4497

Celem objęcia gospodarstwa rolnego
(wzrostek rolni / wyceniony przez)

wraz z rodziną żoną Janą

dzieci 1) _____ lat
2) _____ lat
3) _____ lat
4) _____ lat

oraz zabiera ze sobą inwentarz:

żywy konie, krowy, 2 jagnięta, 2 świni, 11 kurczaków, 14 kaczek

martwy owce, 3 krowy, 1 jagnię, 1 krowa, 1 cielę, 10 kurczaków, 10 kaczek

Uprasza się wszystkie władze wojskowe oraz cywilne o okazywanie wszelkiej pomocy
w czasie podróży do wyznaczonego miejsca pobytu.

Hrubieszów dnia 18 listopada 1949 r.

Starosta [Signature]

Pełnomocnik Tymcz. Rządu R.P. _____ dn. _____ 194 r.

Na Okręg _____

Ob. _____ przydzielone zostaje

gospodarstwo (warstata) _____

w _____ pow. _____

140.

138. Karta ewakuacyjna z terenów Związku Radzieckiego wystawiona polskiej rodzinie w 1945 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Zbiór Stanisławy Zdunek, sygn. 1/1

139. Zdjęcie z 1945 r. przedstawiające Stanisława Zdunka, żołnierza 1. Armii Wojska Polskiego, który przeszedł szlak bojowy od Lenino do Berlina

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Zbiór Stanisławy Zdunek, sygn. 2/1

140. Zaświadczenie przesiedleńcze z 1949 r. wystawione przez Starostwo Powiatowe w Hrubieszowie Pawłowi Rumakowi w celu objęcia gospodarstwa rolnego w Czaplinku

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Zbiór Stanisławy Zdunek, sygn. 1/1

POLSKA RZECZPOSPOLITA LUDOWA
MINISTERSTWO ROLNICTWA

AKT NADANIA

Nr 1322

Na podstawie art. 5 i 10 dekretu z dnia 6 września 1951 r., o ochronie i uregulowaniu własności osadniczych gospodarstw chłopskich na obszarze Ziemi Odzyskanych (Dz U. Nr 46, poz. 340)

Powiatowa Komisja Ziemska, w Szerecinie, w
orzeczeniem z dnia 15 maja 1958 r.

ob. Pawłowiez Józef
imienn rodziców Krzysztof i Justyna
uradżony dnia 12/8 1907 w

gospodarstwo - działka w Szerecinie, rejon III
pow. Szerecinie, woj. Kozłolin -
(nazwa nieruchomości oraz położenie: gmina, powiat, województwo)

obejmujące(a):
1. grunty (rodzaj i powierzchnia w ha): 7,50 ha.

2. budynki: 1/2 domu mieszkalnego,
1/2 obory, 1/2 stodoły.

3. inwentarz żywy: 1 krowa, 1 owca.

4. inwentarz martwy: 1 cielę 1-letnie, 1 cielę 2-letnie, 1 cielę 3-letnie, 1 cielę 4-letnie, 1 cielę 5-letnie, 1 cielę 6-letnie, 1 cielę 7-letnie, 1 cielę 8-letnie, 1 cielę 9-letnie, 1 cielę 10-letnie, 1 cielę 11-letnie, 1 cielę 12-letnie, 1 cielę 13-letnie, 1 cielę 14-letnie, 1 cielę 15-letnie, 1 cielę 16-letnie, 1 cielę 17-letnie, 1 cielę 18-letnie, 1 cielę 19-letnie, 1 cielę 20-letnie.

Niniejszym aktem poświadczają, że nadane gospodarstwo - działka stanowi własność osoby w tym akcie wymienionej.

Szerecinie, dnia 15 maja 1958 r.

CZEŁONKOWIE
Powiatowej Komisji Ziemskiej

PRZEWODNICZĄCY
Powiatowej Komisji Ziemskiej

STARE ZIEMIE PIASTOWSKIE
WRÓCIŁY DO MATCERZY

141. Akt nadania gospodarstwa rolnego Józefowi Pawłowiczowi przez Powiatową Komisję Ziemską w Szczecinku w 1958 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Zbiór Stanisławy Zdunek, sygn. 1/1

142. Zaświadczenie o zatrudnieniu Józefa Sowy w Urzędzie Poczty i Telegrafów w Koszalinie, wydane w języku polskim i rosyjskim 24 marca 1945 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Zbiór Stefani Tomaszewskiej, sygn. 1/1

143. Pismo dyrektora Okręgu Poczty i Telegrafów z 24 marca 1945 r. w sprawie przydzielenia Józefa Sowy do służby w Urzędzie Poczty i Telegrafów w Koszalinie

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Zbiór Stefani Tomaszewskiej, sygn. 1/1

144. Fotografia polskich pocztowców przed wymarszem na manifestację, ok. 1946 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Zbiór Stefani Tomaszewskiej, sygn. 2/1

142.

143.

144.

WIADOMOŚCI KOSZALIŃSKIE

CENA zł. 1.—

Rok I

Koszalin, Niedziela 2 września 1945 r.

Nr. 1

Wrzesień 1939 roku

Tragedia września 1939 r. nie leży w klęsce. Nie może być dokumentem hańby porażka odniesiona w walce z przeważającymi siłami przeciwnika, choć efektem jej stały się bezmierne nieszczęścia, jakie spadły na naród. Tragedii września nie dostukujemy się w huk armat niemieckich pod Warszawą, jej korzenie tkwią głęboko w przeszłości.

Stawić bohaterstwo żołnierza Westerplatte, Modlina i Kutna, pisać czy mówić o obronie Warszawy to ukłon w stronę drogiej nam cieni, które wkrzesza serce.

Nie wrzesień sądzi historia, ale tych, którzy stali się jego przyczyną. Prokurator naszych dziejów nie będzie analizował dni pełnych gorczy narzniętych bólem, ale cośnie się do tego okresu, gdy w salach bankietowych w jarzącym się blasku światła podkopywano podstawy naszej siły. Niemcy Adolfa Hitlera reprezentowane przez Goeringów, Goebelów, Franków rozpoczęły swój niszczytelki pochód daleko wcześniej zanim lawina czołgów przelamala nasz front. P.p. Mosisicy, Beckowie, Sławoj-Sładkowsy hiesiadujący wraz z wodzami narodowego-socjalizmu oto galeria postaci, które akt oskarżenia obejmie do-

wodami lalszywej, krótkowzrocznej i zbrodniczej polityki.

Nie może również ujść uwadze, powierzchownego, nawet, obserwatora dysproporcja pomiędzy realną siłą, jaką reprezentowała nasza armia, a znakomicie rozbudowanym aparatem propagandowym, sławiącym potęgę, która nie istniała, szermującym pojęciami o mocarstwie znajdującym się jedynie na papierze. Rozczarowanie, jakie przeżył naród we wrześniu 1939 r. nie staje się udziałem wielu pokoleń, to nagłe załamanie się postawy psychicznej społeczeństwa, które do-

piero w latach niewoli w bezkompromisowej walce z okupantem odgarnęło ukryte i drzemające siły, jest dziełem tego kierunku politycznego, jaki bezskutecznie ufałże dziś odzyskać stracone bezpowrotnie zaufanie.

Jeśli obóz, który przegrał swoją stawkę na długie przed wrześniem 1939 roku rozpoczyna wykorzystując lalszywe sugestie, przy użyciu terroru, walkę o powrót do władzy, to właśnie rocznica wybuchu tej najkrwawszej w dziejach świata wojny, jest ostrzeżeniem, dla łatwowiernych, jawy po raz drugi daliby się powieść do nowej przepaści.

Nienodległość i Suwerenność jest takim samym kamieniem węgielnym polityki każdego szczerego demokracji-Polaka, jak to, że o losach Polski decyduwać mogą tylko te warstwy narodu, które są twórcze. Nie jest frazesem, że nową Polskę zbudować może tylko robotnik i chłop w sojuszu z pracującym inteligentem, a płytkim chwytem politycznym pozostaje twierdzenie, że jej niepodległość utrwali reakcja wsparta o filary, które już raz burza dziejowa zmiotła z najwyższą łatwocia z powierzchni ziemi.

W poniedziałek dn. 3 zstewart h. o godz. 18-iej w sali Kina Polonta Pełnomocnik Rządu R. P. na okręg Pomorze Zachodnie plk. Leonard BORKOWICZ

wygodni odaszy n. i.

„Konferencja w Poczdamie”

Wstęp wolny.

Odczyt organizuje Woj. Kamórka Polskiej Partii Robotniczej.

Dzisiaj Japonia podpisała kapitulację

London—Dzisiejszej niedz. o 3,30 czasu środkowo-europ. odbyła się uroczystość formalnego podpisania aktu kapitulacji japońskiej na pokładzie pancernika amerykańskiego „Missuri”. Ze strony sojuszników akt podpisał gen. Mac Arthur, ze strony japońskiej członek rodziny cesarskiej, premier książę Highaszkuni.

Przy podpisaniu aktu obecni byli przedstawiciele Anglii, Zw. Radzieckiego, Chln, Francji i Australii.

Australia żąda ukarania japońskich przestępców wojennych

Sidney, minister spraw zagr. Australii i prokurator generalny komunikują o utworzeniu przez Australię specjalnej komisji śledczej dla badania okrucieństw popełnionych przez Japończyków. Komisja udała się na tereny, wyzwolone spod okupacji japońskiej celem zebrania materiału o działalności japońskich przestępców wojennych.

Ambasador niem. w Rzymie oddał się w ręce sojuszników.

Rzym. Ambasador niemiecki w Rzymie von Weicker (dwaj i dwaj sekretarze ambasady którzy dotychczas ukrywali się w obrębie Watykanu, oddali się w ręce władz sojuszników. Weicker był jednym z czołowych polityków niem. min. spraw zagran.

Aresztowanie Meinsteina.

London. Władze Brytyjskie aresztowały marszałka von Meinsteina.

Państwowy Bank Rolny

Oddział Szczeciński

w Koszalinie

ul. Zw. Walki Młodych 17

Narodowy Bank Polski

Oddział w Koszalinie Tel. 21

Rachunek czekowy Nr. X - 3100

w P. K. O. w Gdyni

Koszalin, ul. 1 Maja 34

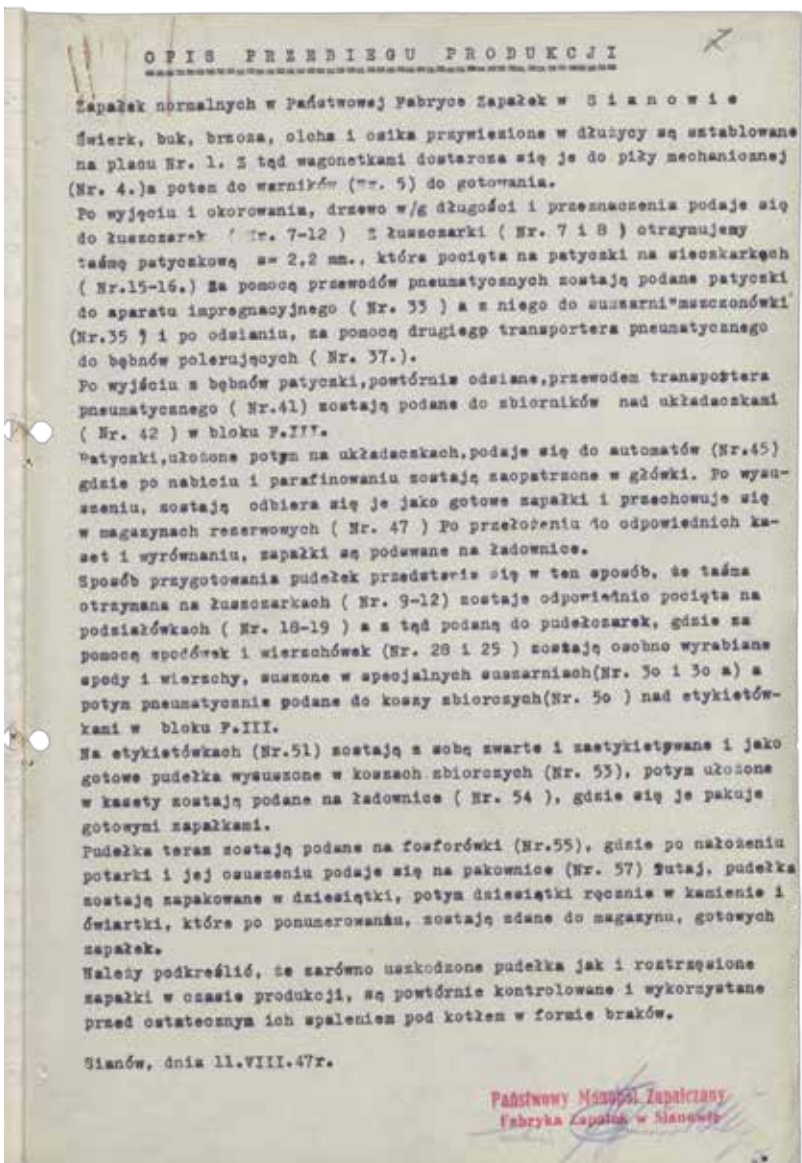

147.

148.

146. Plan Koszalina z 1946 r. zawierający wykaz ulic

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Zbiór Zbigniewa Wojtkiewicza, sygn. 1/9

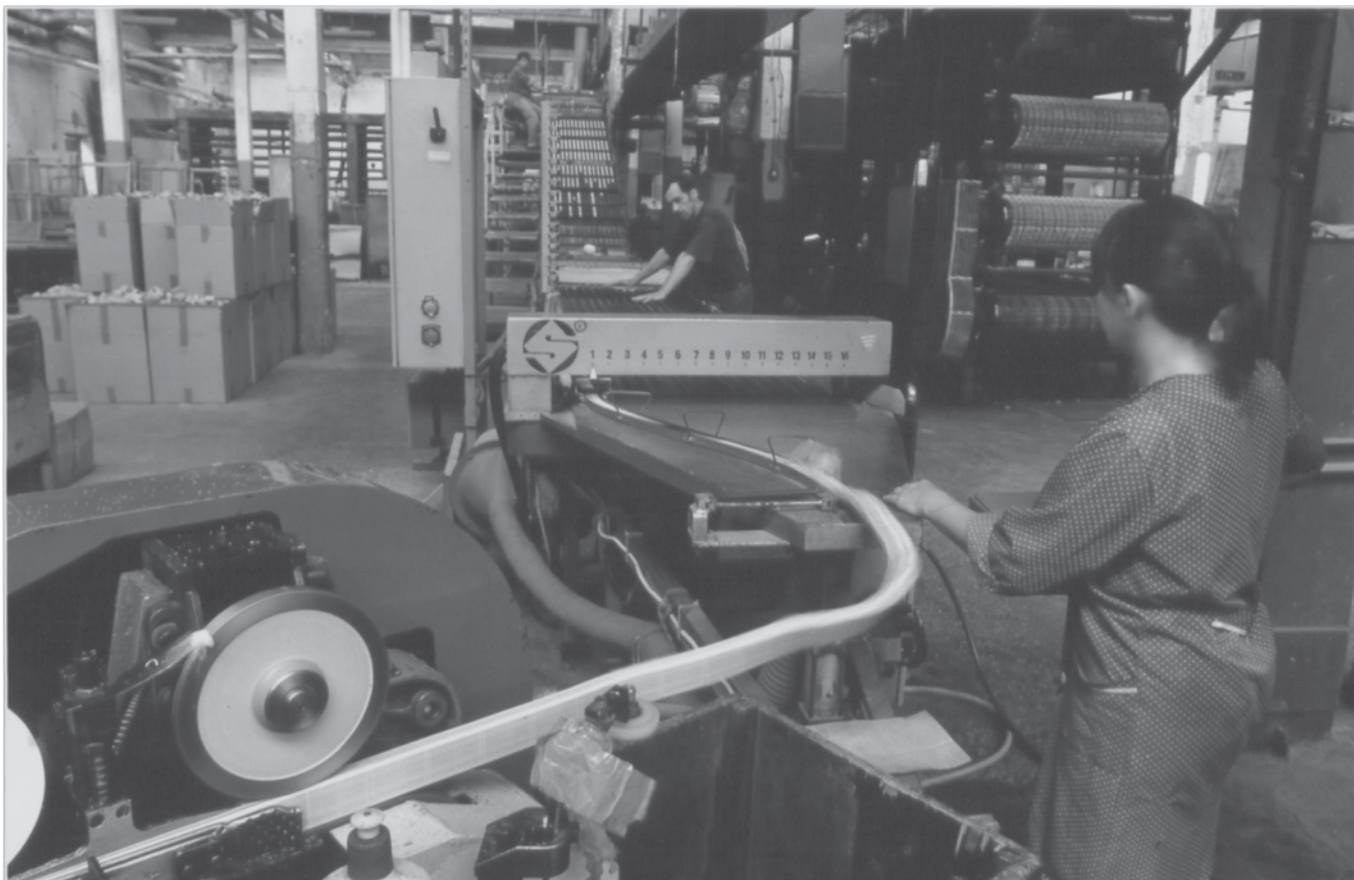
147. Zaświadczenie z 1 sierpnia 1947 r. potwierdzające, że Fabryka Zapalek w Sianowie jest własnością Państwowego Monopoli Zapalczanego

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
„Polmatch” Zakłady Przemysłu Zapalczanego w Sianowie, sygn. I, p. 2

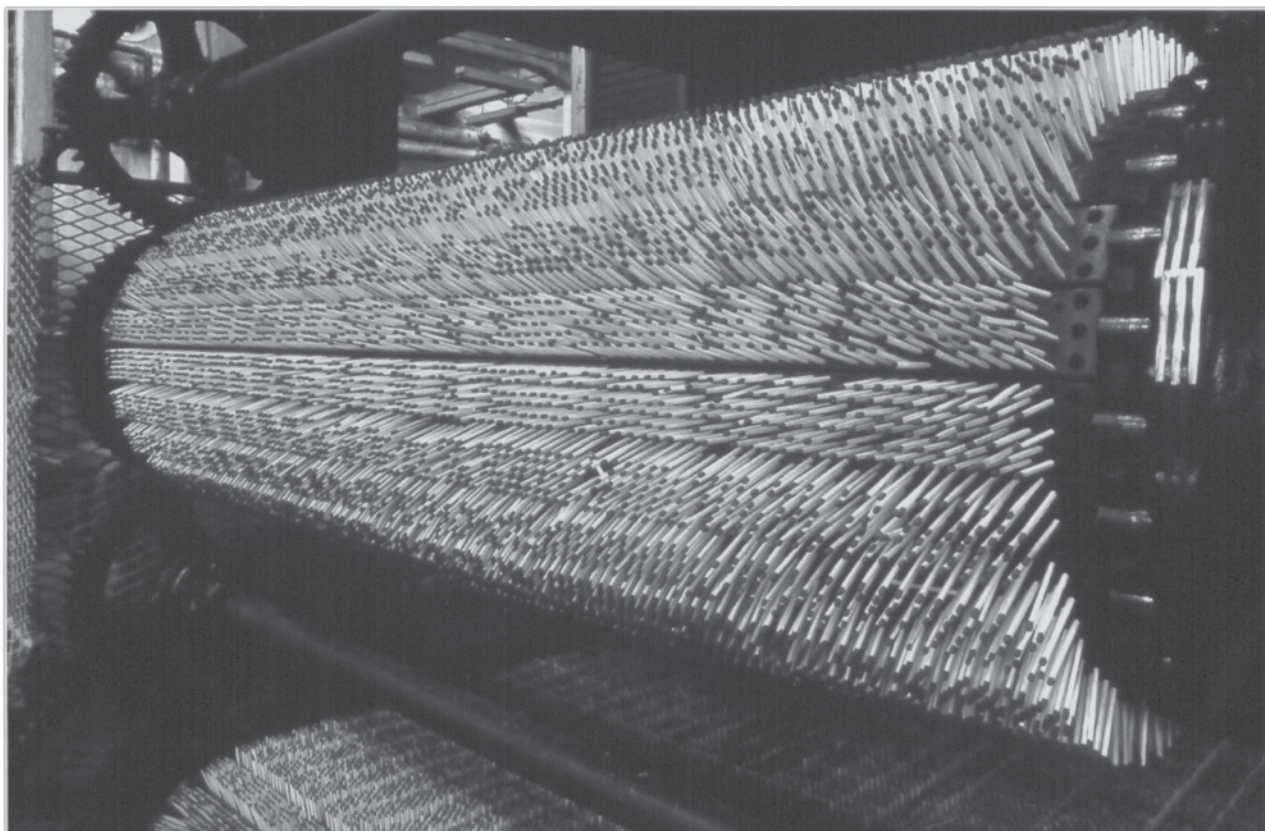
148. Opis z 11 sierpnia 1947 r. dotyczący przebiegu produkcji w Państwowej Fabryce Zapalek w Sianowie

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
„Polmatch” Zakłady Przemysłu Zapalczanego w Sianowie, sygn. I, p. 7

149a.

149b.

149a.–149b. Zdjęcia hali produkcyjnej sianowskiej fabryki zapalek wykonane w 2000 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, „Polmatch” Zakłady Przemysłu Zapalczanego w Sianowie, sygn. 1, p. 2

150. Kursanci Państwowej Szkoły Samochodowej w Szczecinku w 1948 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie Oddział w Szczecinku, Spuścizna po Józefie Sakrajdzie, sygn. 20

151. Ksiądz Anatol Sałaga – pierwszy proboszcz i dziekan dekanatu szczecineckiego oraz poseł Józef Macichowski, fotografia wykonana w Szczecinku, ok. 1950 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie Oddział w Szczecinku, Spuścizna po Józefie Sakrajdzie, sygn. 17

152. Fotografia pracowników Starostwa Powiatowego w Szczecinku wykonana w 1950 r., na której widoczni są: Edmund Łuczak – pierwszy polski lekarz w Szczecinku, Aleksander Przelicki – starosta oraz Stanisław Zakrzewski – wicestarosta

Archiwum Państwowe w Koszalinie Oddział w Szczecinku, Spuścizna po Józefie Sakrajdzie, sygn. 77

150.

151.

152.

MINISTER ROLNICTWA

Bolszewice dnia 24 XI 1953 r.

Nakaz pracy Nr 15

Na podstawie art. 5 ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o planowym zatrudnianiu absolwentów średnich szkół zawodowych oraz szkół wyższych (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 106) przydziela się:

Obywatela(ke) Małgorzata Mami
(nazwisko i imię)

zamieszkałego(tą) Jankrowy, przy Skarszewy Nr domu .....
technik rachunkowości Rolnej
(zawód wyuczony, specjalność)

absolwenta(ke) Państw. Techn. Rolnej Bolszewice
(Nazwa szkoły, wydział, adres)

do pracy w resorcie Ministerstwo PR

w celu zatrudnienia w zakładzie określonym w skierowaniu do pracy, zgodnie z kwalifikacjami Obywatela(ki) na czas

od 1 sierpnia 1953
(dzień, miesiąc, rok podjęcia pracy)

do dnia 31 grudnia 1953
(dzień, miesiąc, rok zakończenia pracy)

(pieczęć okrągła)

(podpis)

Skierowanie do pracy

Na podstawie powyższego nakazu pracy skieruję Obywatela(ke) do pracy
w Okr. Zarządzie P. O. R. Bolszewice
(nazwa zakładu pracy i adres)

w charakterze księgowy techn. z uposażeniem 1000 zł
(stanowisko) (grupa)

Nr. 1 do 2 pkt. Skier. Pracy P. O. R. na okres wyżej oznaczony.
Pol. 51/52 (uposażenia, dodatki)

(Pieczęć okrągła Ministerstwa
któremu podlega
zakład pracy)

(podpis)

157.

157. Zofia Dorożyńska z uczestnikami festiwalu podczas V Festiwalu Młodzieży i Studentów w Warszawie, 2 sierpnia 1955 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie
Oddział w Szczecinku,
Spuścizna po Zofii Dorożyńskiej,
sygn. 480

158a.–158b. Uroczystości z okazji odsłonięcia pomnika Bohaterów Wału Pomorskiego w Szczecinku w 1957 r. Wyprowadzenie pocztów sztandarowych na placu Wolności

Archiwum Państwowe w Koszalinie
Oddział w Szczecinku, Związek Bojowników
o Wolność i Demokrację Oddział Powiatowy
w Szczecinku, sygn. 32, p. 10

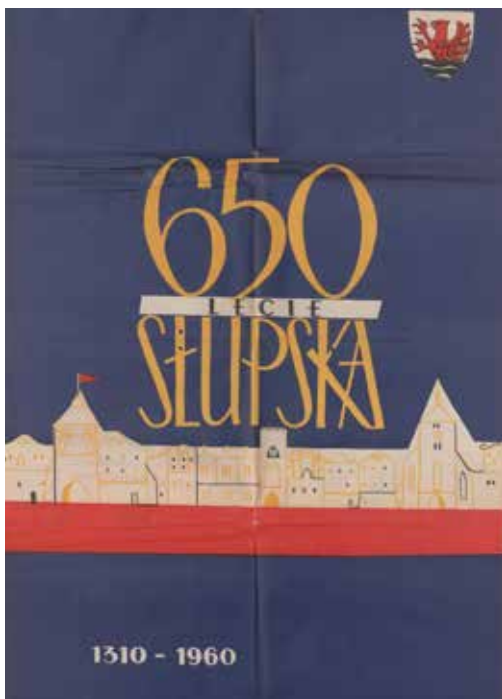

158a.

158b.

160.

160. Plakat wydrukowany w 1960 r. na okoliczność jubileuszu 650-lecia Słupska

Archiwum Państwowe w Koszalinie Oddział w Słupsku, Miejska Rada Narodowa i Zarząd Miejski w Słupsku, sygn. 474, p. 12

161. Ul. 9 Maja, obecnie ul. Władysława Bartoszewskiego w Szczecinku w latach 60. XX w.

Archiwum Państwowe w Koszalinie Oddział w Szczecinku, Spuścizna po Zdzisławie Naji, sygn. 234

161.

Rezolucja studentów PG

podjęta na wiecu zorganizowanym przez ZSP
za zezwoleniem władz uczelni w dniu 12 marca
1968 r. w hali Gmachu Głównego PG.

- 1) Solidaryzujemy się ze społeczeństwem polskim
a przede wszystkim z polską klasą robotniczą.
- 2) Zdecydowanie popieramy studentów Warszawy.
- 3) Potępiamy policyjne metody zastosowane przy rozstrząsaniu
sytuacji na wiecach w Warszawie (bicie, kopanie, gazy łzawiące)
- 4) Odcinamy się od chuliganów i rozrabiaczy, niemniej uważamy,
że najwyższy czas by nie traktować naszych wystąpień,
jako wybryki bananowych, awanturniczych studentów i chuli-
ganów, lecz jako wystąpienie ludzi; których pierwszym celem jest
sprawa socjalizmu i demokracji.
- 5) Domagamy się uczynnego, dogłębnego i wspólnego ze studentami
rozważenia sytuacji społeczna akademickiego i społeczeństwa.
- 6) Zdecydowanie potępiamy dotychczasowe informacje prasowe
jako tendencyjne, ułóżające godności obywatela i żądamy
oficjalnego odwołania w prasie.
- 7) Domagamy się wolności prasy, publikacji i widelisk
oraz weryfikacji metod funkcjonowania organów kontroli.
- 8) Domagamy się i żądamy cofnięcia represji wobec studentów
Warszawy, którzy brali udział w wiecach protestacyjnych.
- 9) Domagamy się eksterytoralności wyższych urzędów.
- 10) Żądamy zagwarantowania pełnych swobód obywatelskich
dla wszystkich uczestników wieców i zgromadzeń posługują-
cych ustalonymi wydanieniami, które odbyły się i, być może,
kiedyś się odbędą.
- 11) Domagamy się i żądamy zamieszczenia powyższych
rezolucji w prasie, radio i telewizji.

Robotnicy!

Jesteśmy postawieni w trudnym położeniu
i prosimy o zrozumienie i poparcie.

Przeczytaj - podaj dalej!

163.

163. Rezolucja studentów Politechniki Gdańskiej z 12 marca 1968 r. popierająca
m.in. protest studentów z Warszawy

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Zbiór Wacława Nowickiego, sygn. 1/1

164c.-164d. Patenty zagraniczne z lat 70. XX w. znajdujące się w dokumentacji Zakładu Techniki Próżniowej „TEPRO” w Koszalinie, wystawione w językach rosyjskim i czeskim

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Zakład Techniki Próżniowej „TEPRO” w Koszalinie, sygn. 360 p. 41, 74

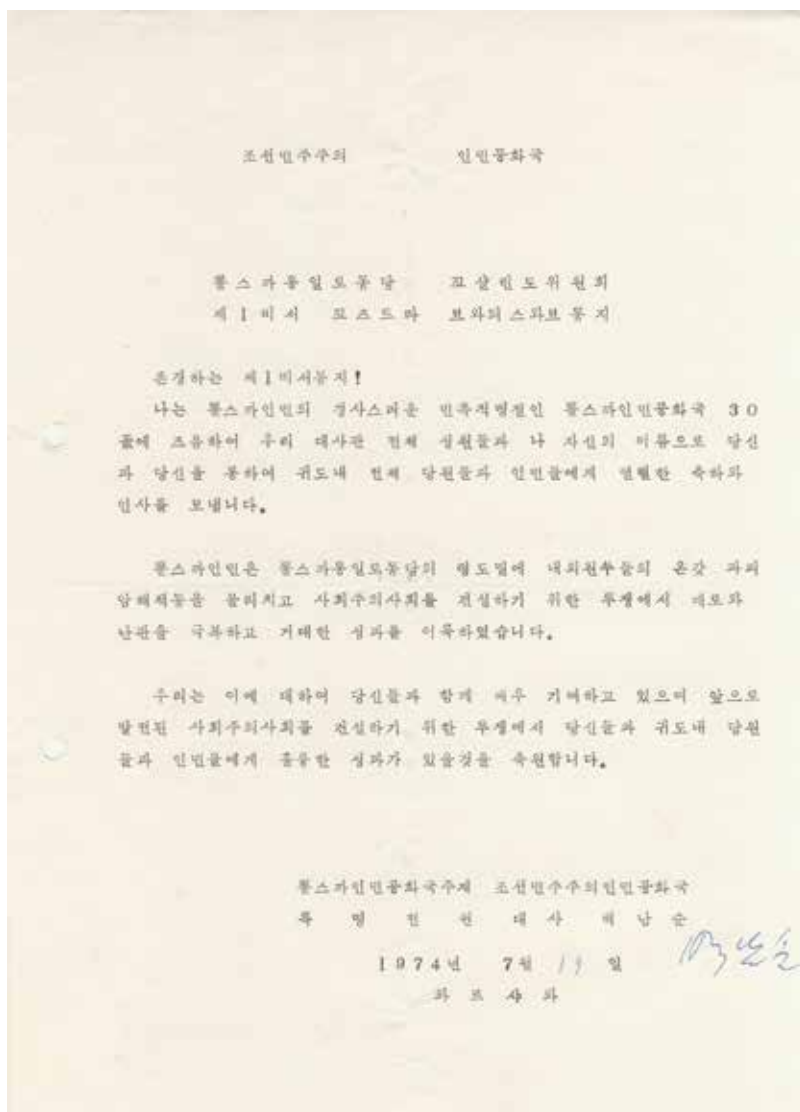
164c.

164d.

165. List w języku koreańskim z 19 lipca 1974 r. z życzeniami od Paik Nam Sun – Ambasadora Nadzwyczajnego i Pełnomocnego Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej w Polsce do Władysława Kozdry – I sekretarza Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Koszalinie z okazji XXX-lecia Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. W liście napisano m.in. „Naród polski pod kierownictwem PZPR rozgromiając dywersyjno-wyrotowe knowania ze strony wrogów zewnętrznych i wewnętrznych osiągnął wielkie sukcesy pokonując trudności i przeszkody w budownictwie socjalistycznym”

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Komitet Wojewódzki Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Koszalinie, sygn. 4172

165.

166.

166. Zofia Dorożyńska prowadzi zajęcia przy fortepianie w Państwowej Szkole Muzycznej w Szczecinku w 1976 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie
Oddział w Szczecinku,
Spuścizna po Zofii
Dorożyńskiej, sygn. 234

167.

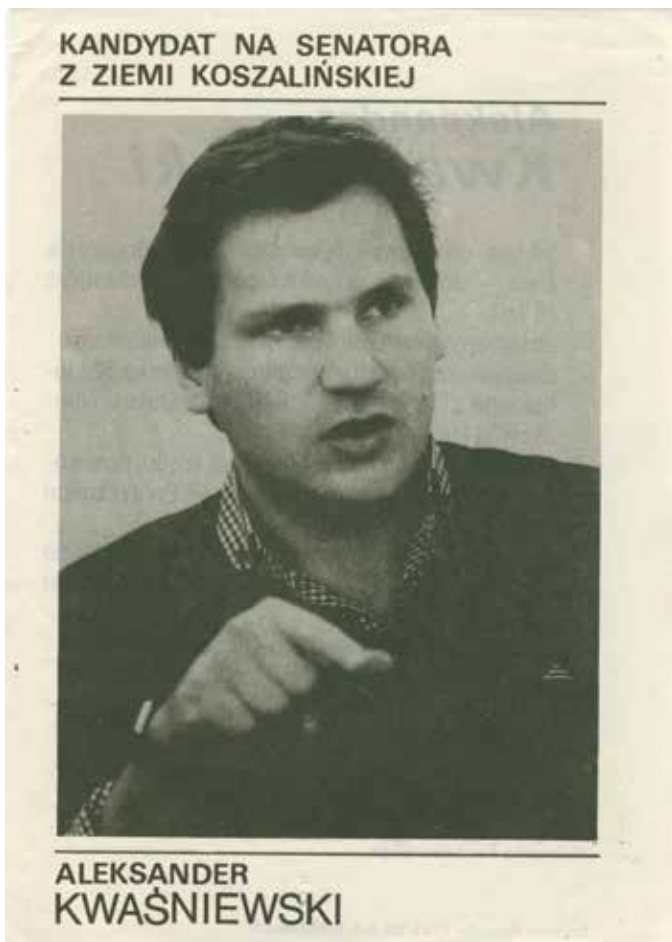

168.

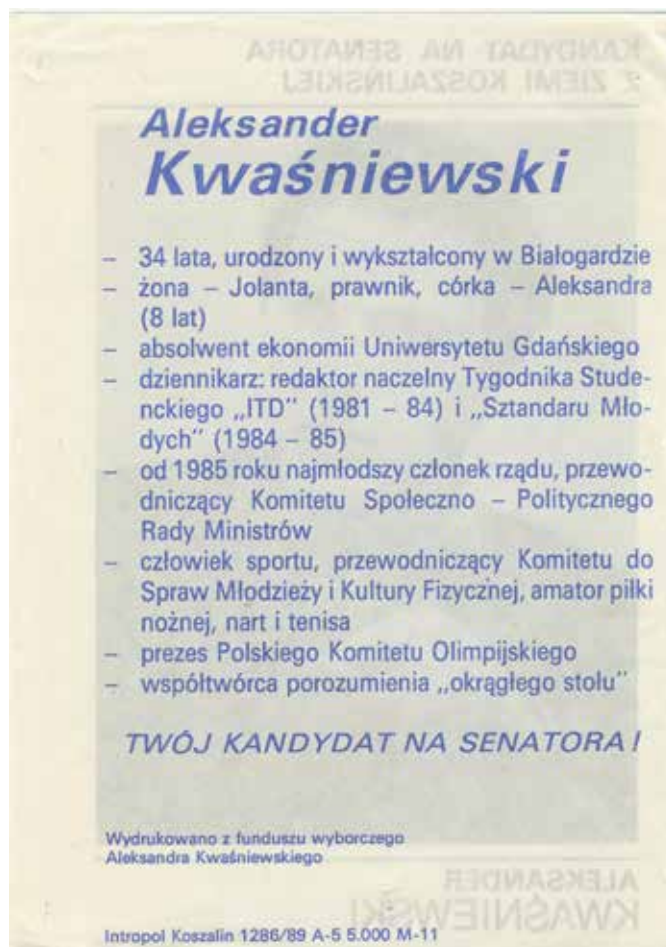

169.

170a.

170b.

167. Komitet Zakładowy Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” przy Państwowym Przedsiębiorstwie „Polmozbyt” w Koszalinie we wrześniu 1980 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Spuścizna Janusza Bortnika, sygn. 2/1

168. Ogłoszenie strajku ostrzegawczego 3 października 1980 r. przez Komitet Zakładowy Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” przy Państwowym Przedsiębiorstwie „Polmozbyt” w Koszalinie

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Spuścizna Janusza Bortnika, sygn. 2/3

169. Delegacja koszalińskiej „Solidarności” z wieńcem biało-czerwonych kwiatów w kształcie konturu Polski w drodze na pogrzeb księdza Jerzego Popiełuszki. Na zdjęciu m.in.: Jan Mikusek, Anna Roźniatowska, Joanna Melnyk, Zofia Toporkiewicz, Krystyna Zalewska, Marek Toporkiewicz, Warszawa, 3 listopada 1984 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Spuścizna Janusza Bortnika, sygn. 2/4

170a.–170b. Ulotka wyborcza kandydata na senatora ziemi koszalińskiej Aleksandra Kwaśniewskiego, startującego w wyborach parlamentarnych 4 czerwca 1989 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Spuścizna Janusza Bortnika, sygn. 3/1

g/e
A

Koszalin, dn. 29.01.1982 r.

Tajne
Egz. nr 1

I SEKRETARZ
KOMITETU WOJEWÓDZKIEGO PZPR
W K O S Z A L I N I E

I N F O R M A C J A   NR 568/82

o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego
na terenie woj. koszalińskiego w dn. 29.01.1982 r.

1. Wśród różnych grup społecznych w województwie koszalińskim notujemy nadal kontrowersyjne dyskusje na temat podwyżki cen i rekompensat. Dominują poglądy, że będą znacznie trudniejsze warunki życia, gdyż rekompensaty w pewnym stopniu zniwelują podwyżki cen artykułów spożywczych, a wysokie podwyżki cen artykułów przemysłowych obciążą całkowicie ludzi mniej zamożnych.
2. Wśród młodszej części załóg z dużym zadowoleniem przyjęto decyzję o zwiększeniu kredytu dla młodych małżeństw.
W dniu 28 bm. przeprowadzono w ramach działań "KLON" rozmowę ostrzegawczą z członkiem "Solidarności" przy "Transbud" w Koszalinie, który podpisał stosowne zobowiązanie o lojalności wobec władz.
3. W społeczeństwie wiejskim naszego województwa panuje duże niezadowolenie z powodu nieobjęcia rolników rekompensatami. Padają stwierdzenia, że operacja podwyżek cen może spowodować dalszy rozłam między wsią a miastem. Podobne niezadowolenie ujawniają członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych. Są oni zdania, że tak samo pracują i odstawiają plody rolne jak pracownicy PGR i SHR. Istnieją obawy, że z tego powodu może spaść wydajność pracy i może nastąpić zachwianie spokoju społecznego.
4. Istotnych danych nie uzyskano.

5. W dniu 29 bm. o godz. 13⁰⁰ na cmentarzu komunalnym w Koszalinie odbył się pogrzeb ob. Jana Stawińskiego, lat 22, ostatnio na stałe zamieszkałego w Koszalinie przy ul. Bałtyckiej 38. Wymieniony zmarł w dn. 25 bm. na skutek odniesionych obrażeń podczas zajść na terenie kopalni "Wujek", gdzie zatrudniony był jako górnik.

Uroczystości pogrzebowe zostały przeprowadzone odprawieniem nabożeństwa żałobnego w kościele parafialnym franciszkanów pw. Krzyża w Koszalinie. W trakcie nabożeństwa w kościele uczestniczyło okio 100 osób. Kazania nie wygłoszono.

Na cmentarzu mowę pożegnalną wygłosił o. Rajmund Marszałkowski - wikariusz wspomnianej parafii. Po odmówieniu wspólnej modlitwy zakonnik nawiązał do daty 16 grudnia 1980 r. związanej z odświeżeniem pomnika poległych robotników na Wybrzeżu.

Wspomniał, że w czasie tychże uroczystości składano oficjalne deklaracje, że tragedia grudniowa z 1970 roku nigdy nie może się powtórzyć. Serca Polaków pałały wówczas nadzieją - kontynuował mówca, że rozpoczyna się nowy etap historii, który zapewni wszystkim poczucie jedności i sprawiedliwości. I oto nowe ofiary, i oto znowu stajemy nad trumnami, stajemy nad trumną młodego człowieka, który oddaje życie dla tej samej sprawy.

Jakie więc gwarancje, jakie więc zaufanie do tych, którzy zapewniali?

W dalszej części kazania powiedział następująco: "Bóg upomni się o to życie, bo ta krew woła o pomstę do nieba. Kainowa zbrodnia dokonana na bracie Polaku, który pragnął jak wszyscy pragniemu dobra. Pragnął miłości, sprawiedliwości i prawdziwego pokoju. Dlatego chcemy wyrazić naszą jedność z całym narodem i błagamy Boga by słowa psalmu, wypisane u stóp trzecich krzyży w Gdańsku spełniły się w naszym narodzie i aby na wspomnienie ich nie trzeba było długo czekać".

W końcowej części kazania wzywał do modłów za osoby błądzące oraz za tych którzy pragną siłą i przemocą zaprowadzić wszystkich do rzekomego dobra. Nadmieniał, że nigdy dobra nie osiągnie się gwałtem, przemocą i zbrodnią.

W pogrzebie udział wzięło około 170 osób.

Uroczystości pogrzebowe przebiegały spokojnie, bez zakłóceń i negatywnych zjawisk o charakterze politycznym. Nie stwierdzono również przypadków składania wieńców i wiązanek z szarfami i napisem "Solidarność".

O przebiegu pogrzebu powiadomiono Komendanta Wojewódzkiego MO w Katowicach.

6. Wydział Paszportów KWMO w Koszalinie uzyskał informację, że w RFN bardzo łatwo można otrzymać azyl polityczny. Wystarczy podać, że jest się członkiem "Solidarności" lub innej organizacji społecznej, aktualnie zawieszanej a nawet członkiem PZPR i już są propozycje uzyskania azylu. Nawet osobom zabiegającym o przedłużenie wizy wprost proponuje się pozostanie na Zachodzie. Ponadto uzyskano informację, że w Hamburgu dwa do trzech razy w tygodniu organizowane są manifestacje jako protest p-ko wprowadzeniu stanu wojennego w Polsce, do których wykorzystuje się m.in. Polaków posiadających azyl polityczny.

7. W parku nieopodal amfiteatru w Koszalinie znaleziono dwa plakaty /ulotki/ o treści: "Solidarność" - znak Polski walczącej, pomścimy, w podpisie Polacy. Ustaleniem autora zajmuje się Komenda Miejska MO w Koszalinie.

8. Istotnych danych nie uzyskano.

9. a/ w dniach 27, 28 bm. na terenie województwa przeprowadzono operacje krypt. "Rynek". Uzyskano następujące rezultaty:

użyto siły

- funkcjonariusze MO	- 237
- pracowników kontroli zawodowej	- 15
- inspektorów kontroli społecznej	- 96
- członków ORMO	- 123

przeprowadzono kontroli:

- lokali sklepowych i gastronomicznych	- 263
- magazynów	- 18
- mieszkań prywatnych	- 37
- masarni	- 1
- samochodów dostawczych	- 426
- innych samochodów gosp. uspołecznionej	- 705
- samochodów prywatnych	- 2428

44 N

- 4 -

uzyskano rezultaty:

- wszczęto postępowan przygotawczych - 10
- skierowano wniosków do kolegium - 27
- ukarano ME - 41 na 24.300,- zł
- zabezpieczono towary będące przedmiotem spekulacji wartości 1.406.600,- zł,
- ujawniono towary ukryte przed nabyciem wartości 246.054,- zł.

Komisariat MO w Świdwinie w Rolniczym Densu Handlowym ujawnił ukryte towary chemiczne i metalowe na sumę 10.764,- zł. W czasie przeszukiwania mieszkań kierowniczk sklepu znalaziono telewizory, zegarki, magnetofony, radioodbiorniki i inne towary na ogólną wartość ponad 80 tys. zł.

Posterunek M^o Kamyśł ujawnił, że komwojent STW zawiązał mafia wartości ponad 25 tys. zł. do Gospodarza od którego wziął pieniądze, które następnie uelłował dostarczyć do sklepu wraz z fakturą.

KMO Koszalin wszczęła dwa postępowania przygotowawcze w sprawie spekulacyjnego gromadzenia towarów wartości co najmniej 800 tys. zł. Ponadto w innym mieszkaniu prywatnym w Koszalinie ujawniono ogromną dzony w celach spekulacyjnych towar w postaci galanterii odzieżowej i części motoryzacyjnych wartości 200 tys. zł.

9.b/ w systemie działań porządek i bezpieczeństwo zostały ubyte siły i środki:

Ogółen funkcjonariuszy MO	- 625
w tym:	
- przesłani	- 460
- Kuchu Drogowego	- 28
- ROKO	- 141
Kadto osłonków CPKO	- 448
- żołnierzy WP	- 63
- pojazdów	- 67

Uzyskano wyniki:

- wylegitymowano osób	- 254
- poucsono osób	- 216

17d.

48 N

- 5 -

- zatrzymano w areszcie za przestępstwa - 6
- " " " " za wykroczenia - 21
- skontrolowano pojazdów - 1108
- " " " " obiektów - 856
- molin - 27
- ukarano MK 98 osób na sumę 42.700,- zł.
- skierowano wniosków do kolegium - 25

ZASTĘPCA KOMENDANTA WOJ. MO
TYS. POLITYCZNO-WYCHOWAWCZYCH
W
Wojcik
PPLK STANISŁAW HORNISE

17c.

171a.-171c. Informacja Służby Bezpieczeństwa z 29 stycznia 1982 r. zawierająca m.in. relację z przebiegu pogrzebu Janka Stawisińskiego - górnika zamordowanego w stanie wojennym w kopalni „Wujek”

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Komitet Wojewódzki Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Koszalinie, sygn. 4246, p. 74-78

P R O T O K O Ł

Zabezpieczenia majątku NSZZ "Solidarność", Komisji Zakładowej przy Lekarskiej Spółdzielni Pracy w Koszalinie sporządzony w dniu 16.XII.1981r.

Komisja w składzie

1. Ob. Wanda Kostka - prezes
2. Ob. Henryk Gešciniak - z-ca prezesa
3. Ob. Krystyna Penińska - spec. d/s organ. usług

dekanała zabezpieczenia agend i sprzętu NSZZ "Solidarność" znajdującego się w posiadaniu Ob. Zefii Wieniawskiej - pełniącej funkcję przewodniczącego NSZZ "Solidarność".

Zabezpieczeniem objęte:

1. Pieczętę o treści
2. Legitymację nr 320 wystawioną na nazwisko Ob. Zefia Wieniawska przewodnicząca Komisji.
3. Książeczka czekowa z wykorzystanym ostatnim numerem czeku Nr L S 0920452 na kwotę 1.050,-zł
4. Wyciąg bankowy z dnia 9.02.1981. Konto 7/01 81-12-09 z saldem 11.111,- zł.
5. Deklaracje członkowskie wypełnione przez 35 osób.
6. Deklaracje członkowskie niewypełnione - szt. 19
7. Spis członków - obejmujący 30 nazwisk.
8. Protokół z zebrania wybrczego z dnia 28. II. 1981 r.
9. Protokół tymczasowego regulaminu przyznawania zasiłków statutowych ze środków NSZZ "Solidarność".

Protokół sporządzony w 2 jednobrzmiących egzemplarzach - z czego otrzymują 1 egzemplarz strona przekształcająca, 1 egzemplarz Komisja.

Zabezpieczone agendy przekazane do depozytu prezesa Spółdzielni.

Przekazujący:

Wiemianka Łopka

Komisja.

1.
2.
3.
Kostka

172.

172. Protokół zabezpieczenia majątku Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” Komisji Zakładowej przy Lekarskiej Spółdzielni Pracy w Koszalinie, sporządzony w stanie wojennym w Polsce 16 grudnia 1981 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Spuścizna Jolanty Kurowskiej, sygn. 1/1

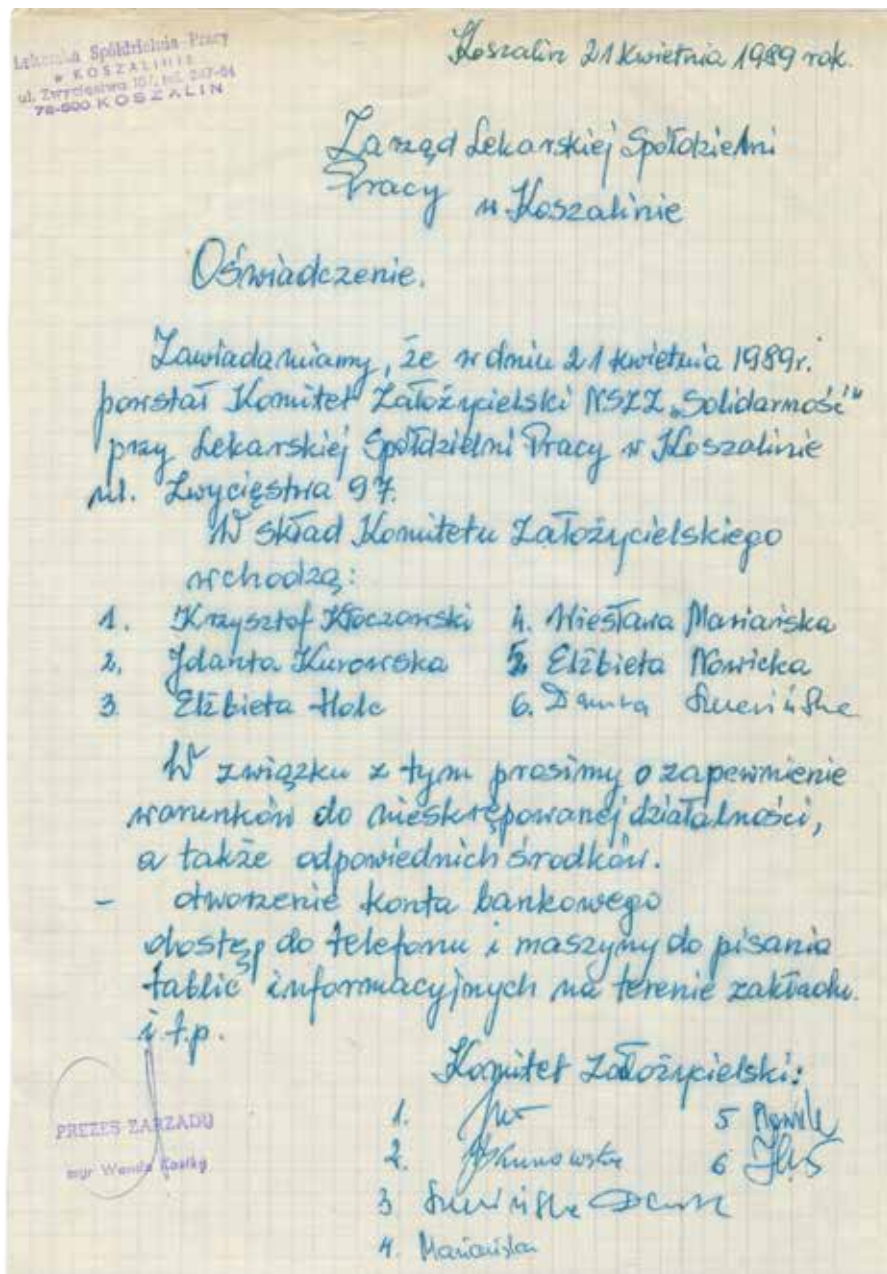

173. Oświadczenie o powołaniu Komitetu Założycielskiego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” przy Lekarskiej Spółdzielni Pracy w Koszalinie z 21 kwietnia 1989 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Spuścizna Jolanty Kurowskiej, sygn. 1/2

174a.-174b. Legitymacja Gabrieli Cwojdzńskiej sporządzona nielegalnie przez osadzonych w Obozie Internowania w Darłównku 1 lipca 1982 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Spuścizna Gabrieli Cwojdzńskiej, sygn. 3

173.

174a.

174b.

- odpis -

Janina Stawisińska
ul. Bałtycka 38/8
75-331 Koszalin

Koszalin, dn. 1.08.1983r.

Do Prokuratora Wojewódzkiego
mgr Stanisław ~~Omura~~
w Koszalinie

S k a r g a

W związku z dokonaną rewizją w dniu 29.07.1983r. u moich córek w namiocie, Małgorzata i Beata Stawisińskie, które pracują w Gmin. Cór. Sportu i Rekreacji w Mielnie w charakterze ratowniczek.
Rewizja i przesłuchanie na Posterunku M.O. w Mielnie odbyła się na polecenie p. Prokuratora w poszukiwaniu "przedmiotów pochodzących" z przestępstwa - jakich ???
Upzejmie proszę o wyjaśnienie mi jako matce, dlaczego to właśnie i z jakich przyczyn i powodów ~~przez~~ przeprowadza się rewizje u moich dzieci i ich najbliższego otoczenia. tak jak u recydywistów ???
Jakie przestępstwa dokonały moje córki??
Mogę zapewnić Pana, że żadne z moich dzieci nie było, nie jest i nigdy nie będzie przestępcą
Zapytuję Pana, czy dla Was zamało jeszcze, że zamordowaliście mojego pierwotnego i jedyne go syna, z którego byłem i jestem jako matka dumna/napewno wywiad to potwierdził/. Czy to morderstwo, czy dla was to zamało??
Dlaczego nas tropicie jak przestępców, jak zaszczone zwierzęta??
Czego od nas chcecie?? Czy chcecie nas "wykończyć" psychicznie ciągłym nękaniami??
Jeżeli jesteśmy przestępcami, to w imieniu "prawa" niech Pan karze nas rozstrzelać, myślę że Pana podpis do tego wystarczy.
Ja osobiście odczuwam i czuję się tak, jak w czasie okupacji hitlerowskiej. Moja matka, tak jak ja teraz, tylko ciągle czekała, jak był dzwonek do drzwi, czy idę po nas. Ale ówczesne czasy nie mogą porównywać się do obecnych, bo wówczas byliśmy w okupowanym kraju przez wroga, a teraz żyjemy w naszym kraju: "wolni od okupanta", w kraju socjalistycznym, który rządzi się prawem, sprawiedliwością i zasadami humanitaryzmu.
Dlatego ja, jako matka, zapytuję Pana, dlaczego moje dzieci w wolnym, praworządym, socjalistycznym kraju są "ścigane", za co ???
Nie moje dzieci i nie ja wytworzyły taką atmosferę jaka w Polsce jest, a winowajców tego szuka się zupełnie gdzie indziej. Sprawcy tego całego "bałaganu" w Polsce zbudowali dla siebie i swoich całych rodzin raj na ziemi, kosztem trudu, potu, wyzysku i krwi robotnika.
To nie robotnik zagraża "partii i władzy", a odwrotnie to na rozkaz "partii i władzy" zabija się robotników, młodzież i dzieci.
To co tu napisałam jest moim odczuciem jako matki, której syn został zamordowany mając tylko 21 lat, który dopiero rozpoczął swe samodzielne życie w kraju socjalistycznym, a socjalizm /mnie uczone/ winien służyć dobru człowieka, a tymczasem w Polsce służy zabijaniu zupełnie niewinnych ludzi, a chroni tych, którzy Polskę puścili z torbami na żebry do tych zgniłych kraj zachodnich. Swoje dzieci też lokują na tym zgniłym Zachodzie, żeby było im dobrze, żeby im włos z głowy nie spadł, żeby przeczekali ciężkie czasy w Polsce. Czemuż to oni swoich dzieci nie lokują na Wschodzie, tylko w tej "zgniliznie"??
Jeżeli uważa Pan, że to my, moja rodzina jest temu winna, niech Pan nas też każe zabić, albo przestańcie sam nękać w imię "prawa" i sprawiedliwości" ? bo ani ja, ani moje dzieci swoich poglądów ze strachu nie zmienimy!!!
Mam tylko jedną nadzieję, że kiedyś staniemy wszyscy przed obliczem "prawdziwej sprawiedliwości" - Bożej, Pan też, bo z moich obserwacji na cmentarzu widzę, że jak jest pogrzebek nie ma krzyża, tylko "decha", a później pojawia się krzyż i napis na górze "Świętej Pamięci", a na dole a na dole "Cześć jego pamięci" - spokój jego duszy, a wniosek z tego nasuwa się sam, że wszyscy boimy się sprawiedliwości Bożej.
Zegnę Pana, Panie Prokuratorze i z nieciepliwością czekam na odpowiedź na moją skargę,-

Janina Stawisińska

178.

179.

180.

178. Mistrzyni województwa koszalińskiego SKS „MEDYK” w Szczecinku w składzie (od lewej): Wioletta Krystopik, Lilla Lis, Joanna Kolek, Stanisława Sałata, Elżbieta Stroczyńska, Aleksandra Poczekajło oraz trener Kazimierz Margol w 1983 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie
Oddział w Szczecinku, Spuścizna
Kazimierza Margola, sygn. 119

179. Uroczystości pogrzebowe księdza Jerzego Popiełuszki 3 listopada 1984 r. w Warszawie

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Zbiór rodzeństwa Grażyny Fotek
i Waldemara Czepulkowskiego, sygn. 2

180. Transparenty i wieńce kwiatów przed kościołem św. Stanisława Kostki w Warszawie podczas uroczystości pogrzebowych ks. Jerzego Popiełuszki 3 listopada 1984 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Zbiór rodzeństwa Grażyny Fotek
i Waldemara Czepulkowskiego, sygn. 1

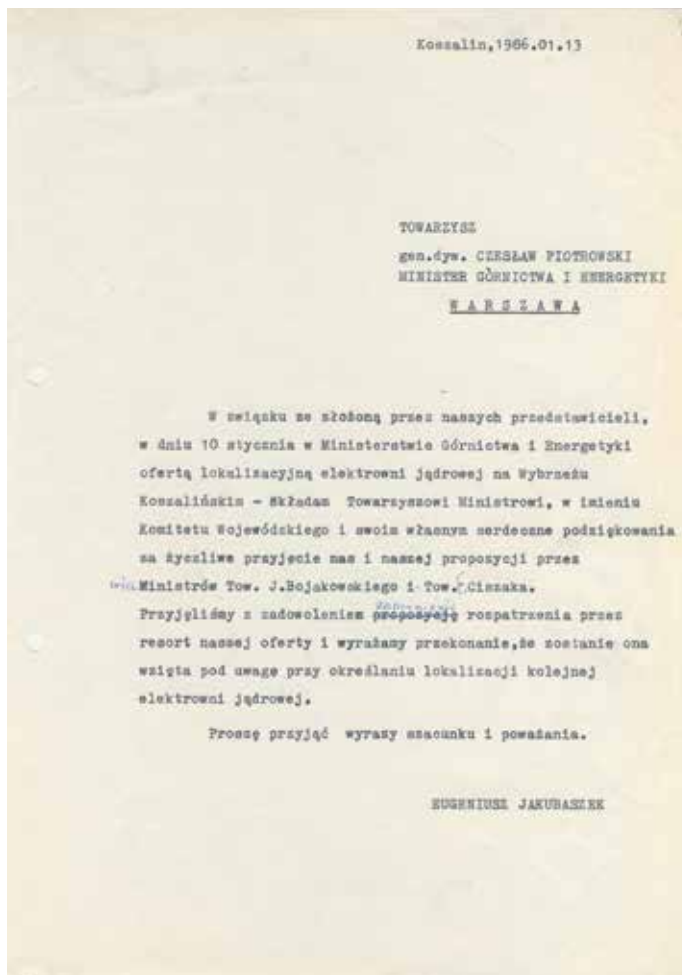
181. Pismo z 13 stycznia 1986 r. skierowane przez I sekretarza Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Koszalinie do ówczesnego Ministra Górnictwa i Energetyki. W liście znalazły się podziękowania za życzliwe przyjęcie złożonej przez władze koszalińskie oferty wybudowania w okolicy Koszalina jednej z trzech polskich elektrowni atomowych – Elektrowni Atomowej „Koszalin”.

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Komitet Wojewódzki Polskiej Zjednoczonej
Partii Robotniczej, sygn. 4182, p. 1

182. Kalendarz podziemnej „Solidarności” na 1986 r. z napisem „Niepodległość! Wolność!”

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Zbiór Krystyny Jankowskiej, sygn. 1

181.

182.

183.

184.

183. Grupa działaczy koszalińskiej „Solidarności” na Cmentarzu Komunalnym w Koszalinie przed grobem Janka Stawisińskiego – górnika zamordowanego w czasie pacyfikacji kopalni „Wujek” 16 grudnia 1981 r. Od lewej stoją: Franciszek Sak, Tadeusz Wołyniec, Krystyna Zalewska, Janusz Łądzin, ok. 1987 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Spuścizna Krystyny Zalewskiej, sygn. 2/7

184. Grupa działaczy koszalińskiej „Solidarności” przed grobem ks. Jerzego Popiełuszki na terenie kościoła pw. św. Stanisława Kostki w Warszawie, październik 1987 r. Druga od prawej Krystyna Zalewska, trzeci od prawej Ryszard Senklewski

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Spuścizna Krystyny Zalewskiej, sygn. 2/4

185.

185. Krystyna Zalewska na ławce przed kościołem pw. św. Stanisława Kostki w Warszawie, październik 1987 r.

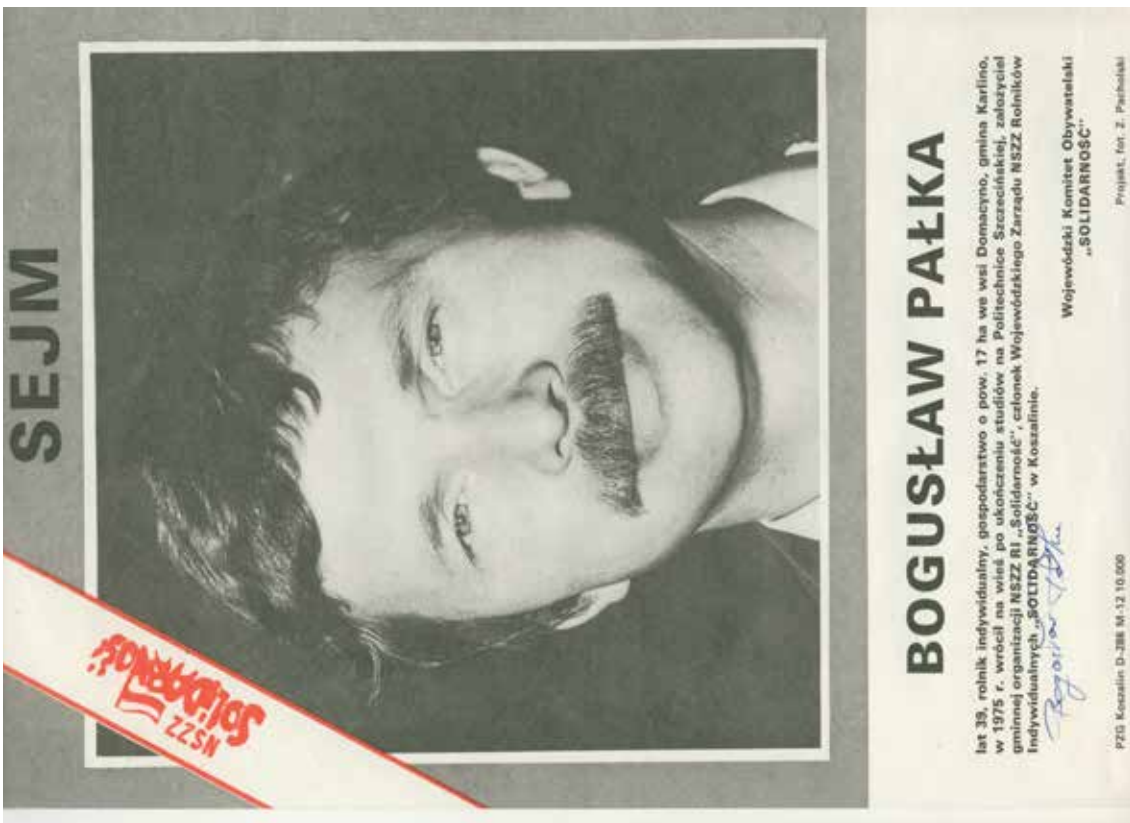
Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Spuścizna Krystyny Zalewskiej, sygn. 2/5

186. Grupa działaczy koszalińskiej „Solidarności” na uroczystościach związanych z 3. rocznicą śmierci ks. Popiełuszki w październiku 1987 r. Od prawej stoją: Krystyna Zalewska, trzeci – Ryszard Senklewski, Jolanta Szczypińska (na pierwszym planie), z tyłu, drugi od lewej Tadeusz Wołyniec

Archiwum Państwowe w Koszalinie,
Spuścizna Krystyny Zalewskiej, sygn. 2/4

186.

187.

188

187. Ulotka ze zdjęciem i odręcznym podpisem Bogusława Pałki – kandydata Wojewódzkiego Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” w Koszalinie na posta w wyborach parlamentarnych 4 czerwca 1989 r.
 Archiwum Państwowe w Koszalinie, Spuszcza Klemensa Bielinskiego, sygn. 1

188. Ulotka ze zdjęciem i podpisem Franciszka Saka – kandydata Wojewódzkiego Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” w Koszalinie na posta w wyborach parlamentarnych 4 czerwca 1989 r.
 Archiwum Państwowe w Koszalinie, Spuszcza Klemensa Bielinskiego, sygn. 1

GABRIELA CWOJDZIŃSKA

lat 61, muzykolog, nauczycielka w Seminarium Duchownym i Wyższej Szkole Pedagogicznej, członek Komisji Oświaty i Kultury Krajowej Komisji Wykonawczej NSZZ „Solidarność”, internowana w stanie wojennym i wzięta, przewodnicząca Koszalińsko-Kołobrzeskiego Komitetu Pomocy Osobom Poddawionym Wolności i ich Rodzinom, odznaczona przez Jana Pawła II Papieskim Ordreem „PRO ECCLESIA ET PONTIFICE”.

Wojewódzki Komitet Obywatelski „SOLIDARNOSC”

PSG Koszalin D-286 M-12 10.000

Projekt. fot. Z. Pacholaki

189.

JERZY MADEJ

lat 54, naukowiec, dziekan Wydziału Inżynierii Łądowej i Sanitarnej Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Koszalinie, członek NSZZ „Solidarność”, wybrany demokratycznie prorektorem d/s studenckich w 1981 r., odwołany z tej funkcji w stanie wojennym. Przewodniczący Wojewódzkiego Komitetu Obywatelskiego „SOLIDARNOSC” w Koszalinie.

Wojewódzki Komitet Obywatelski „SOLIDARNOSC”

PSG Koszalin D-286 M-12 10.000

Projekt. fot. Z. Pacholaki

190.

189. Ulotka ze zdjęciem i odręcznym podpisem Gabrieli Cwojdzinskiej –kandydatki Wojewódzkiego Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” w Koszalinie na senatora w wyborach parlamentarnych 4 czerwca 1989 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Spuszcizna Klemensa Bielinskiego, sygn. 1

190. Ulotka ze zdjęciem i odręcznym podpisem Jerzego Madeja – kandydata

Wojewódzkiego Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” w Koszalinie na senatora w wyborach parlamentarnych 4 czerwca 1989 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Spuszcizna Klemensa Bielinskiego, sygn. 1

191. Plakat wyborczy Bogusława Pałki – kandydata Wojewódzkiego Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” w Koszalinie na posła w wyborach parlamentarnych 4 czerwca 1989 r. Na zdjęciu Bogusław Pałka z Lechem Wałęsą.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Zbiór Natalii Legun, sygn. 1

192. Plakat wyborczy Franciszka Saka – kandydata Wojewódzkiego Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” w Koszalinie na posła w wyborach parlamentarnych 4 czerwca 1989 r. Na zdjęciu Franciszek Sak z Lechem Wałęsą.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Zbiór Natalii Legun, sygn. 2

193. Plakat Jerzego Madeja – kandydata Wojewódzkiego Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” w Koszalinie na senatora w wyborach parlamentarnych 4 czerwca 1989 r. Na zdjęciu Jerzy Madej z Lechem Wałęsą.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Zbiór Natalii Legun, sygn. 3

194. Uchwała Wojewódzkiego Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” w Koszalinie z 21 kwietnia 1989 r. w sprawie wyborów kandydatów na posłów i senatorów strony opozycyjno-solidarnościowej województwa koszalińskiego w wyborach parlamentarnych 4 czerwca 1989 r.

Archiwum Państwowe w Koszalinie, Spuścizna Pawła Michalaka, sygn. 10

191.

192.

193.

U C H W A Ł A

Wojewódzkiego Komitetu Obywatelskiego "Solidarność" w Koszalinie w sprawie: kandydatów na senatorów i posłów strony opozycyjno-solidarnościowej województwa koszalińskiego.

Zebrań Plenarne Wojewódzkiego Komitetu Obywatelskiego

"Solidarność" w Koszalinie postanowiło w dniu 21.04.1989r:

- zgłosić do Ogólnopolskiego Komitetu Obywatelskiego "Solidarność" przy Lechu Wałęsie ; następujące kandydatury:

1/ na senatorów:

- Tadeusz de Virion , mecenas	-	Warszawa
- Jerzy Madej doc dr hab inż	-	Koszalin

2/ na posłów

z okręgu nr 46 / Koszalin, Kołobrzeg/

- Gabriela Cwojdzńska mgr	-	Koszalin
---------------------------	---	----------

z okręgu nr 47 / Szczecinek/

- Antoni Troiński mgr	-	Szczecinek
-----------------------	---	------------

Komitet oświadcza, że kandydatom tym udziela pełnego poparcia i będzie prowadzić dla nich kampanię wyborczą w obu okręgach województwa koszalińskiego.

Poparcie to dotyczy również kandydata spoza terenu województwa, który został zaproponowany przez Ogólnopolski Komitet Obywatelski przy Lechu Wałęsie "Solidarność".

Przewodniczący
Komisji ds Koordynacji
listy kandydatów

_____
/ Paweł Michałak /

V ce Przewodniczący

_____
/ Franciszek Sak /

V - ce Przewodniczący

_____
/ Roman Tabisz /

Przewodniczący

_____
/ Jerzy Madej /

Część II

Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej

Rys historyczny i zasób

Po zakończeniu II wojny światowej na mocy pełnomocnictw udzielonych przez papieża Piusa XII prymasowi Augustowi Hlondowi, uregulowano tymczasową sytuację prawną Kościoła w Polsce. Mocą jego decyzji powstały tymczasowe administracje na ziemiach włączonych do Polski. Najbardziej rozległą była Administracja Apostolska Kamieńska, Lubuska i Prałatury Pilskiej. Tymczasowość tych struktur na Ziemiach Odzyskanych została zakończona decyzjami z 28 czerwca 1972 r. Wówczas papież Paweł VI wydał bullę „Episcoporum Poloniae coetus”, którą erygował pełnoprawne diecezje. Z administracji gorzowskiej wydzielono trzy biskupstwa: gorzowskie, szczecińsko-kamieńskie i koszalińsko-kołobrzeskie. W 1992 r. nastąpiła reorganizacja Kościoła w Polsce, w wyniku której z terenu diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej wyłączono dekanaty Bytów, Człuchów, Lębork, Łeba, Łupawa, a włączono dekanaty Piła, Krzyż Wielkopolski i Trzcianka. W 2004 r. odłączono dekanat Złotów, który wszedł w skład nowo erygowanej diecezji bydgoskiej.

Już pierwszy biskup koszalińsko-kołobrzeski, Ignacy Jeż, zadekretował w dokumentach I synodu diecezjalnego (1986–1990), że należy zgromadzić archiwalia z terenu diecezji i umieścić je w wydzielonych pomieszczeniach w wieży kolegiaty kołobrzeskiej. Biskup Marian Gołębiwski poczynił zdecydowane kroki w celu uruchomienia archiwum diecezjalnego. Dzięki pomocy

finansowej Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej w 1999 r. zaadaptowano wydzieloną część pomieszczenia Wyższego Seminarium Duchownego na potrzeby archiwum. Oficjalne erygowanie archiwum i nominacja pierwszego dyrektora, nastąpiło w listopadzie 2003 r. W tym samym czasie bp Gołębiewski wydał Zarządzenie w sprawie gromadzenia zbiorów w Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. Wedle zarządzenia, do archiwum miały trafić archiwalia z terenu diecezji wytworzone przed 1945 r. Dokumentacja ta stanowi depozyt archiwum, co oznacza, że nie zmienia się jej dotychczasowy właściciel.

W skład zasobu archiwalnego sprzed 1945 r. wchodzi kilka rodzajów dokumentacji. Bardzo interesującą grupę dokumentów stanowią akta parafialne, których zawartość obrazuje funkcjonowanie poszczególnych parafii rzymskokatolickich i gmin ewangelickich na przestrzeni od XVII do XX w. Do tej pory opracowano 20 takich zespołów, liczących łącznie ponad 3500 jednostek archiwalnych. Zachowana dokumentacja dotyczy spraw gospodarczych, finansowych, remontów i budowy kościołów, kościołów filialnych, szkolnictwa, spraw spornych, gruntowych, korespondencji z władzami kościelnymi i świeckimi, relacji z wiernymi czy udzielanych sakramentów. Zespoły te, pomimo dość dużych luk w zgromadzonym materiale, stanowią nieocenione źródło informacji o życiu religijnym na terenie Pomorza Środkowego, jak również ziemi wałeckiej, złotowskiej i pilskiej. Wśród tych dokumentów na uwagę zasługują kroniki parafialne, a w szczególności „kronika” napisana przez ks. Andrzeja Delerda w drugiej połowie XVIII w., opisująca historię Piety Skrzatuskiej, cuda i łaski, jakich za jej pośrednictwem doświadczały parafianie i pielgrzymi, szczególnie z terenu Wielkopolski.

Bardzo dużym zainteresowaniem, przede wszystkim genealogów, cieszą się zachowane księgi metrykalne, pochodzące z 37 parafii rzymskokatolickich, jak również z 22 gmin ewangelickich. Zgromadzenie ksiąg w jednym miejscu pozwoliło na zdecydowane zwiększenie ich dostępności dla osób prywatnych, jak również dla instytucji. Księgi metrykalne dotyczące chrztów, ślubów, zgonów czy bierzmowań stanowią nie tylko bardzo bogate źródło informacji dla genealogów, ale są nieocenionym materiałem badawczym dla historyków. Wśród tych dokumentów znajdują się również najstarsze księgi metrykalne pochodzące ze Skrzatusza (1658), Złotowa (1660), Kwakowa (1665), Wałcza (1687) i Koszalina (1852). W wyniku migracji ludności po II wojnie światowej trafiły na teren

diecezji księgi metrykalne z parafii Grzymałów w archidiecezji lwowskiej. Wraz z ludnością świecką przybyli tu duchowni, którzy chcąc zachować tożsamość pokoleń i zabezpieczyć przed zniszczeniem bezcenne dokumenty, przywieźli je ze sobą na tzw. Ziemię Odzyskaną.

Zespołem, którego wartość informacyjna jest nieoceniona w kontekście budowania życia społeczności katolickiej na tym terenie, są akta parafialne wytworzone po 1945 r. Papież Paweł VI ustanawiając bullą „Episcoporum Poloniae coetus” nowe diecezje zastrzegł, że dokumenty nowo erygowanych diecezji powinny być im przekazane z dotychczasowego miejsca przechowywania, aby następnie zostały zdeponowane w archiwum. Sukcesywny proces przekazywania akt z Gorzowa Wielkopolskiego do Koszalina rozpoczął się już latem 1972 r. Do nowej diecezji przekazano: akta personalne inkardynowanego duchowieństwa, akta parafialne, dekanalne, domów zakonnych, katechetów świeckich, organizmów i kopie zarządzeń ordynariuszy gorzowskich. Znajdują się tam również dekrety erygujące nowe parafie, co ukazuje, w jakim tempie rozwijała się sieć parafialna na terenie tzw. administracji gorzowskiej. Formularze wizytacji parafialnych zachowane w poszczególnych teczkach są odzwierciedleniem pracy i rozwoju poszczególnych parafii. Przekazanie tych dokumentów z kurii w Koszalinie do archiwum odbyło się w 2008 r. Przekazano wówczas 171 segregatorów i 12 teczek z dokumentami dotyczącymi parafii, 38 teczek dotyczących zakonów, 28 teczek dotyczących spraw dekanalnych. W tym czasie trafiły do archiwum także niektóre akta wytworzone przez koszalińską kurię z lat 1972–1990 (319 teczek). Archiwalia te obrazują trud pracy wykonanej przez duchowieństwo w nowo powstałej diecezji, tworzenie struktury kurialnej, erygowania nowych parafii, korespondencji z urzędami wojewódzkimi w Koszalinie, w Pile i w Słupsku. Na szczególną uwagę zasługują dokumenty dotyczące procesu budowy, a przede wszystkim zabiegania o powstanie na terenie diecezji seminarium duchownego.

Z istotnymi i bogatymi informacjami spotykamy się w spuściznach po osobach duchownych czy instytucjach działających na terenie diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej. Na szczególną uwagę zasługuje spuścizna po pierwszym ordynariuszu – biskupie Ignacym Jeżu. Warto tu wspomnieć o zgromadzonej przez niego dokumentacji dotyczącej działalności Komitetu Byłych Więźniów Obozu Koncentracyjnego w Dachau. Biskup Jeż przekazał również bardzo

ciekawą dokumentację dotyczącą pobytu papieża Jana Pawła II w Koszalinie w 1991 r. W swoim zasobie posiadamy również spuściznę dotyczącą bp. Czesława Domina, bp. Mariana Gołębiewskiego, ks. B. Mielcarzewicza, ks. M. Wojnickiego, ks. W. Paneckiego, i ks. J. Borzyszkowskiego. Przechowujemy także spuściznę dotyczącą Towarzystwa Przyjaciół Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w Koszalinie, przekazaną przez jego długoletnią prezes Gabrielę Cwojdziańską.

Kolejnym bardzo istotnym zbiorem dokumentów są duplikaty ksiąg metrykalnych. Do obowiązku ich wykonywania, przechowywania i przekazywania ówczesny hierarcha koszalińsko-kołobrzesci – bp Ignacy Jeź – nawiązał w 1977 r., kiedy wydał zarządzenie o przekazywaniu od 1 marca tegoż roku duplikatów ksiąg metrykalnych (chrztów, małżeństw i zgonów), wytworzonych od momentu ustanowienia diecezji. Do tej sprawy nawiązał również bp Gołębiewski w zarządzeniu na temat gromadzenia archiwaliów. Obecny biskup diecezjalny Edward Dajczak w 2011 r. wydał kolejne zarządzenie w sprawie przekazywania duplikatów ksiąg metrykalnych do archiwum diecezjalnego. W wyniku tych działań co roku spływają do archiwum duplikaty ksiąg metrykalnych ze wszystkich parafii diecezji koszalińsko-kołobrzesciej.

Oprócz dokumentacji archiwalnej jako podstawowego zasobu archiwalnego warto wspomnieć o starodrukach. Archiwum posiada 24 starodruki, z których najstarszy pochodzi z końca XVI w. Przeważa w nich tematyka biblijna, liturgiczna, homiletyczna oraz historyczna. Są to przede wszystkim mszały, ale także różnego rodzaju dekryty, edykty – między innymi „Edykt względem zatrzymania i ścigania dezserterów”, wydany w Berlinie 13 września 1772 r.

Dla użytkowników korzystających z zasobu archiwum diecezjalnego w Koszalinie udostępniony jest również podręczny księgozbiór, liczący ponad 2500 książek i czasopism. Tematyka zgromadzonych pozycji dotyczy przede wszystkim historii Pomorza, historii Kościoła, monografii parafii, archiwistyki. Znajdują się tu również słowniki, leksykony, encyklopedie, albumy oraz schematyzmy i roczniki diecezjalne. Dzięki współpracy z Biblioteką Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie zasób księgozbioru dostępny jest również on-line.

Oprócz codziennej pracy archiwalnej pracownicy archiwum, wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu wynikającemu z rozwoju

instytucji, podjęli się w swojej działalności kilku ciekawych inicjatyw. Warto tu wspomnieć o działaniach wydawniczych – od 2014 r. ukazały się: „Inwentarz archiwalny” dotyczący archiwaliów przekazanych przez kurię gorzowską po utworzeniu diecezji, „Przeszłość Kościoła w archiwach Pomorza Zachodniego” czy „Leksykon zakonów i instytutów życia konsekrowanego w Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej”. W 2017 r. wraz z Książnicą Pomorską w Szczecinie archiwum diecezjalne podjęło się wydania tzw. kroniki Delerda – „Źródło łask Boskich nieprzebrane. Matka Boska Bolesna ze Skrzatusza i Jej historia”. Wraz z Biblioteką Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie podjęliśmy się również wydawania kurialnego pisma urzędowego „Koszalińsko-Kołobrzeskie Wiadomości Diecezjalne” i „Rocznika Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej”. Kolejną formą działalności archiwum są różnego rodzaju konferencje i sympozja organizowane przy współpracy z innymi instytucjami, których owocem są późniejsze, recenzowane publikacje naukowe.

Mimo tak krótkiej historii funkcjonowania, Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej dzięki swojemu zasobowi umożliwiło powstanie kilkudziesięciu prac magisterskich, doktorskich, biografii, publikacji historycznych, referatów naukowych oraz artykułów ukazujących się w czasopiśmie naukowych. Z naszego zasobu korzystają przede wszystkim historycy, badacze historii Pomorza, studenci i oczywiście genealodzy, nie tylko z kraju, ale i z zagranicy, którzy odwiedzają archiwum korzystając na miejscu z naszego zasobu lub zlecają przeprowadzenie kwerend pracownikowi archiwum.

ks. dr Tadeusz Ceynowa
Małgorzata Wieczorkowska

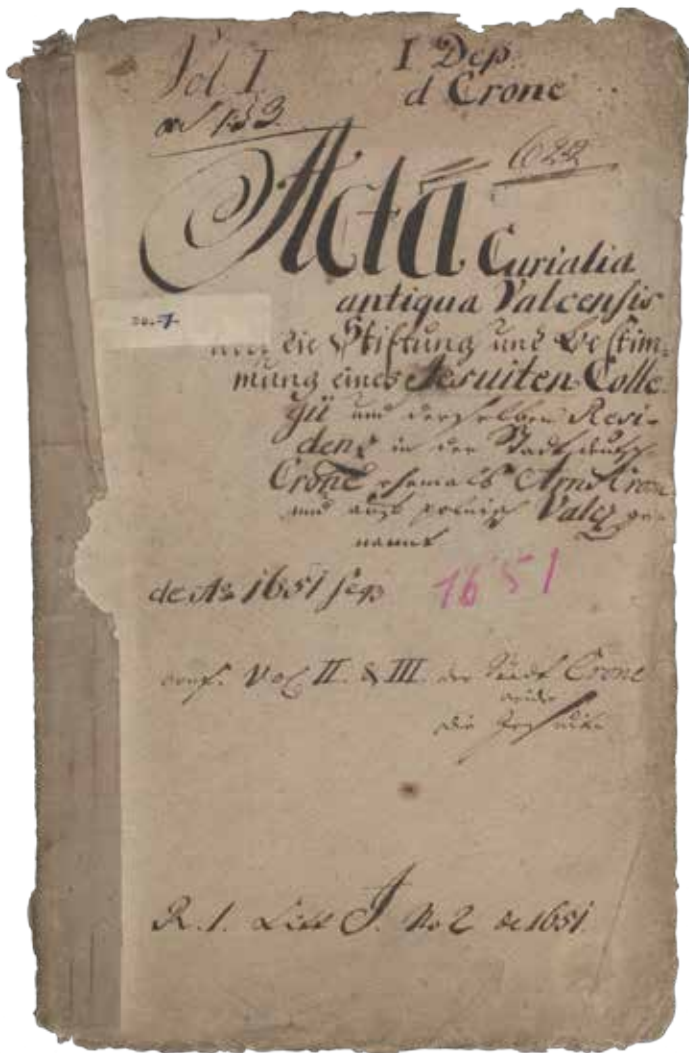

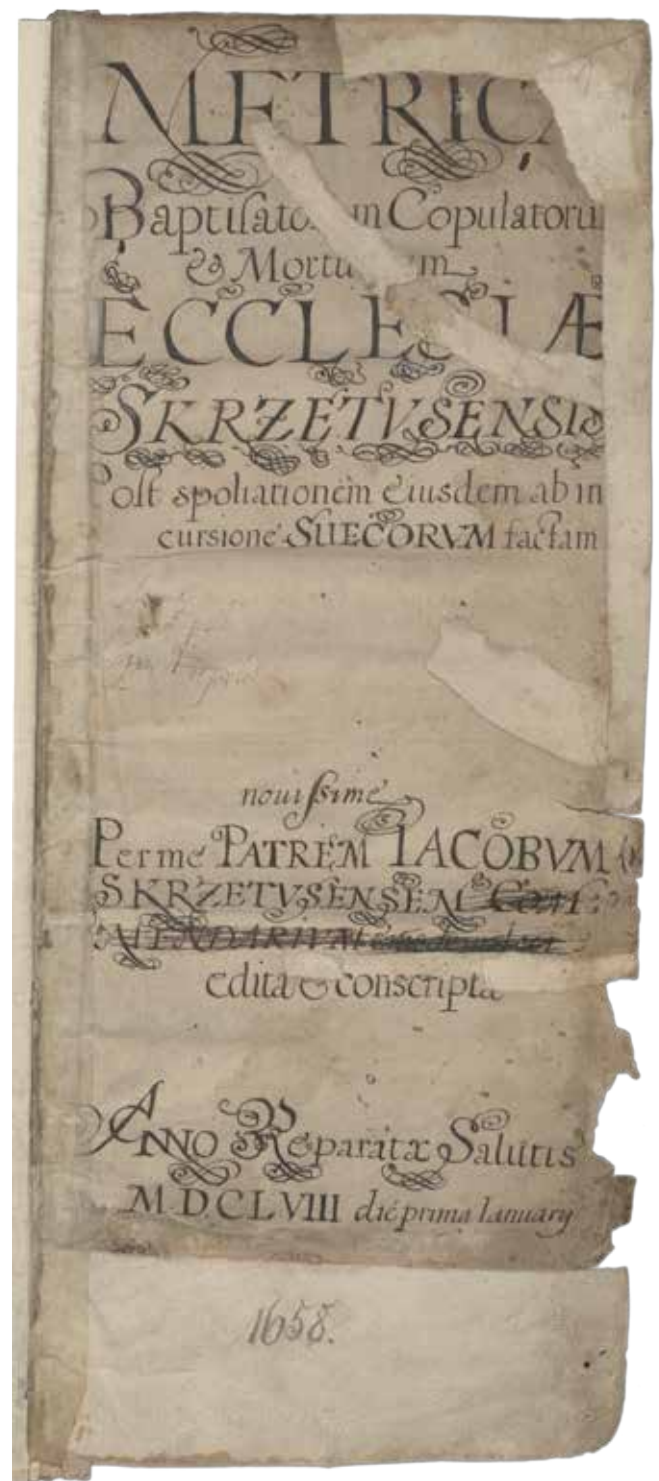
■ Archiwalia

2.

3.

1. Ugoda zawarta pomiędzy proboszczem a radą miasta Czarne w 1645 r.

Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej,
Akta parafii rzymskokatolickiej w Czarnem, sygn. 199

2. Strona tytułowa poszytu, dotycząca pobytu i funkcjonowania zakonu jezuitów w Wałczu, 1651 r.

Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej, Akta dekanatu waleckiego, sygn. 79

3. Najstarsza księga metrykalna pochodząca z parafii rzymskokatolickiej w Skrzatuszu, księga chrztów z 1658 r.

Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej,
Akta parafii rzymskokatolickiej w Skrzatuszu, sygn. 236

Zalesie

29 Decemb. Ego Thomas Potodmiecki Vicarius
in curia Zlotowensi baptizavi puellam nomine
Katharinae nuptiam legitime ex Joanne Perce-
pisse et Dorotea conjugibus Patris fuerunt
Michaeli Deterich Potodmiecki et Matris
Gawroci et Barbara de Xardobio

1668

Januarius Zlotowo

1. Januarij Ego Thomas Potodmiecki Vicari-
us in curia Zlotowensi baptizavi puellam
nomine Annae nuptiam legitime ex Blasio
Maurano et Hedwige conjugibus Patris
fuerunt Gregorius Licha et Regina Ma-
riplea.

Gorzka.

Eadem die Item qui supra baptizavi pu-
ellam nomine Doroteam nuptiam legitime
ex Petra Romulara et Regina Kowst-
bus Patris fuerunt Albertus Lukaszew-
ski de eodem loco et Catharina de Xardobio

Smietla.

Eadem die Item qui supra baptizavi puellam
nomine Agnetem nuptiam legitime ex Michale
Wahals Czerone et Ferdanie conjugibus
Patris fuerunt Petrus Klobus et A-
lexis Muzajna de Zlotowo.

Smietla.

9 Januarij Item qui supra baptizavi filiam
nomine Johannam nuptiam legitime ex Marti-
no Morslich Gostone et Regina Conjugi-
bus. Patris fuerunt Johannes Dornata de Zlo-
towo et Catharina Dalkowa de eodem loco

Zlotowo

11. Januarij Item qui supra baptizavi pu-
ellam nomine Paulam nuptiam legitime ex Ju-
liano Chwatke et Hedwige conjugibus.
Patris fuerunt Michaeli Deterich Potod-
miecki Vicarius et Petrus Klobus et Regina
Kaldoniewiczzy.

Februarius.

Smietla.

2 Februarij Ego Thomas Potodmiecki Vicari-
us in curia Zlotowensi baptizavi filiam
nomine Doroteam nuptiam legitime ex An-
thonio Jurek et Regina conjugibus Patris
fuerunt Christophorus H. de eodem loco
et Regina Potodmiecki de Zlotowo

Smierdowo.

Eadem die Item qui supra baptizavi filiam
nomine Regina nuptiam legitime ex Joanne
Hoko. Gostone et Regina conjugibus legi-
time fuerunt Johannes Dornata de eodem loco
et N. N.

3 Februar.

Zlotowo.

3 Februarij Ego Thomas Potodmiecki Vicari-
us in curia Zlotowensi baptizavi puellam
nomine Doroteam nuptiam legitime ex
ex Paulo Luchy et Anna Conjugibus. Pa-
tris fuerunt Jacobus Semerent, Mathias
Skonicki, Catharina Lipayna et Margare-
tilla Reymona omnes de Zlotowo.

Zlotowo.

6 Februarij Baptizata est filia nomine
Dorotea nuptiam legitime ex Mathys de-
rifa bus et Regina conjugibus per Nomen
et A. L. D. Albertum Muenchinger Canon
Canonicus Parochus Zlotowensis. Patris fue-
runt Martinus Lysownik et Catharina
Lipayna omnes de Zlotowo.

Wasoska.

Eadem die Baptizata est puella nomine Ca-
tharina nuptiam legitime ex Gregorio La-
tay et Regina conjugibus per Nomen in
pro scripta Patris fuerunt Nicolaus Jan-
kowi & Agnes Karskarka de eodem loco.

Smietla.

12 Februar. Ego Thomas Potodmiecki Vicari-
us in curia Zlotowensi baptizavi filiam
nomine Valeriam nuptiam legitime ex Ma-
thias Laga Gostone et Regina conjugibus.
Patris fuerunt Martinus Dornata de
Wasoska et Hedwige Matkiewna de e-
odem loco. Zlotowo.

Eadem die Item qui supra baptizavi filiam
nomine Doroteam nuptiam legitime ex Thoma
Jurek et Regina conjugibus Patris fuerunt
Michael Glt et Agnes Deyurka de eodem
loco.

Smierdowo.

Eadem die Item qui supra baptizavi puellam
nomine Doroteam nuptiam legitime
ex Joanne Dier Gostone et Regina Con-
jugibus Patris fuerunt Thomas Lipay-
nek et Regina Bednarska de eodem loco.

Stannica.

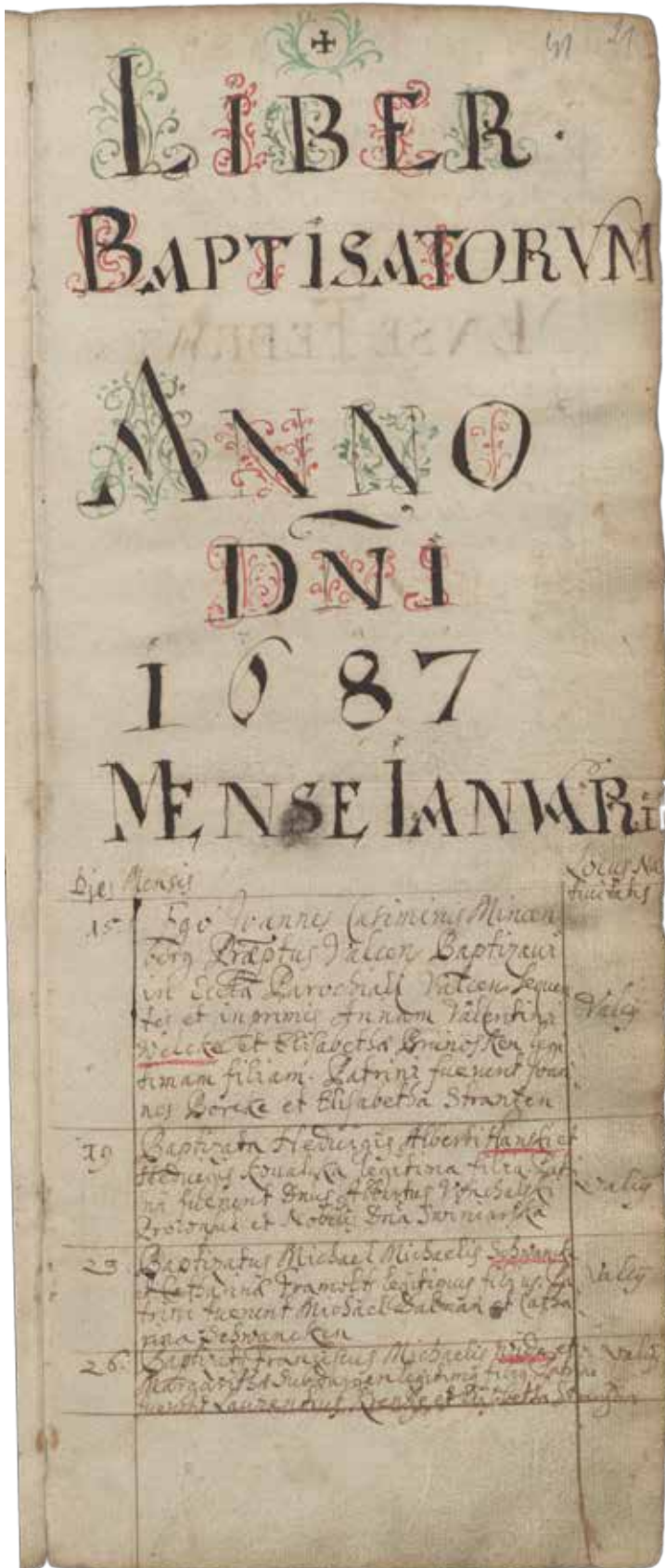
13 Februar. Item qui supra baptizavi fili-
am nomine Gertrudem nuptiam legitime ex
Petra Tabernaton et Regina conjugibus
Patris fuerunt Johannes Gertrudis de eodem
loco et Regina Dornata Dornata.

Martius.

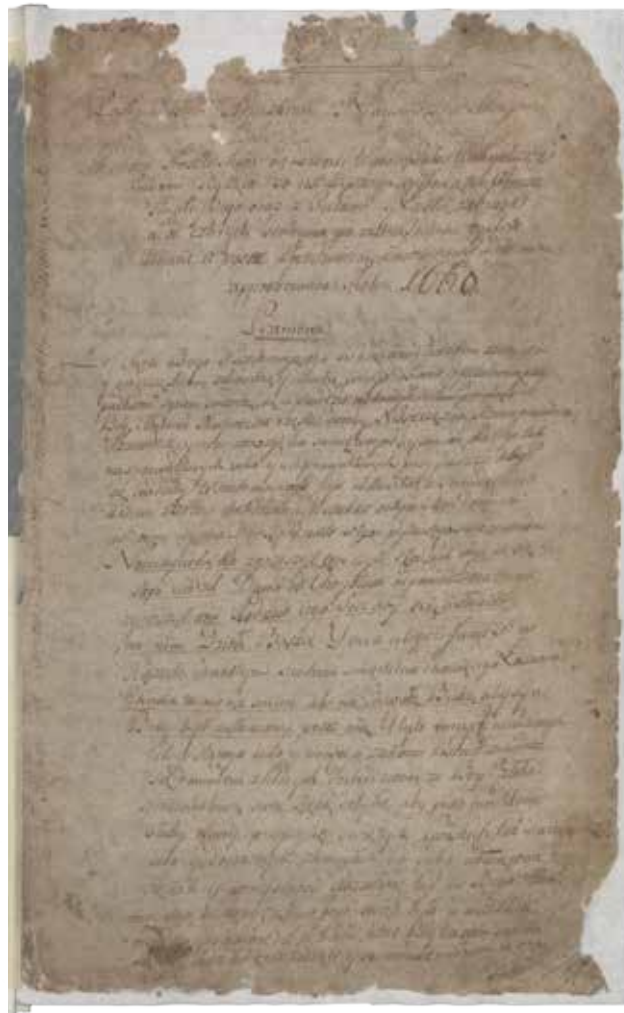
Smietla.

1 Martij Ego Thomas Potodmiecki Vicarius
in curia Zlotowensi baptizavi filiam
nomine Regina nuptiam legitime ex Anthonio
Gostone et Dorotea conjugibus Pa-
tris fuerunt Jacobus Conki et Regina
Bednarska uterque de Zlotowo

5.

6.

4. Najstarsza księga metrykalna parafii rzymskokatolickiej w Złotowie, księga chrztów z 1668 r.

Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej,
Akta parafii rzymskokatolickiej w Złotowie, sygn. 234

5. Najstarsza księga metrykalna pochodząca z parafii rzymskokatolickiej w Walczu, księga ślubów z 1687 r.

Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej,
Akta parafii rzymskokatolickiej w Walczu, sygn. 312

6. Strona tytułowa „kroniki” Delerda

Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej,
Akta parafii rzymskokatolickiej w Skrzatuszu, sygn. 221

Reverendissimi Regium Fundationis Serenissimi
IOHANNIS III Regis Poloniae
Ioannes III Dei Gratia Rex Poloniae Magnae
Dux Lithuaniae, Rusiae, Prussiae, Masoviae, Sa-
mogitia, Kijoviae, Volhyniae, Podoliae, Podlachiae,
Livoniae, Smolensciae, Severiae, Czernicchoriaeg.
Significamus presentibus Literis nostris univer-
sis et singulis quibus interest, singulans murens vestris
Regis inter alia mura et hoc neupienam pinnam iudicamus
non solum Ecclesiasticae rei bonum promotum, sed etiam
et templa ad honorem omnipotentis Dei recta et erecta.
Amplius quibus hactenus Ecclesiam lingue iusticia
fons et gratiam Ecclesiae oneris, regere, utque pignus
subvenire libertate. Cum itaq; intelleximus et certum
Insulationem nostrorum intehere Ecclesiam Parochialem
Sacro-sanctam, antea Ecclesia Parochialis habuerat
quam et post vero ab eadem Ecclesia parte insorem
hactenus et separata in Bonis Regalibus in capi-
taneam Novodworskarem pertinetibus ante multos
annos edificatam, hactenus et pia libertate sunt
Magnificae Lithuaniae Adregis de Derhoff Pala-
tinae Pomeranicae, conceptione Decima et Praedictae
Insulationis in fundamento Insulationis. Boni
millesimi, sexcentorum. Ingresum Parochiae in annis
reddita aliquantulum prosum ob defectum neupienam
fundorum et aorum sicut angustiam esse
et Parochus ducta Ecclesiae et antiqua Parte Con-
gruam Insulationem nullo modo habere conat.

7a.

7a.-7b. Odpis dokumentu Jana III Sobieskiego z 1690 r., dla kościoła w Skrzatuszu, w podziękowaniu za zwycięstwo nad Turkami

Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej, Akta parafii rzymskokatolickiej w Skrzatuszu, sygn. 221

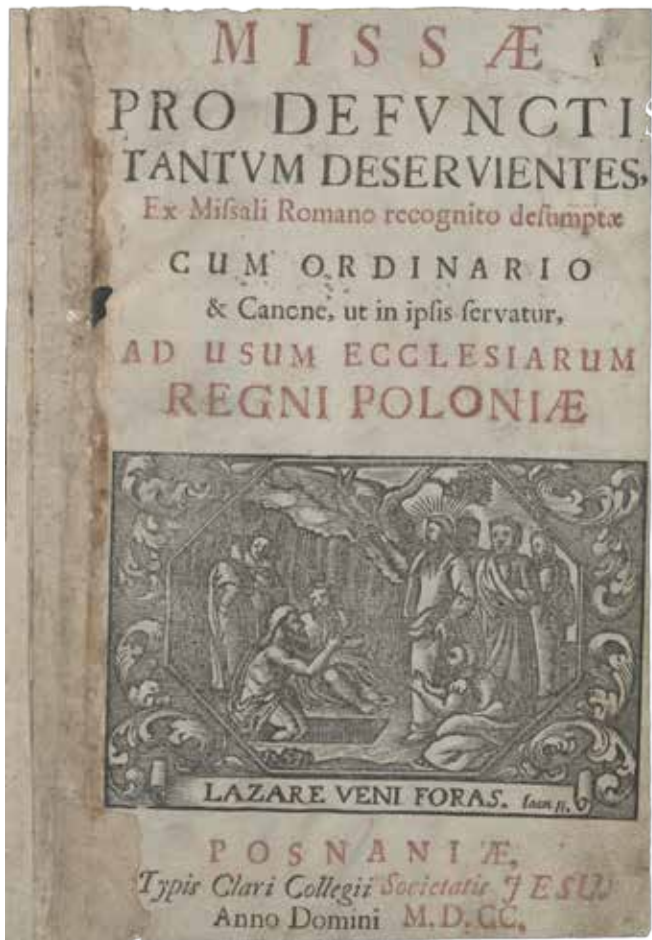
61
27

Nobis nomine ipsorum Ecclesie Parochialis Sancti Martini
Magnificum Albertum Constantinum PRÆLA Palatinum Cilli-
ensem et Episcopatum Rodovorsensem supplicatum ut pro
nichina Dōno dictae Ecclesie et legato agrando Parochi
Proventu aliquos fundos donare et applicare atq; aliquas
Conmoditates agrare dignemur. Nos itaq; supplicationem
eodem benigne annuentes, et cultum divinum quanto magis
in dicta Ecclesia augeri et propagari cupientes Mansos
duos agri in talibus campis cum aliis adjacentibus agris
cum in Pofessione Parochi Sancti Martini de Consensu
supradicti Magnifici Palatini catholici decessor noster
agrum sem duos agros in se contentam a successore suo
Joanne Casimiro Præfessore nostro nobis dicto P[re]lati
reversis collatum ab hoc vero in usum Parochi Sancti
Martini coram actis officii Castellani Capitaneus
calensis officiose cepim. Item agrum vulgo dictum
MAZURKOWA cum p[re]sentibus Ecclesie Sancti Martini
compositum cum omnibus Hortis pratis et aliis adja centibus
Insuper Hortulanos septem cum suis domibus
et Hortis atq; agris quos moderatus Parochus et quæ
liba concessione Magnifici Palatini catholici
possidet et laboratur ipsorum p[re]sentibus tamen
ut secundum antiquam consuetudinem una die man-
alem operam et altera p[re]sentibus diebus Hortulano-
rum septem laboribus Parochi et non ultra
p[re]sentibus tum et viciniam in qua Parochus Præfessor
revertit et alteram Sarsankowa dictam pro
Domo Parochiali adstruat recipiamam Culliam in
figram Insuper Hortum unum versus Culliam
inter vias Lubonensem et P[re]sentem situm et alios
et fundo adpensionem Plebanatum in P[re]sentem

1784 M
In Nomine Sanctissima Trinitatis
Patris & Filii & spiritus Sancti.
Nos Stanislaus in magna Witwice
Witwicki Dei & Apostolica Sedis gra-
tia Episcopus Posnaniensis & Varsaviensis.

Omnibus & singulis presentes nostras literas visuris
lecturis audientis & quomodocumque in posterum nobis
ipsorum habituris salutem in Domino sempiternam.
A primis nascentis Ecclesie temporibus semper in ipsa unius
ac unius cultus Divinus imperitior altaris habet, atq; et ipse
quo non postrema quidem nota et significatio eius pro-
ximis atq; eademipsum Documento habitus fuit, de quo
testatur spiritus Prophetiae olim magnus Rex et Patriarcha
David: Conspicitor tibi Domine in Ecclesia magna in populo
gravi laudabo te, et in alto loco: Beati qui habitant in domo
Domine in Saecula Saeculorum laudabunt te, in hac una idem
ecclesiastica atq; apostolica Ecclesia immaculata Deo omnipotenti
sacrificia offerunt, de quibus Prophetia Malachias Pluribus
testatur in vobis dicit Dominus Exercituum et manet
non incipiam de massa vestra, ab extra enim vobis usq; ad
sum magnum est nomen meum in gentibus et in omni loco
confiteat et offert nomen meo oblata munda, quia magnum est
nomen meum in gentibus dicit Dominus Exercituum. Ad
custodiam Praecepta, De mandata, caeremonie et leges serva-
rentur, licet in observationibus, orationibus, precibus
quasiarum actibus pro Regibus et omnibus qui in sublimi-
tate, per Personarum cultu Divino destinatas, et in locum Di-
vinitatis, Pontifices, Presbiteros, Sacerdotes, Diaconos, subdiaconos
ad Templo, altaria, sacra et suppellectilem legitime consec-
rata et consecratis. Quod cum viderent Magni Imperatores et
Principes tam Beati quam Cauderis, Basilicas optima
vires Deo ungebant, in quibus huiusmodi adhibere magis
insistentia et reverentia peragere, eandem tanquam

8. Odpis dokumentu biskupa Stanisława Witwickiego z 1697 r.

Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej, Akta parafii rzymskokatolickiej w Skrzatuszu, sygn. 221

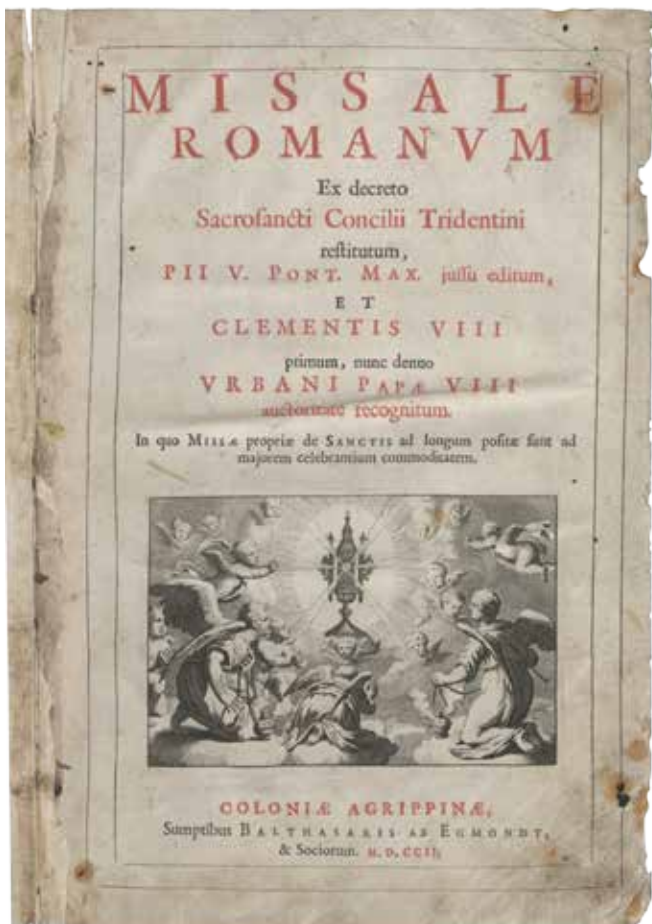
9. Msze za zmarłych, Poznań 1700 r.

Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej, Missae Pro Defuncti, Poznań 1700 r.

10. Mszał rzymski, Kolonia 1702 r.

Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej, Missale Romanum, Kolonia 1702 r.

9.

10.

DECANVS ET PRO-
FESSORES COLLEGII PHILO-
SOPHICI IN FRIDERICIANA

L. S.

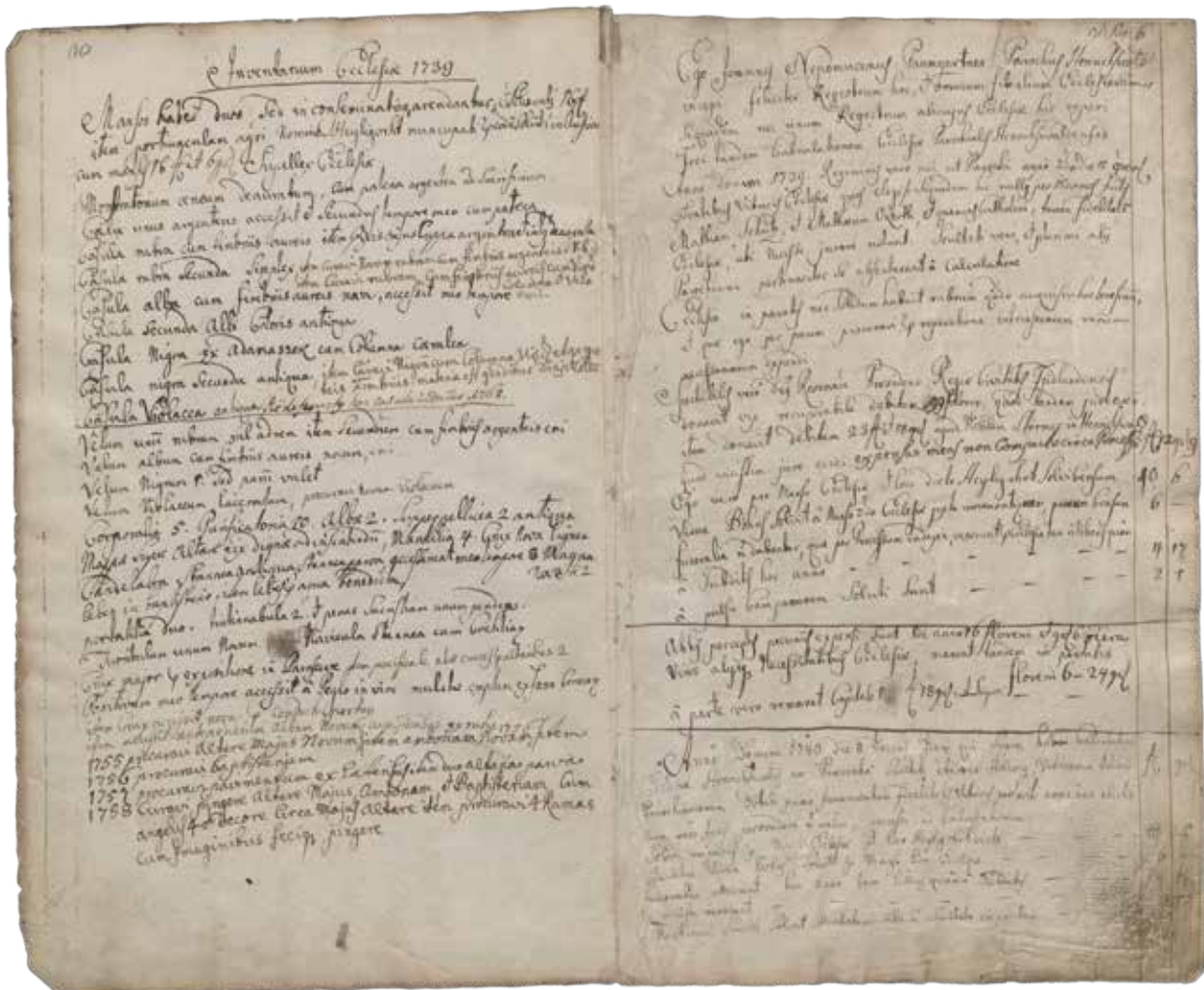
Vod felix faustumque & bono pu-
blico salutare fit, in FRIDERICIANA,
post examen & alios initiationis de-
coros ritus, in numerum Musis ad-
dictorum adscriptus est

*Bogislavus Conradus Forger,
Polonia Pomerania.*

In cuius rei fidem hoc testimonium publicum,
figillo ordinis Philosophici praemunitum, subscri-
psit. Halae die *xv.* mensis *Maii* MDCCCXXII.

*Steinewitz
Consil. Acad.
Jag. et Phil.
Ord. h. l.*

12.

13.

11. Dokument z 1722 r., potwierdzający ukończenie kolegium filozoficznego przez pastora z Polczyna-Zdroju – Bogusława Ernsta Spargesa

Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej, Kronika parafialna kościoła w Polczynie-Zdroju

12. Inwentarz kościoła parafialnego w Uniechowie z 1739 r.

Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej, Akta parafii rzymskokatolickiej w Uniechowie, sygn. 10

13. Księga parafii Marcinkowice, zawierająca opis funkcjonowania oraz wydatków kościoła parafialnego z 1763 r.

Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej, Akta parafii rzymskokatolickiej w Marcinkowicach, sygn. 29

SACRARIUM
CONGREGATIONE

Emo, & Rmo Dño Card.

JOANNE FRANCISCO ALBANO
EPISCOPO SABINENSI
CRACOVIAN.

CANONIZATIONIS
BEATI VINCENTII KADLUBEK
DE ROSIS

Episcopi Cracoviensis, & deinde Monachi Professi
in Monasterio Andreoviensi Ordinis Cisterciensis.

INFORMATIO
SUPER DUBIO

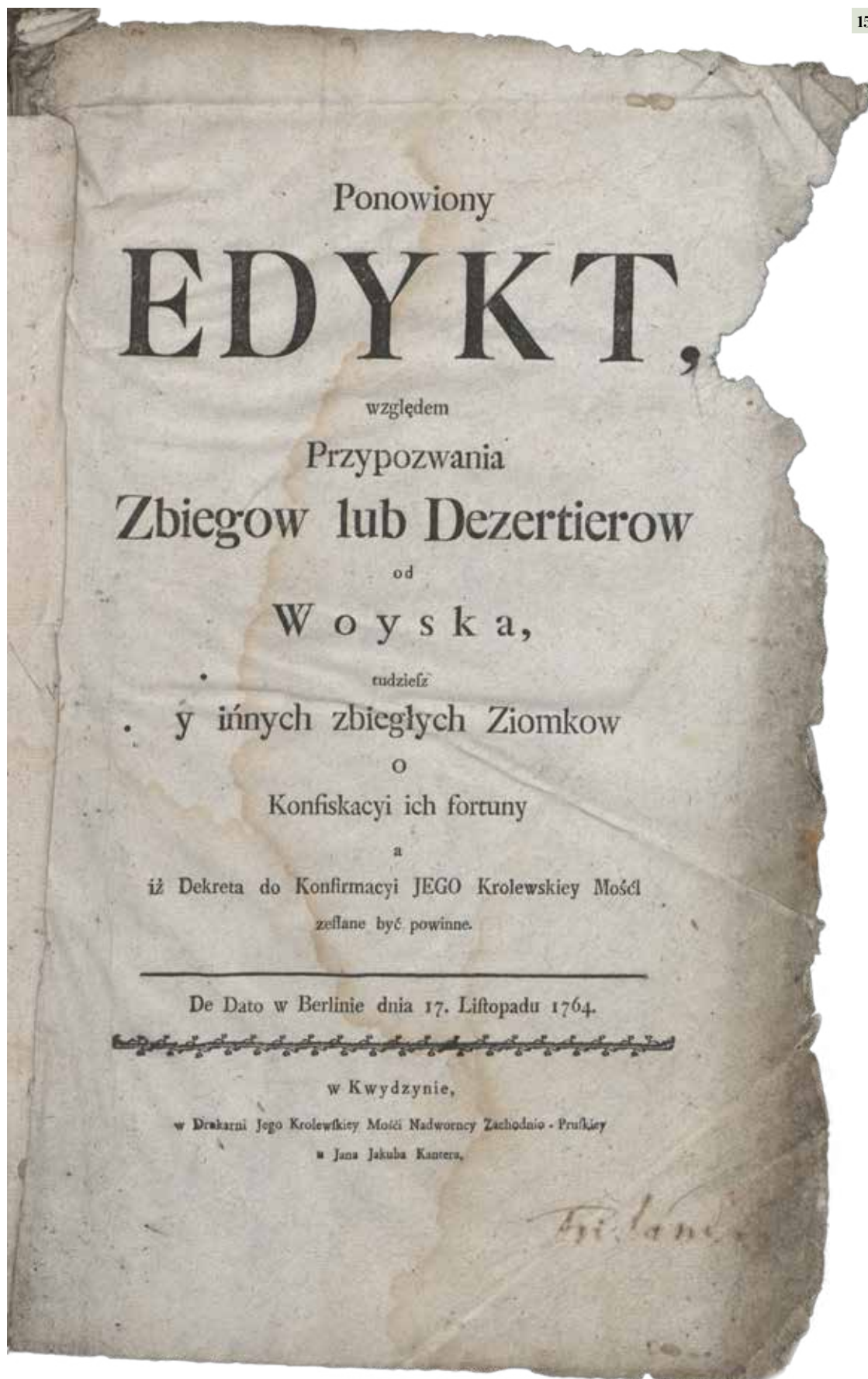
*An Sententiæ Apostolica autoritate lata a Rm̄is Episcopis Suffraganeis Cra-
coviensibus Judicibus a Sacrorum Rituum Congregatione delegatis
super publico Cultu ab immemorabili tempore d. BEATO exhibito,
& super Casu excepto a Decretis S.M. PP. Urbani VIII. &c.
sint confirmandæ: sive an constet de eodem Casu
excepto in casu, & ad effectum de quo agitur.*

Em̄e, & Rm̄e Dñe.

VITA pietas, ardens Catholicæ Religionis zelus, & impen-
sum illud studium vindicandi Sanctorum cultum, quo
semper flagrant Serenissimi Poloniæ Reges, Celsissi-
mi Primates, Senatores, ejusque inclitæ Nationis Ar-
chiepiscopi, Episcopi, Clerus, Populusque universus,
enituerunt quammaximè in promovendo, augendoque cul-
tu BEATI VINCENTII KADLUBEK DE ROSIS Epi-
scopi primùm Cracoviensis, & deinde Monachi profes-
si in Monasterio Andreoviensi Cisterciensis Ordinis. Postquam enim re-
petitis eorum precibus, & instantiis ex speciali gratia hujus Sacræ Con-
gregationis concessa die 31. Augusti 1680., & confirmata Oraculo Pon-
tificis Venerabilis Innocentii XI., instructus fuit hic in Urbe Processus
informativus super sanctitate Vitæ, Virtutibus, & Miraculis dicti Bea-
ti Vincentii present. Summar. num. 2. §. Noverint, & num. 15. in prin-
cip., ejusdemque Processus vigore signata fuit ab eodem Pontifice Com-
missio Introductionis Causæ prævio voto præfatæ Sac. Congregatio-
nis diei 18. Aprilis 1682.; concessæ, & expeditæ fuerunt ab hac Sacra
Congregatione die 10. Decembris 1684. Literæ Remissoriales pro com-
pilando in Civitate, & Diocesi Cracoviensi Processus Apostolicus super
A Cul-

14. Beatyfikacja Wincentego Kadłubka, Rzym 1764 r.

Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej, Starodruki

15. Edykt króla pruskiego Fryderyka II z 17 listopada 1764 r.

Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej, Starodruki

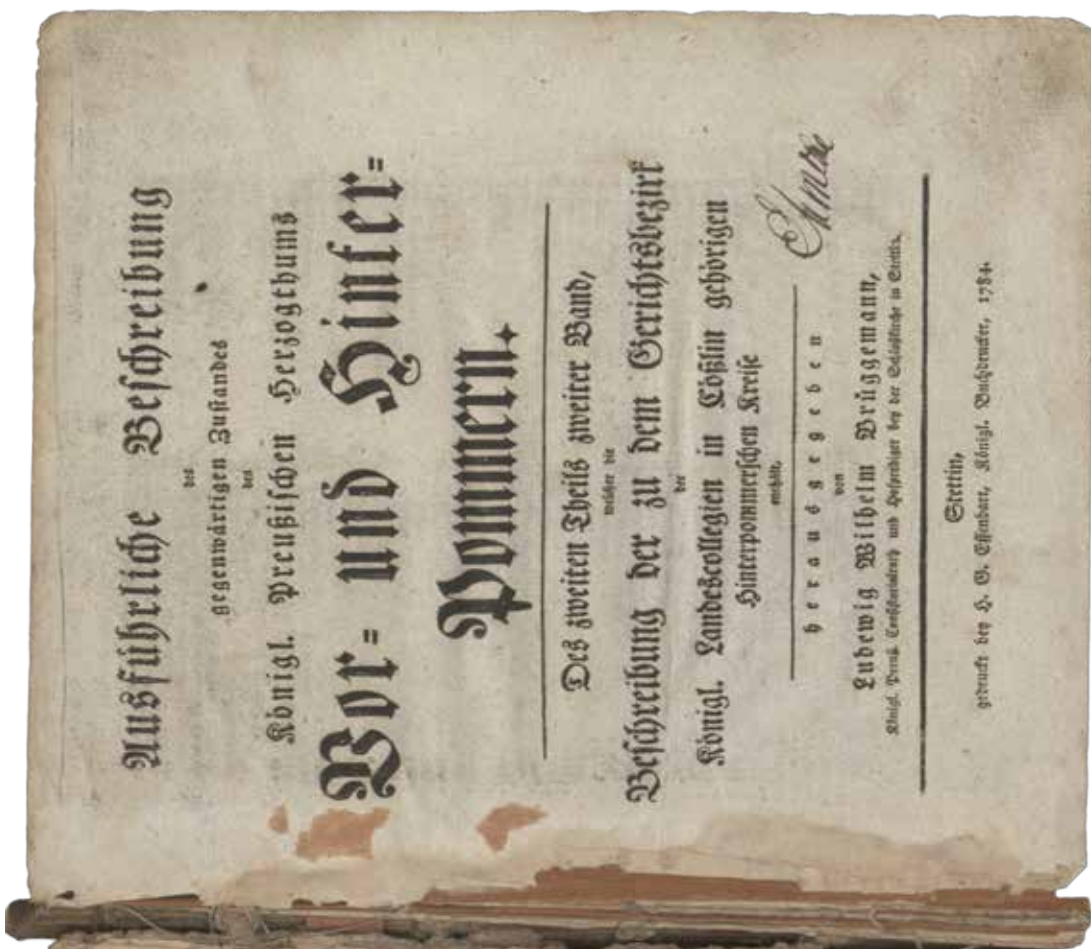

17. Wykaz fundacji w parafii rzymskokatolickiej w Głubczynie z 1777 r.

Archiwum Diecezji Kozalińsko-Kolobrzesckiej, Akta parafii rzymskokatolickiej w Głubczynie, sygn. 33

Specificatio omnium Summarum Ecclesie Parochiale Papatynensi in scripturam Iudicis Terrestris Advocatiati in Schwaeternücht Die 29. Aprilis Ao Domini 1777 porrecta.		1 calend.
	18. Ruffowice Głubcz. Papatyn	
1707	1007 Coram Iudicis Castrensibus Naderibus Peria Seta post Festa Sani Pentecosten Anno Domini 1007 olim Illustris et Magnificus Jacobus a Bleseno Bteszynski Castellanus Medericensis super Bonis Papatyn pro absolvendis Missa Sacrificiis Ecclesie Parochiale Papatynensi inscripsit Summam	1200
1748	1200 Coram Officio Actisq Consistorialiibus Comenensibus Anno Domini 1748 Die vero 16ta Mensis Novembis olim Generosus Joannes Carolus Sedlitz super Synagoga Papatynensi Ecclesie Parochiale Papatynensi inscripsit Summam Hae Summa per Iudicium terrestris Advocatiati protunc in Lobositz translata est.	1000
1767	1300 Coram Iudicis Castrensibus Naderibus Peria Seta ante Festum S. Margaretha Anno Domini 1767 Generosi Joannes Nepomocenus et Stephanus inter se Fratres germani Kiersey super Bonis Papatyn et Papatynensis Ecclesie Parochiale Papatynensi inscripserunt Summam	2000
1767	1400 Coram Actis Castrensibus Naderibus Anno 1767 Die vero 2ta Septembris olim Illustris Magnificus Michael a Bleseno Bteszynski Castellanus Bydgoskien sis super Bonis Papatyn cum attinentiis pro absolvendis Missa Sacrificiis Ecclesie Parochiale Papatynensi inscripsit Summam Hae Summa omni securitate est provisa	1800
1767	1500 Coram eodem Iudicio Die et Anno eodem Idem Bleszynski prefatus super Bonis Papatyn cum attinentiis pro reparatione Ecclesie Parochialis Papatynensis inscripsit Summam	7000
1767	1600 Coram eodem Iudicio Die et Anno eodem Idem prefatus Bleszynski super Bonis Papatyn cum attinentiis pro fovendo Organario inscripsit Summam Hae Summa omni securitate sunt provisae	3000
1777	1700 Ita testor Jacobus Kierszewski Curatus Papatynensis	

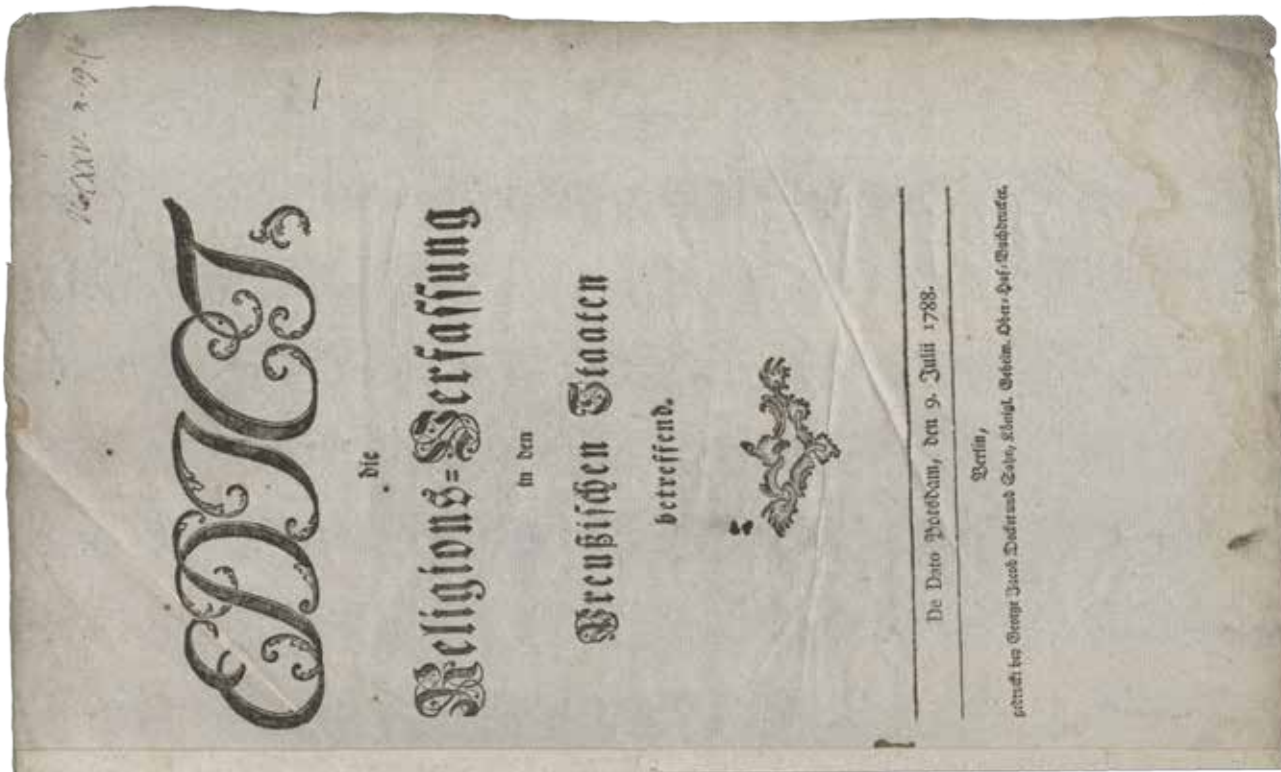

18.

18. Ludwig Wilhelm Brüggemann – „Ausführliche Beschreibung des gegenwärtigen Zustandes des Königl. Preussischen Herzogthums Vor- und Hinter-Pommern“, Stettin 1784 r. Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzesckiej, Starodruki

19. Edykt konstytucji religijnej w Prusach, wydany w 1788 r.

Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzesckiej, Superintendentura w Karlincie, sygn. 35

19.

27to Marc 1816.

Konsystorz Generalny Poznański

Na podanie WSK^o Dalbkiego Sedziego Surrogata dnia
14to currentis datowane, a na dniu 10to ejusdem prezentowane,
w litoram Tenze dowasza się P^{ro} W^{ice} Biskupa o Wikaryusza
Szczepólny teraz do Kościoła w Czaplunku, odpowiadając
pod datą, dzisiejszą, odebrał Krąż Szmid dotychczasowy
Wikaryusz w Lesznie Dyspozycya, ażeby się od 1to Kwie-
tnia c. na Wikaryat do Kościoła Parafialnego do Czaplunku
przeniósł, Co się zaś dotycze innych Kuratorów w Dekanacie
Waleckim także Wikaryuszów potrzebujących; tedy na to, lecz
deniero przy przysłej Ordynacyi Presbyterów utrałowistów wzglę-
miamy będzie.

w Poznaniu Dnia 20to Marca 1816

Guercas WSK^o nowski
Offis. Saks-

D^o
WSK^o Dalbkiego
N° 188 pro Monte
16.

21. Dekret z 1816 r.
przenoszący ks. Szmitta
z parafii w Lesznie
do kościoła parafialnego
w Czaplunku.

Archiwum Diecezji
Koszalińsko-
Kolobrzeszkiej,
Akta dekanatu
waleckiego, sygn. 48

Statuty

Dla Bractwa Różańca przy Kościele
Katolickim parafialnym *f. s. Maryj* w Złotowie.

Bractwo Różańca św. w roku 1679 było od Wojewoźnicy
Maryanny z domu Szwajerska Grudzińskich i przez kapitana
Marcina Truszyńskiego jest założone, dnia 24. września
roku pańskiego 1676 tego od Jasnicy Wielmożnego Kardynała
i Arcybiskupa Radzyńskiego w Grudzieńku potwierdzone.

Wiaćceśca zaś pewnego na piśmie podanego temu niemaż, jednak
wóz się to wydać z wypłaty kościoła pewnegoż *Mulhyxxx* z roku
1766, według której przypisano tegoż Bractwa opalone zostały.

Dla Promotora Bractwa Różańcowego, Przewodni Karol de Gru-
dziński za odprawienie 35 śpiewanych świętych mszów 1766
Złotów 20 sgr. wyznaczył. Tenże Karol pobiera czwartą część
od przowizji kasa kościelna za wino i świece drugą zaś czwar-
tą część Organista za granie na organach ^{skromy} przy tych świętych
mszów.

Za rozporządzeniem Przewodniego Generalnego Urzędu Biskup-
skiego Chełmińskiego z dnia 3^{go} Listopada 1852° roku zostały
nżej zapisane ustawy pod warunkiem wyśkiego potwierdzenia
z strony Najjaśniejszego Biskupa utworzone i ustanowione.

I. Cel tegoż Bractwa.

Celem tegoż Bractwa w ogólności jest mnożenie żywej i t.
miłością Boga i bliźniego udowodniającej się, wiary i rym-
sko-katolickiej; jako też otarcie i innych zbawienia duszy
w szczególności zaś usiłowanie o dopięcie się tegoż celu przez
uszanie i uwielbianie Najświętszej Maryj, Panny, Matki Zastępy
której Bractwa i Piosny na usługi, i pod której szczególnej
opiekę się oddają, tudzież przez naśladowanie Jej przeciwn-
nych cnót i zastug, i przez wykonywanie następujących
dobrowolnie podjętych, ale nie pod grzechem ciężkim zobowią-
zanych.

23. Statut Bractwa
Różańcowego
działającego
przy kościele
parafialnym
w Złotowie z 1851 r.

Archiwum Diecezji
Koszalińsko-
-Kołobrzeszkiej,
Akta parafii
rzymskokatolickiej
w Złotowie, sygn. 87

Ad # 1911/100 30/10/1947

Sprawozdanie duszpasterskie za lata 1945, 1946, 1947.¹⁾

Dekanat *Koszaliński*
Parafia p. w. śś. św. Kuby i Siostry w Tychowie

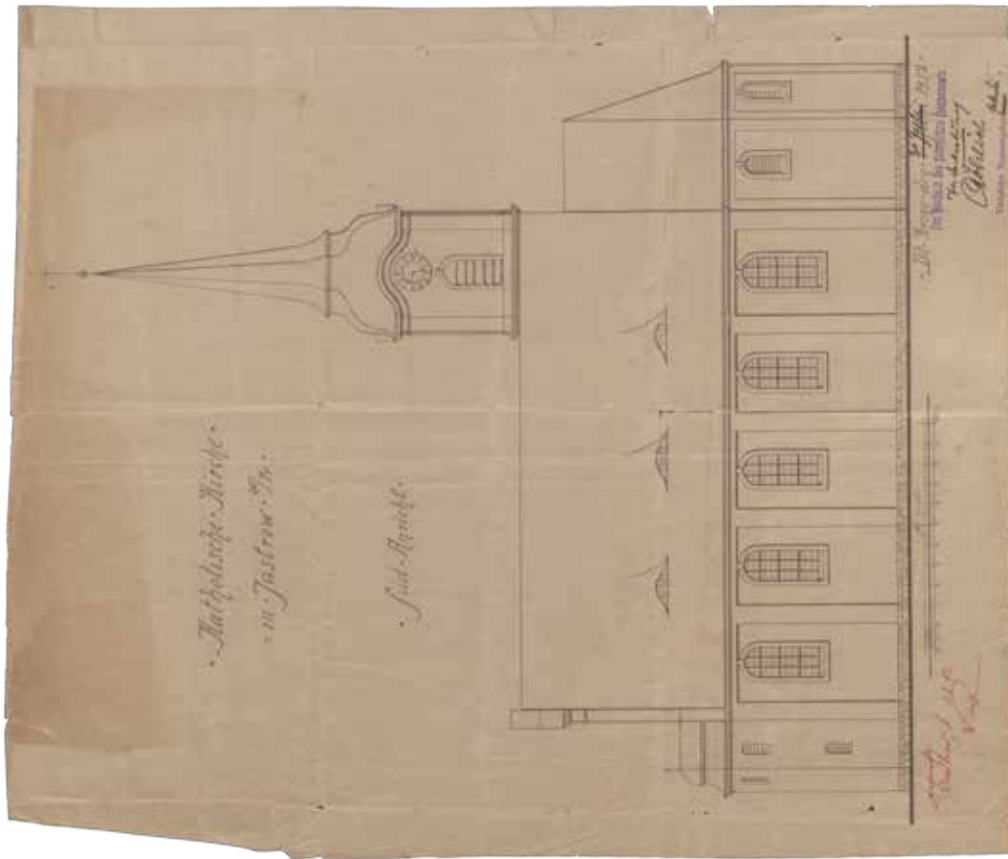
Samodź. plac. duszp.
Profesor-Administrator (osobn. — subsekt) *W. Jan Gorzowski*
Czynny w poradi — plac. duszp. od dnia *1 października 1947 roku*

A. Statystyka z lat 1945 - 1947.

	W dniu 31. XII. 1945.	W dniu 31. XII. 1946.	W dniu 31. XII. 1947.	Uwagi
1. Liczba dusz: a) Kapłanów, b) świeckich narod. polskiej, niemieckiej	1100	8400	3350	
2. Brzoł zakonnych,	Z	Z	Z	
3. Sióstr zakonnych, narod. polskiej, niemieckiej,	Z	Z	Z	
4. Katolików ob. iab. narod. polskiej,	1100	8400	3350	
5. Katolików ob. iab. narod. niemieckiej,	-	-	-	
6. Katolików ob.	-	-	-	
7. Protestantów narod. polskiej,	-	-	-	
8. Protestantów narod. niemieckiej	-	-	-	
9. Prawosławnych	-	-	-	
10. Innych wyznań i sekty: a) b) c)	Z	Z	Z	
11. Biorzących udział w...	-	-	-	

1) Sprawozdanie należy wypełnić szczegółowo, w szczególności podać liczbę dusz w grupach narod. i wyznaniowych, w tym także w grupach wyznaniowych, w tym także w grupach wyznaniowych, w tym także w grupach wyznaniowych.

27.

26.

26. Projekt kościoła pw. św. Michała Archanioła w Jastrowiu z 1912 r.

Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeszkiej, Akta parafii rzymskokatolickiej w Jastrowiu, sygn. 26a

27. Sprawozdanie duszpasterskie za lata 1945-1947, pochodzące z parafii rzymskokatolickiej pw. Matki Bożej Częstochowskiej w Tychowie

Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeszkiej, Kuria Gorzowska 1945-1972, Akta parafii rzymskokatolickiej w Tychowie, sygn. 304

Dalecino, dnia 4 marca 1948 r.

AKT WYŚWIĘCENIA

My tu zgromadzeni dzisiaj swiati wspólna mysla miłości i sprawiedliwosci dalejowej, po wielkich wstrzasach jakie wytworzyła wojna panta nowielizary te swiatynie oddac na kościół rzymsko-katolicki.

Wszyscy wiarni zasadom wiary chrześcijanskiej, oddajemy sie w opiekę Boga, który nas tylko wybawio nasz z udreki i toni materialnego i moralnego ucisku.

My wszyscy z tej gromady chcemy współdzialac na laska Boga i krzywdy usuwac, które stoja po stronie slych ludzi.

Cieskie csasy jakie przechodzimy utwierdzaja nas w wierze chrześcijanskiej i przekonaniu, wobec tego wnosimy ducha wysoko ku Najwyzszemu, który kieruje losom jednostek i całej ludzkości.

Wybiegajac mysla wprzod, wprowadzamy to dzieło Chrystusowe z mysla i czynem w przyszłosci, asoby ta swiatynia rzymsko-katolicka odgre dniła nas od swiata zepsutego i dala nam kierunek zycia pod wolnościa st olonca chrześcijanskiego.

Pragnieniem naszym jest, niechaj ta swiatynia rzymsko-katolicka od dnia dzisiejszego w gromadzie Dalecino, bedzie tym przybytkiem, w kt roj wspólnie wnosic będziemy modly do Najwyzszego, seby nam błogoslawil w pracy, w naszych daseniach, asoby nami kierowal i chronil nas od nierozsescu błogoslawil nasze trudy i snoje.

Oddajac Ci ocoigodny Duchamsternu jako przelozony gminy w obec nosci Wladz i całej gromady Klucze od tej swiatyni, prosze Cie poswiecic ja (w kościół rzymsko-katolicki pod wzwaniem Sw. Stanisława i Sw. Kazimierza, niechaj alusy ona od dnia dzisiejszego na pokytek obecny i przyszlym pokoleciom naszym.

PROKURATOR POWIATOWY
Poleśń
St. Dominik gorski
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

PROKURATOR PARAFII
rzymsko-katolickiej
w Dalecino
(-) *[Signature]*
X. ANATOL SALAGA

WOJTY GMINY
St. nocinek
[Signature]
St. Jedrzej

INSPEKTOR SZKOLNY
pow. Szczecinek

[Signature]

NAUCZCIEL SZKOLNY
Dalecino

[Signature]

Seltyz gromady
Dalecino

[Signature]

PODPISY DELEGATOW

[Handwritten signatures of delegates]

28. Dokument potwierdzający poświęcenie kościoła parafialnego w Dalecino z 1948 r.

Historia pierwszego dziesięciolecia parafii Czapla.

Nys historyczny Czapli.

Miasteczko Czapla na Pomorzu Zachodnim, wśród lasów i jezior na piaskach położone, przy drodze między Watarem a Gorzowem. Od Wataru odległe o 32 kilometrów, a od Gorzowa o 75 kilometrów. Starożytna, starożytna, pochodząca prawdopodobnie od imienia dwudzięci - zatorzyńska Czapla - Czapla. Imię takie jest znane w Polsce średnio-wiecznej. Trójdla heraldyczne upominają pod rokimi 1020 o wyjątkowo pomorskim z rodu Watawów, Gierwójców z Czapli. To samo nazwę w formie „Czapli” znalazł w 1410 roku nad jeziorem tej nazwy, które jeziora Morąg na Mazurach Pruskich.

Samemu to siełkowi senatorkiego rodu Watawów - Czarnkowskich, który niemało wsi odeprali w dawnych Polakach. W 1245 roku Czapla było miastem. W 1378 roku książę Janusz Iwajłobir, syn Samuela Wielkiego, ustronił z Czapli, ale dwudzięć miasto Janusz Iwajłobir, dwudzięć obronił, naraził na Pomorzu na krawie straty. Wypaści na Czapli, byto odwetem za najazdy na Pomorze Iwajłobir z Wiri; kasater lara, który prośno upominat się o żółd nalezny za pomoc jakiej wzięwał książę sasko-wielkopolskiemu w jego walce przeciw Ottonowi Brandenburskiemu, jak to objaśnia kronikarz polski Janek z Czarnkowa. W 1564 roku Czarnkowski zastąpił miasto za sumę 23.000 złotych polskich panom na Wiedlu. Pożar w 1637 roku zniszczył miasto zupełnie; odbudowane padło ponownie ognia znów w latach 1739 i 1755. Po pożarach wprowadzono dla odbudowy kolonistów niemieckich. W 1783 roku Czapla liczyła 1018 mieszkańców, w tym 203 Żydów; w 1885 roku było tu 2.175 mieszkańców, w tym 1.500 Niemców, 134 Żydów, a reszta Polacy. W 1940 roku miasto miało 3.000 mieszkańców. Rozwijał się tu głównie przemysł drzewny,

Paulus Episcopus Servus Servorum Dei

venerabili Patri Ignatio Jez, adhuc Episcopo titulo Albensi maximo, electo primo Episcopo Sedis Coslinensis - Colubreganae, salutem et apostolicam benedictionem. Reparatoe humanae salutis Christus Jesus, qui Apostolis mandatum dedit ut Evangelii lumen gentibus universis inferrent, cedito ipsis muneri auctoritatem et firmamentum addens, illud pollicitus est: - Ego vobiscum sum usque ad consummationem saeculi: Mt. 28, 20. Quae Christi assiduitas Nobis laetabilis praesertim adest, cum hoc gravissimo officio fungimur eligendi Episcopos, quorum ope Ecclesia, firmioris compaginis unitate, uberioris doctrinae praesidio, sanctitudinis nitore pulcherrus in dies praestare et effulgere possit. Dioecesi ideo Coslinensi - Colubreganae, noviter erectae, cum esset providendum, censuimus te posse magna cum utilitate christiani populi eidem assignati, qui pastores animi dotes habens, cetera eximia virtutis, sollicitudinis, prudentiae documenta iam edidisti. De suprema ideo atque apostolica Nostra potestate, te a peiore Sede titulo Albensi maximo liberamus atque ad Ecclesiam **Coslinensem - Colubreganam** transferimus, regimem dantes atque omnem administrationem. Te autem a fidei professione iteranda eximimus; us vero utendum tuis fidelitatis erga Nos et hanc Romanam Sedem, teste aliquo Praesule, Nobis sinceram caritatis vinculo obligato. Tebis vero actis, formulam ad quam iraveris, debite suscipiam atque sigillo impressam, ad Sacram Congregationem pro Episcopis cito mittes. Volumus insuper ut hae Litterae Nostrae coram cleo populoque perlegantur, in cathedrali templo diei festi celebrandi causa congregatis. Quos dilectos filios enixe hortamur ut non vobis suae dilectionis et amoris tibi obsequia exhibeant, sed etiam sedulae obsequentiae officia praestent. Ceterum, venerabilis frater, paterno animo vota facimus ut credendum tibi quidem ita in oculis habeas ut, in unquamque christianorum Christi imaginem innuens, eos tua virtute et pietate laetifices atque ad aeterna tabernacula et immortalis vitae praemia perducas. Datum Romae, apud S. Petrum, die duodecesimo mensis Junii, anno Domini millesimo nongentesimo septuagesimo secundo, Pontificatus Nostri decimo. » R. »

+ Aloisius Card. Quaglia
S. R. E. Cancellarius

Josephus Del Con. Secta. Apost.

Josephus Massimi, Sutor, Apost.

In Canc. Ap. tab. Vol. CXLI 1789

Paterini Satorini

per Antoniam Conclavianam Regentem

Expedita die XI Aug. anno Pontificatus Nostri M. Minii Plumbati

Paulus Episcopus servus servorum Dei ad perpetuam rei memoriam.

Episcoporum Poloniae coetus cum, ad apertis propiusque christianum populum legendum, Apostolicae Sedis peritit ut quaedam ecclesiasticae circumscriptio, in septentrionali et occidentali eiusdem nationis parte sitae, opportunae ratione disponerentur, optatis Nos libris animo accedendum esse transmissis sequentiaque decernenda. Quatuor in regione quam diximus dioeceses constitimus, Opolensem, Gorzoviensem, Sobieskim et Coslinensem. Colibzeganam appellandam, ita videlicet distingas: Opolitensis dioecesis territoria assignamus civitatis provinciae vulgo Opolo, iuxtaque civitatis districtibus vulgo Namyslow et Bezeg, et ecclesiasticorum decanatum vulgo Bytom, Dobrodziej, Glinica, Labdy, Miedzynice, Pyskowie, Torzek, Mladz et Zabrze ad provinciam civilem Katowice pertinens, ab archidiecesi Varsaviensi distrachenda, atque insuper territoria decanatum ecclesiasticorum vulgo Branic, Subzycze et Mierza ac parociae Orszacz, ab archidiecesi Olomucensi seingenda. Opolitensis dioecesis sedes episcopalis in urbe vulgo Opolo erit. Eadem pariter Ecclesia suffraganea erit metropolitanae Sedis Varsaviensi, eiusque Episcopus metropolitano eiusdem Archiepiscopi uni subditus. Dioecesis Gorzoviensis territoria comprehendit, ab archidiecesi Varsaviensi, a dioecesi Beocolinensi et a praefata Sobieskimshlensi distrahenda, quae integram civilem provinciam vulgo Zelona Gora continentur; insuper territorium civitatis districtibus Varsaviensi, a dioecesi Sobieskimshlensi distrahenda. Eius sedes episcopalis in urbe vulgo Gorzow Wlk. ponetur. Erit praeterea et ipsa metropolitanae Sedis Varsaviensi suffraganea, sic ut eius Episcopus metropolitano Varsaviensi Archiepiscopi uni subditus. Dioecesis Sobieskimshlensis territoria comprehendit, ab archidiecesi Varsaviensi, a dioecesi Beocolinensi et a praefata Sobieskimshlensi distrahenda. Eius sedes episcopalis in urbe Szaczen habebit eisque suffraganea Ecclesia Gnesnensis; eiusdem item Episcopi districtus Lpork neon parociazum Kostkowo et Wierzbucino, ab civilem provinciam Gdansk pertinens, a dioecesi Beocolinensi et a praefata Sobieskimshlensi separanda. Nunc dioecesis sedes episcopalis in urbe Koszalin statuetur. Nova Ecclesia autem eius Episcopo Sedis Gnesnensis eiusdemque Metropolitane obnoxii erunt. Constitutum vero dioecesium Episcopus honores et iura tribuimus congrua, eisdemque oneribus et obligationibus utriusque ad normam iuris communis. Insuper dioecesium quas diximus ut in unaqueque earum Canonico collegium condantur, per alias sub plumbio litteras; in ista consuetudine dioecesi eligantur qui Episcopo consilio et opera abint. Ad demerenda quod attinet, eadem struantur revaris praecipuis iuris communis, normis decreti Concilii Vaticani II - Operam totius, et parochialibus Sacrae Congregationis pro Institutione Catholica regulis. Quod vero spectat dioecesium regimen, administrationem, vicarii capitulatio electionem, fidem iura et onera, aliaque id genus, sacri canones ad amissum stentent. Insuper ab archidiecesi Praegens territoria separamus ecclesiasticorum decanatum vulgo Biedzychobice, Bogarnia, Dniekomy, Kuzmina, Opole Zbiog et Zatonia, eaque archidiecesi Varsaviensi perpetuo adnectimus. Simul autem ac dioecesium consistorio finiumque mutatio ad effectum adducta fuerint, eo ipso sacerdotibus Ecclesiae illi censentur in auctoritate, in cuius territorio ecclesiasticum beneficium vel officium habeant; ceteri autem clerici seminariisque fieri ei, in qua legitimo domicilio degant. Acta et documenta dioecesis spectantia, clericos, fideles atque bona temporalia, ab us Cuius a quibus sunt distractae ad istarum transmittantur, in tabulario religiose custodienda. Praecipuus denique ut cathedralis Ecclesia Varsaviensis, a metropolitano iure Varsaviensi Sedis subtrahatur, suffraganea Sedis Varsaviensi perpetuo subditus; usque Ecclesia Gdanskensis, haec tenus Apostolicae Sedis directi subtrahatur, suffraganea Sedis Varsaviensi sit metropolitanae Sedis Gnesnensis, eiusque Episcopus, metropolitano Archiepiscopi Gnesnensis iuri obnoxius. Ab haec perferenda venerabilis Pater Noster Stephanus S.R.E. Cardinalis Wyszynski, Archiepiscopus Gnesnensis et Varsaviensis, cuius vel ad delegatus sacerdos; qui autem negotium offerret supra documenta: quae et in posterum efficacem esse et fore volumus, contrarius nihil obstantibus. Datum Romae, apud S. Petrum, die duodecimo mensis Junii, anno Domini millesimo nonagesimo septuagesimo secundo, Pontificatus Nostri decimo. = 3. 8. =

Alwin Card. Caaglia
I. R. E. Cancellarius

Immo Caralle
apost. in Cancellaria Regis

+ Carolus Card. Confalonieri
S. Cong. pro Episcopis Praefectus.

+ Joseph Roth; hujus Regium. Cancellarius. V. S. S. S.
Cancellarius Maximus, V. S. S. S.

In Conc. Ep. Sab. SAL. CXIII 10

33. Bulla nominująca Ignacego Jeża pierwszym biskupem diecezjalnym dla Diecezji Koszalińsko-Kolobrzeszkiej Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kolobrzeszkiej, Spuścizna biskupa Ignacego Jeża

36.

34. Papież Jan Paweł II podczas mszy św. w Koszalinie, 1 czerwca 1991 r.

Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej, Dokumentacja fotograficzna z pobytu Jana Pawła II w Koszalinie

35. Poświęcenie kaplicy Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie, 1 czerwca 1991 r.

Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej, Dokumentacja fotograficzna z pobytu Jana Pawła II w Koszalinie

36. Wojsko polskie podczas spotkania z papieżem Janem Pawłem II, Zegrze Pomorskie, 2 czerwca 1991 r.

Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej, Dokumentacja fotograficzna z pobytu Jana Pawła II w Koszalinie

Indeks nazw administracyjnych i geograficznych

- Afryka 105
- Bad Polzin zob. Polczyn-Zdrój
- Barwice 17
- Belgard zob. Białogard
- Berlin 75, 125, 168
- Białogard [Belgard] 14, 120
- Bliski Wschód 93, 111
- Bobolice [Bublitz] 43
- Bromberg zob. Bydgoszcz
- Bublitz zob. Bobolice 43
- Bütow zob. Bytów
- Bydgoszcz [Bromberg] 47, 120
- Bytów [Bütow] 18, 165
- Charków 91, 92
- Colberg zob. Kołobrzeg
- Cöslin [Cößlin] zob. Koszalin
- Czaplinek [Tempelburg] 17, 125, 188
- Czarne [Hammerstein] 173
- Człopa [Schloppe] 195
- Człuchów [Schlochau] 15, 18, 120, 165
- Dachau 167
- Dałęczno 193
- Darlówko [Rügenwaldermünde] 26, 151
- Deutsch Krone zob. Wałcz
- Drawsko Pomorskie 17
- Egipt 105
- Falkenberg zob. Złocieniec
- Flatow zob. Złotów
- Francja 78, 99
- Głubczyn 185
- Gniezno 82–84
- Gorzów Wielkopolski [Landsberg] 8, 121, 167
- Graudenz, zob. Grudziądz
- Grodno 91
- Grudziądz [Graudenz] 45
- Grzymałów 167, 187
- Güdenhagen, zob. Mścice 9, 22
- Hammerstein, zob. Czarne
- Hrubieszów 125
- Inowrocław 108
- Irak 105
- Jamno [Jamund] 34
- Jamund zob. Jamno
- Jastrow zob. Jastrowie
- Jastrowie [Jastrow] 25, 33, 192
- Karlino [Körlin] 186
- Katyni 92
- Khanaqin 105
- Klauszewo zob. Kluczewo
- Kluczewo [Klauszewo] 194
- Kolberg zob. Kołobrzeg
- Köln zob. Kolonia
- Kolonia [Köln] 179
- Kołobrzeg [Colberg, Kolberg] 18, 41, 53, 139
- Koreańska Republika Ludowo-Demokratyczna 143
- Körlin zob. Karlino
- Köslin zob. Koszalin
- Koszalin [Cöslin, Cößlin, Köslin] 9, 14–16, 22, 24, 27, 31, 34, 41, 42, 44, 47, 49, 52, 54, 57, 60, 67–69, 76, 79, 80, 84, 86–88, 95, 110, 114, 116, 120, 121, 127, 129, 131, 135, 137, 142, 143, 145, 150, 151, 153, 155, 156, 158–160, 162, 166–169, 191, 194, 199
- Koszalin, Góra Chełmska, wzg. [Gollenberg] 87
- Koszalin, ul. 1 Maja [Hohetorstraße] 60
- Koszalin, ul. Bogusława II [Große Baustraße] 79
- Koszalin, ul. Czysta zob. Koszalin, ul. Wróblewskiego 129
- Koszalin, ul. Grodzka [Schloßstraße] 68
- Koszalin, ul. Grunwaldzka [Am Rundem Teich] 80
- Koszalin, ul. Piłsudskiego [Danzigerstraße] 95
- Koszalin, ul. Podgrodzie [Am Rundem Teich] 79, 80
- Koszalin, ul. Szpitalna [Lazarettstraße] 60
- Koszalin, ul. Świerczewskiego 121
- Koszalin, ul. Wróblewskiego 129
- Koszalin, Wzgórze Ceglane [Ziegel-Berg] 44
- Kozalińskie województwo 7, 13–15, 137, 155, 160, 162
- Kozielsk 69
- Królestwo Polskie 51
- Krzyż Wielkopolski 165
- Kwakowo [Quackenburg] 166, 184
- Landsberg zob. Gorzów Wielkopolski
- Lauenburg zob. Łębork
- Leba, zob. Leba
- Lenino 125
- Leszno 188
- Łębork [Lauenburg] 65, 165
- Londyn 93
- Lüpow, zob. Łupawa
- Lwów 71
- Leba [Leba] 165
- Łupawa [Lüpow] 165
- Marcinkowice 181
- Mauthausen-Gusen 119
- Mellentín, zob. Mielęcín
- Miastko [Rummelsburg] 9, 18, 22
- Mielęcín [Mellentín] 188
- Monte Cassino 112
- Mścice [Güdenhagen] 9, 22
- Neustettin, zob. Szczecinek
- Nowa Wilejka 91
- Okonek 17
- Oranienburg 109
- Ostunia 105
- Ożarów 65
- Piła [Schneidemühl] 15, 121, 167
- Polczyn-Zdrój [Bad Polzin] 181
- Pommern zob. Pomorze
- Pomorze [Pommern] 7, 13, 15, 16, 166, 168, 169
- Poznań 97, 121, 179
- Preußen zob. Prusy
- Provinz Pommern zob. Prowincja Pomorska
- Prowincja Pomorska [Provinz Pommern] 51
- Prusy [Preußen] 45, 51, 186
- Quackenburg zob. Kwakowo
- Republika Dominikany 53
- Ropczyce 71
- Rosja 78, 89
- Rügenwaldermünde zob. Darłówko 26, 151
- Rummelsburg zob. Miastko
- Rzym 183
- Saint-Étienne 99
- San Felipe de Puerto Plata 53
- Schivelbein zob. Świdwin
- Schlochau zob. Człopa
- Schloppe zob. Człopa
- Schneidemühl zob. Piła
- Sianów [Zanow] 131, 132
- Skrzatusz 166, 173, 175, 176, 179
- Ślupsk [Stolp] 10, 13, 14, 18, 22, 43, 58, 61, 63, 65, 67, 73, 89, 99, 101, 106, 119, 138, 167
- Ślupsk, al. Sienkiewicza [Bismarckplatz] 103
- Ślupsk, ul. Bema [Paradiesstraße] 63
- Ślupsk, ul. Deotymy [Wollmarktstraße] 63
- Ślupsk, ul. Partyzantów [Blumenstraße] 101
- Stany Zjednoczone 45
- Stettin zob. Szczecin
- Stolp zob. Ślupsk
- Streitz zob. Strzeżenice
- Strzeżenice [Streitz] 9, 22
- Szczecin [Stettin] 51, 169
- Szczecinek [Neustettin] 9, 10, 13, 14, 16–19, 37, 39, 49, 56, 58, 80, 90, 95, 103, 119, 120, 122, 123, 125, 127, 133, 136, 143, 155, 192
- Szczecinek, pl. Wolności 136
- Szczecinek, ul. 9 Maja, zob. Szczecinek, ul. Bartoszewskiego
- Szczecinek, ul. Bartoszewskiego 138
- Szczecinek, ul. Limanowskiego 119
- Szczecinek, ul. Parkowa [Parkstraße] 80, 90
- Świdwin [Schivelbein] 73
- Tatiszczewo 104
- Tempelburg zob. Czaplinek
- Treblin zob. Trzebielino
- Trzcianka 165
- Trzebielino [Treblin] 9, 22
- Tychowo 192, 194
- Uniechowo [Wunnechow] 181
- Wałcz [Deutsch Krone] 17, 166, 173, 175
- Warszawa 13, 18, 33, 69, 136, 137, 140, 145, 155–157
- Wielka Brytania 93
- Wielkopolska 166
- Wilno 91, 92
- Włochy 105, 106
- Wunnechow zob. Uniechowo
- Zanow zob. Sianów
- Zegrze Pomorskie 199
- Złocieniec [Falkenberg] 17, 37
- Złotów [Flatow] 15, 165, 166, 175, 190
- Związek Radziecki zob. Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich
- Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich 69, 104, 105, 120, 125

Publikacja „Archiwa Pomorza Środkowego w stulecie archiwów państwowych. Wybór źródeł” pod redakcją Katarzyny Królczyk stanowi interesujące opracowanie poświęcone źródłom archiwalnym z zasobu dwóch archiwów – Archiwum Państwowego w Koszalinie oraz Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. Materiały zawarte w książce wzajemnie się uzupełniają, gdyż stanowią odzwierciedlenie procesów historycznych, zachodzących we wschodniej części Pomorza Zachodniego i Krajny, a także ukazują życie społeczne i gospodarcze regionu we wszystkich niemal jego aspektach. Szczególnie cennym walorem książki jest zaprezentowanie nigdy dotąd niepublikowanych materiałów pochodzących z darów osób prywatnych, zgrupowanych w spuściznach. Zaczerpnięte z nich liczne fotografie i dokumenty były i są świadectwem burzliwej historii ziem polskich i losów Polaków w XIX i XX w., a także stanowią cenne źródło do badań nad dziejami polskich rodzin, szczególnie w pierwszej połowie XX w.

(...) Redaktor Katarzynie Królczyk i członkom zespołu redakcyjnego należą się słowa uznania za sposób prezentacji wielostronnego w swojej formie i wymowie materiału archiwalnego. Zaprezentowany w książce materiał nie tak łatwo poddaje się prostej segregacji, głównie ze względu nie tylko na jego różnorodność, ale i proveniencję. Stąd też słuszna, moim zdaniem, koncepcja podziału pracy na dwie części, wynikającego z charakteru źródeł archiwalnych – kościelnych i świeckich. Z tym nader trudnym zadaniem autorzy poradzili sobie doskonale, prezentując materiał w oparciu o kryteria czasu, zawartości informacyjnej oraz rodzaju i form dokumentów. Autorzy również poszanowali tematykę i specyfikę źródeł, co znalazło wyraz w logicznym zaprezentowaniu fotografii i kart pocztowych w przypadku, gdy przyjęcie chronologicznego układu byłoby zawodne. (...)

(z recenzji dr. Kacpra Pencarskiego)

A R C H I W A
P A Ń S T W O W E